

RAPORT
privind implementarea
Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor
recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni
a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU,
pentru anul 2024

Evaluarea Periodică Universală (EPU) este un mecanism al Consiliului ONU pentru Drepturile Omului prin care se evaluează respectarea drepturilor omului de către fiecare stat membru ONU.

Urmare celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU, Republica Moldova a acceptat spre implementare 186 de recomandări dintre care 25 recomandări erau deja implementate la etapa aprobării „Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU”, care a fost aprobat prin Decizia nr.1 din 04.09.2023 a Consiliului național pentru drepturile omului.

Acțiunile stabilite în Setul de măsuri au caracter continuu. Evaluarea realizării recomandărilor se va efectua urmare a finalizării termenului de implementare, anul 2025.

Realizările detaliate pentru anul 2024 sunt descrise în partea tabelară.

Recomandarea/țara care a făcut-o/Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) relevant	Acțiuni pentru implementare	Autorități/instituții responsabile	Parteneri	Indicatori	Termen de realizare	Realizări pentru anul 2024
1	2	3	4	5	6	7
Domeniul de intervenție 1. Ratificarea instrumentelor internaționale						
127.5 Ratificați Protocolul opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități/ (Mexic); (Lituania) / ODD 16 127.9 Ratificați Protocolul opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități semnat în anul 2018 / (Italia) / ODD 16 127.10 Luați în considerare ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor	Recomandări realizate. Prin Legea nr. 162/2021, a fost ratificat Protocolul Opțional la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care constă în promovarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării incluziunii sociale a acestora.					

cu dizabilități / (Nepal) / ODD 16 127.11 Accelerati eforturile proprii pentru ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități / (Mongolia) / ODD 16 127.12 Luați în considerare angajamentele internaționale în domeniul drepturilor omului, cum ar fi ratificarea Protocolului opțional la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități / (Maroc) / ODD 16		
127.13 Ratificați Protocolul opțional la Convenția cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare (Albania); (Slovacia); (Polonia)	Recomandări realizate. La 16 mai 2022 a fost promulgată Legea nr. 117 din 5 mai 2022 pentru ratificarea Protocolului facultativ la Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului privind procedura de comunicare Ratificată prin Legea nr.144 din 14.10.2021	

127.17 Accelerați ratificarea Convenției de la Istanbul, după cum a fost recomandat anterior / (Slovenia) / ODD 16 127.18 Luați în considerare ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) / (Argentina) / ODD 16						
127.19 Ratificați Amendamentele de la Kampala la Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale și Acordul privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale / (Estonia) / ODD 16	Promovarea măsurilor aferente ratificării amendamentelor de la Kampala la Statutul Curții Penale Internaționale. <i>NOTĂ: Prin Legea nr. 212/2010 Republica Moldova a ratificat Statutul Curții Penale Internaționale</i> <i>Prin Legea nr. 13/2017 a fost adoptată aderarea Republicii Moldova la Acordul privind privilegiile și imunitățile</i>	MJ	Societatea civilă, parteneri de dezvoltare	1. Studiu de cercetare/analiză efectuată și propuneri/recomandări formulate. 2. După caz, proiect de lege elaborat și consultat public.	2025	

	<i>Curții Penale Internaționale</i>					
Domeniul de intervenție 2: Cadrul constituțional și legal						
127.21 Adoptați, printr-un proces participativ și incluziv, legea cuprinzătoare privind apărătorii drepturilor omului / (Mexic) / ODD 16	1. Analizarea legislației în vigoare sub aspectul deficiențelor existente în materia garanțiilor acordate persoanelor care desfășoară activități privind apărarea drepturilor omului și, după caz, formularea propunerilor de modificare în acest sens în legile care reglementează domeniile/profesiile/ocupările/ corespunzătoare. 1 ¹ . Elaborarea, în cazul în care studiul de cercetare expres recomandă, a proiectului de lege privind apărătorii drepturilor omului/legii de modificare.	MJ	Oficiul Avocatului Poporului	1. Studiu de cercetare/analiză efectuată și propuneri/recomandări formulate. 1 ¹ . După caz, proiect de lege elaborat și consultat public.	Semestrul I 2024 Semestrul II 2024	MJ <u>nerealizată.</u> Potrivit Foii de parcurs pentru „Statul de Drept”, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.275/2025 acțiunea este planificată pentru 2026.
Domeniul de intervenție 3: Reforma legală și instituțională						

127.30 Implementați măsurile practice de dezvoltare a infrastructurii instituționale și a drepturilor omului pentru a-și îndeplini obligațiile privind drepturile omului / (Turkmenistan) / ODD 16	Asigurarea funcționalității Comisiilor specializate ale Consiliului Național pentru drepturile omului	MJ CS MAI MMPS MEC	Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale, Oficiul Avocatului Poporului, CE	Dispoziții ale Guvernului aprobate Ședințe organizate	2023-2025	CS, MJ, MAI, MMPS, MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anilor 2023-2024 au fost aprobate 5 Dispoziții ale Guvernului: • DG nr. 92-d din 20 iunie 2023 Cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Cancelaria de Stat • DG nr. 121-d din 24 august 2023 Cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Afacerilor Interne • DG nr. 120-d din 23 august 2023 Cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Educației și Cercetării • DG nr.150-d din 20 octombrie 2023 Cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului Național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale • DG nr.1390-d din 21 august 2024 Cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Justiției Pe parcursul anului au fost organizate 17 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO Informația privind ședințele comisiilor specializate sunt plasate la următorul link: https://cancelaria.gov.md/node/8306
---	---	--------------------------------	--	---	-----------	---

127.208 Aprobați și implementați Pactul Global al ONU pentru o migrație sigură, ordonată și regulată / (Indonezia) / ODD 10	Implementarea Programului privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2022	MAI	Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale	Gradul de implementare a acțiunilor din Program	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Programul privind gestionarea fluxului migrațional, azilului și integrării străinilor (PGFMAIS) pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808/2022 conține patru obiective generale, detaliate în 21 de obiective specifice din care derivă 83 de acțiuni a căror implementare este monitorizată prin intermediul a 90 de indicatori de performanță. În context, potrivit raportului de evaluare intermediară (anii 2022-2023) a PGFMAIS, au fost demarate și implementate acțiuni corespunzătoare pentru 36 de indicatori de monitorizare, cu următoarea distribuție: - 22 de indicatori (64%) au fost finalizați cu succes, fiind considerați „Realizați”; - 9 indicatori (25%) sunt „Nerealizați”, însă au înregistrat progrese semnificative în direcția îndeplinirii obiectivelor; - 4 indicatori (11%) rămân „Nerealizați”, fără a se înregistra progres. Astfel, în perioada analizată, rata de implementare a măsurilor prevăzute în cadrul PGFMAIS este de 64%, ceea ce indică un nivel mediu de realizare a obiectivelor asumate.
Domeniul de intervenție 4: Instituțiile naționale pentru drepturile omului						
127.31 Continuați eforturile actuale pentru consolidarea activității instituției Avocații Poporului (Turkmenistan)	Realizat. În scopul fortificării capacităților instituționale și funcționale ale instituției Avocatul Poporului (Ombudsman), a fost adoptată Legea nr. 1/2023 din 02.02.2023.					
127.32 Întreprindeți acțiuni legislative suplimentare pentru a consolida rolul Ombudsmanului și al Consiliului pentru	Realizat. Au fost adoptate Legile nr.1/2023 și nr.2/2023 din 02.02.2023. Modificările adoptate au avut drept scop fortificarea capacităților Oficiului Avocatului Poporului și ale Consiliului egalității.					

Egalitate / (Ucraina) / ODD 16 127.33 Continuați consolidarea rolului Ombudsmanului și al Consiliului pentru Egalitate, inclusiv prin promovarea modificărilor legislative relevante / (Algeria) / ODD 16		
127.38 Luați în considerare consolidarea competențelor Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, astfel încât acesta să poată acționa pentru prevenirea și combaterea discriminării și a abuzurilor în spațiul online, inclusiv pe rețelele sociale / (Uruguay) / ODD 16	Realizat. A fost adoptată Legea nr.2/2023 din 02.02.2023. Modificările adoptate au avut drept scop fortificarea capacităților Consiliului egalității.	
Domeniul de intervenție 5: Egalitatea și nediscriminarea		
127.43 Consolidati legislația anti-discriminare pentru a asigura interzicerea tuturor formelor	Realizat. Analiza recomandării prin prisma legislației penale/contravenționale în vigoare denotă că legislația anti-discriminare a fost consolidată prin Legea nr.111 din 21.04.2022 prin care au fost operate modificări/completări în Codul penal și Codul contravențional, fiind astfel consolidat mecanismul de	

directe, indirecte și multiple de discriminare pe toate motivele, precum și remedii eficiente pentru victimele discriminării / (Muntenegru) / ODD 10 / ODD 16	combatere a infracțiunilor/contravențiilor motivate de prejudecată sau comise pe motive de discriminare, în conformitate cu standardele internaționale. Prin urmare, se consideră că recomandarea a fost realizată pe deplin pe domeniul dreptului penal și contravențional. De asemenea, prin Legea nr. 2/2023 au fost extinse criteriile de nediscriminare, reglementate de Legea nr. 121/2012 privind asigurarea de șanse (ex. identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, stare de sănătate, statut HIV, avere, naștere). Au fost incluse și noțiuni noi.					
127.44 Întreprindeți acțiuni și măsuri necesare pentru eliminarea discriminării pe orice motiv, precum și pentru combaterea violenței legate de discursul instigator la ură / (Mexic) / ODD 10 / ODD 16 127.45 Continuați eforturile de combatere a discursului instigator la ură și a tuturor formelor de discriminare / (Turcia) / ODD 10	1. Implementarea Ghidului „Combaterea discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”	CA	Organizații necomerciale, partenerii de dezvoltare	1. Numărul furnizorilor de servicii media audiovizuale familiarizați cu Ghidul „Combatere a discursului de ură în media audiovizuală din Republica Moldova”; 2. Numărul cazurilor de discurs de ură în serviciile media	2023	Consiliul Audiovizualului <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, Consiliul Audiovizualului a aplicat <i>Metodologia de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale</i> în cele 5 controale care au vizat potențiale cazuri de admitere a discursului care incită la ură și/sau instigare la discriminare în serviciile media audiovizuale. În două cazuri aceste suspiciuni s-au adeverit și CA a sancționat doi furnizori de servicii media audiovizuale pentru subminarea egalității de gen în programele audiovizuale. Astfel: I. Prin <i>Decizia nr. 153 din 30.05.2024</i> (link: Decizii - Consiliul Audiovizualului), CA a examinat petiția din partea Asociației Obștești „Femei pentru Femei”, iar rezultatele controlului au atestat că pe parcursul programului audiovizual „Popcorn Show”, difuzat la 30.04.2024, moderatorii au făcut comentarii cu caracter discriminatoriu pe considerente de gen în adresa femeilor și copiilor, folosind, totodată, un limbaj cu elemente de sexism, fapt pentru care CA a sancționat cu avertizare publică furnizorul de servicii media Asociația Obștească Centrul de promovare a sănătății și educație pentru sănătate „Sănătatea”, fondator al serviciului media

				audiovizuale	audiovizual de radiodifuziune sonoră „Jurnal FM”, pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din CSMA. II. Prin Decizia nr. 290 din 18 noiembrie 2024 (link: Decizii - Consiliul Audiovizualului), Consiliul Audiovizualului a examinat petiția dnei Angela Frolov, iar rezultatele controlului au atestat că în cadrul programului audiovizual „Обсуждаем вместе”, din 19 iunie 2024, serviciul media audiovizual „TV-Găgăuzia” a difuzat conținut ce constituie discriminare pe criteriu de orientare sexuală, fapt pentru care CA a sancționat cu avertizare publică „TV-Găgăuzia” pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6) lit. b) din CSMA. Totodată, „TV-Găgăuzia” a fost sancționată și cu amendă în mărime de 15 000 de lei pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (1) lit. b) din CSMA: „În virtutea dreptului fundamental la informare, furnizorii de servicii media trebuie să respecte următoarele exigențe: b) să informeze cu privire la un fapt sau un eveniment corect, iar informația să fie verificată și prezentată în mod imparțial și cu bună-credință”. III. În campania electorală pentru alegerea președintelui Republicii Moldova și reflectarea referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, Consiliul Audiovizualului a examinat 3 contestații referitoare la potențiale cazuri de admitere a discursului care incită la ură și/sau instigare la discriminare în serviciile media audiovizuale: Decizia nr. 243 din 02.10.2024 (petiționar: „PCRM” – SMA: „Moldova 1”); Decizia nr. 244 din 02.10.2024 (petiționar: R. Usatîi – SMA: „Moldova 1” și „Radio Moldova”); Decizia nr. 266 din 23.10.2024 (petiționar: Natalia Morari – SMA: „PRO TV Chișinău”) – link: Decizii - Consiliul Audiovizualului. Drept urmare, CA a respins, pentru că nu s-au adeverit suspiciunile de discurs care incită la ură și/sau instigare la discriminare în serviciile media audiovizuale, contestațiile
--	--	--	--	--------------	---

						dlui Renato Usatîi și din partea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, prin care s-a solicitat sancționarea Instituției Publice Compania „Teleradio-Moldova” (Deciziile nr. 243 și 244 din 02.10.2024), și a admis parțial contestația din partea dnei Natalia Morari (Decizia nr. 266 din 23.10.2024), unde serviciul media de televiziune „PRO TV Chișinău” a fost sancționat cu <i>avertizare publică</i> pentru încălcarea prevederilor art. 13 alin. (5) lit. a) din CSMA, potrivit căroră: <i>„în programele audiovizuale de știri și de dezbateri trebuie să fie respectate următoarele reguli: rigoare și acuratețe în redactarea și prezentarea știrilor”</i> .
	2. Examinarea, mediatizarea și monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate asupra cazurilor de discriminare pe orice motiv.	CE <i>Consiliul privind mesajele de interes public</i>		1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate	2023-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În 2023, Consiliul a emis 27 de decizii de constatare a discriminării, în baza cărora au fost formulate 61 de recomandări și prescripții. Cu referire la gradul de implementare, menționăm că 18 dintre acestea au fost implementate, altele 29 se află în proces de monitorizare, iar 8 dintre ele rămân deocamdată neimplementate, dat fiind faptul că deciziile prin care au fost formulate, sunt supuse controlului judecătoresc de legalitate, fiind contestate în instanța de judecată. Implementarea recomandărilor formulate pe parcursul anului 2024 va fi monitorizată în 2025.
	3. Investigarea și documentarea cazurilor de discurs de ură, a infracțiunilor și contravențiilor motivate de prejudecată.	MAI, PG		1. Nr de plângeri înregistrate 2. Nr de cauze penale pornite și finisate. 3. Nr de contravenții	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, de către Inspectoratul General al Poliției (IGP) au fost inițiate 11 cauze penale pe motiv de prejudecată și 30 contravenții pe motive de prejudecată.

				documentate		
4. Organizarea campaniilor de sensibilizare cu privire infracțiunile motivate de prejudecată, discurs de ură, desfășurată.	MAI MEC	Consiliul Europei, PG, CE, Organizații necomerciale	1. Nr. de campanii desfășurate; 2. Nr. de persoane informate	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În luna februarie 2024 IGP a organizat o ședință tehnică cu CoE, în cadrul căreia s-a discutat subiectul ce vizează desfășurarea campaniilor de sensibilizare cu privire infracțiunile motivate de prejudecată și discurs de ură. Drept urmare, CoE s-a angajat să acorde suport în acest sens. Menționăm că actualmente CoE este în proces de contractare a unui expert internațional care să acorde sprijin la elaborarea conceptului campaniilor de sensibilizare cu privire infracțiunile motivate de prejudecată și discurs de ură. Remarcăm că activitățile aferente organizării campaniilor de informare vor continua în anul 2025.	
5. Aprobarea Instrucțiunii standard de operare privind investigarea și calificarea infracțiunilor comise din motive de prejudecată.	MAI		Instrucțiune aprobată	2023-2024	MAI <u>Realizată</u> Prin Ordinul Șefului IGP nr. 257/2024 a fost aprobată Instrucțiunea privind constatarea și/sau examinarea contravențiilor comise din motive de prejudecată.	
6. Desfășurarea sesiunilor de informare atât pentru străini, cât și pentru reprezentanții autorității administrației publice centrale/locale/societății civile, ai comunităților-gazdă prin intermediul	MAI		Număr de sesiuni de informare organizate	2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024, Inspectoratul General pentru Migrație (IGM) al MAI a organizat 115 activități de informare: –17 sesiuni informative desfășurate în școli cu copiii cetățenilor străini, cât și moldoveni în scopul promovării	

	centrelor de integrare pentru străini, în scopul promovării diversității rale, a procesului de integrare și al identificării beneficiilor comune, al prevenirii intoleranței/xenofobiei, al asigurării respectării ordinii publice și securității naționale					diversității culturale și a procesului de integrare, al identificării beneficiilor comune, al prevenirii intoleranței/xenofobiei, al asigurării respectării ordinii publice și securității naționale; –8 sesiuni informative în cadrul instituțiilor de învățământ superior și profesional tehnic, unde tinerii au fost informați cu referire la controlul legalității șederii străinilor pe teritoriul Republicii Moldova și facilitarea integrării cu succes a celor care aleg să locuiască în Republica Moldova, termenele de ședere legală în Moldova, inclusiv problemele cu care se confruntă studenții străini pe teritoriul țării noastre, precum și oportunitățile de integrare care vin la pachet odată cu obținerea unui drept de ședere la studii; –51 sesiuni informative în liceele din țară, în cadrul Campaniei anuale de informare și promovare „Alege Singur!”, desfășurată în contextul promovării unei societăți incluzive; –7 sesiuni de acomodare socioculturală, la care au participat cetățenii străini înregistrați la activități de integrare și beneficiari ai unei forme de protecție sau a unui drept de ședere în Republica Moldova. –32 evenimente culturale cu divers generic, organizate la nivel național și regional, în parteneriat cu administrația publică centrală, locală și ONG-uri (mun. Chișinău, Bălți, Cahul, etc.), în cadrul cărora au participat străinii aflați pe teritoriul RM.
127.55 Întreprindeți acțiuni concrete pentru protejarea drepturilor persoanelor care sunt marginalizate și cele mai vulnerabile, inclusiv ale minorităților etnice și	1. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a minorităților naționale precum și sensibilizarea autorităților publice cu	MEC CE	ARI	1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate	2023-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor CE a fost prezentată la recomandarea nr 127.44 acț. nr. 2.

religioase, femeilor, copiilor și persoanelor LGBTI, luând în același timp măsuri pentru a promova incluziunea lor cea mai deplină (Canada) / ODD 10 / ODD 16 127.56 Abordați discriminarea cu care se confruntă persoanele și grupurile dezavantajate și marginalizate (Malaezia) / ODD 10 / ODD 16 127.57 Intensificați eforturile de garantare a egalității și nediscriminării persoanelor LGBTI, persoanelor cu dizabilități și minorităților etnice, printre alte grupuri vulnerabile (Chile) / ODD 10 / ODD 16 127.58 Asigurați o protecție mai puternică și mai cuprinzătoare împotriva discriminării,	privire la implementare a acestora. 2. Organizarea sesiunilor de instruire/informare pentru funcționarii publici la nivel de APC și APL în vederea sporirii capacităților de implementare și monitorizare a politicilor publice în domeniul drepturilor minorităților naționale/etno – lingvistice, prevenirii și combaterii discriminării.	MEC, ARI, CE	APC, APL, Organizații necomerciale	1. Număr de sesiuni de instruire/informare organizate; 2. Număr de persoane din administrația publică locală instruite; 3. Numărul de politici monitorizate;	Anual 2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare ARI</u> Sesiuni de informare organizate – 25 • 25 de întâlniri în teritoriu cu reprezentanți ai APL și societate civilă • Număr de persoane din administrația publică locală instruite – cca 300 persoane • Număr de politici monitorizate – 5 Subiecte abordate în cadrul vizitelor: – implementarea proiectelor comune la nivel local cu implicarea minorităților naționale; – valorificarea programelor guvernamentale și a oportunităților de atragere a investițiilor din surse externe în cadrul autorităților publice locale; – valorificarea fondurilor de preaderare la UE pentru a implementa proiecte; – accelerarea cooperării între localitățile învecinate, cum ar fi cu cele din UTA Găgăuzia; – sporirea participării comunităților etnice în dezvoltarea localităților; – susținerea și promovarea diversității etnice, în vederea valorificării resurselor culturale și sociale pe care aceasta le aduce; – implicarea activă a tuturor cetățenilor, inclusiv minorități etnice și acordarea sprijinului reciproc, pentru a contribui la întărirea coeziunii sociale și la construirea unei comunități mai unite și mai echilibrate etc. CE
---	---	---------------------	---	---	------------------------	--

intoleranței și discursurilor instigatoare la ură împotriva minorităților și grupurilor marginalizate, inclusiv persoanelor LGBTI și persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale (Croatia) / ODD 10 127.59 Continuați consolidarea eforturilor de eradicare a tuturor formelor de discriminare împotriva minorităților naționale și a populației dezavantajate și vulnerabile (Nepal) / ODD 10						Pe parcursul anului 2024 au fost organizate și desfășurate 38 de sesiuni de informare și instruire, care au avut drept scop crearea unei societăți în care fiecare individ se simte respectat, indiferent de originea etnică, religioasă, sex sau orice alt criteriu de discriminare. Este de menționat că, în perioada de referință, numărul sesiunilor de informare a fost de 17, unde au participat, în total, 648 de persoane, iar sesiuni de instruire au fost 20, unde au participat în total, 613 de persoane.
	3. Organizarea și desfășurarea campaniilor de informare și sensibilizare a publicului larg cu privire la efectele negative ale stereotipurilor și discriminării.	MMPS, MEC, ARI, OAP, CE	APC, APL, Organizații necomerciale Comunități etnoculturale, Parteneri de dezvoltare	1. Numărul de campanii desfășurate anual; 2. Numărul persoane participante anual, organizațiile societății civile;	Anual 2023-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024, Consiliul a organizat următoarele campanii: – Campania „Zero discriminare”, în cadrul căreia au fost derulate o serie de instruiți, precum și serie de interviuri „Conviețuiri”. – Campania de informare și sensibilizare „Uniti prin tolerantă”. Pe perioada implementării campaniei, au fost realizate evenimente care au avut drept scop promovarea diversității și toleranței, printre care: sesiuni de instruire dedicate prevenirii și combaterii discriminării, prin care cei 60 de studenți – Consiliul a participat la „Caravana Drepturilor Omului”, organizată de OAP
	4. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025.	MEC ARI MMPS, MS, MAI, BMA, ASP, BNS, CA,	Organizații necomerciale Parteneri de dezvoltare	Număr de acțiuni stipulate în Program realizate	2023 - 2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024 în Planul de implementare a Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025 au fost stipulate 68 de acțiuni permanente și 2 acțiuni specifice. 75% din numărul total sunt realizate. https://mecc.gov.md/sites/default/files/mec_raport_2024_program_romi_hg_576_2022_1_0.pdf

		IPC „Telera dio-Moldov a”, AŞM, APL				
	5. Aprobarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2023-2027.	MEC	UNICEF CCF- Moldova Lumos-Moldova	Program aprobat	2023	
	5. Elaborarea noului Program național de incluziune, care va include și asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități împotriva discriminării.	MMPS		Program elaborat și aprobat	Trim. III 2023	MMPS <u>Nerealizată</u>
	6. Elaborarea Conceptului și a proiectului pentru noul Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027. <i>NOTĂ: (Program adoptat prin Hotărârea Guvernului nr.203/2023).</i>	MMPS	Partenerii de dezvoltare	Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137409&lang=ro
	7. Realizarea raportului de evaluare finală pe	MMPS		Raport realizat	Trim. III, 2023	MMPS <u>Realizată</u>

	implementarea obiectivelor Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017 și planificarea obiectivelor pentru anii 2023-2027			Obiective stabilite		Raportul de evaluare finală, privind implementarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022 (HG nr.723/2017), a fost elaborat și plasat pe pagina web a Ministerului, la următorul link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/07/Raport-de-evaluare-finala-a-Programului-de-incluziune.pdf
	8. Asigurarea accesului străinilor la măsuri de integrare prin intermediul centrelor de integrare pentru străini Nord, Centru, Sud	MAI	APC, APL, ONG-uri	Număr persoane care au aplicat la măsuri de integrare	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 la măsuri de integrare au aplicat 108 străini. Totodată, de măsuri de consiliere în domeniul integrării au beneficiat 14357 de străini. La fel, prin intermediul CDA s-au oferit consultații juridice pentru 23628 de străini, inclusiv persoane strămutate din Ucraina și alte state.
127.61 Garantați drepturile omului pentru persoanele LGBTI, inclusiv prin eliminarea barierelor în calea participării lor depline la viața cotidiană (Australia) / ODD 10 / ODD 16	1. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a persoanelor LGBT+ precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementarea acestora.	CE		Numărul de recomandări monitorizate; Numărul de recomandări implementate	2024-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor CE a fost prezentată la recomandarea nr 127.44 acț. nr. 2.
127.62 Continuați eforturile de prevenire și combatere a violenței și discriminării împotriva persoanelor LGBTIQ+ (Italia) / ODD 10 / ODD 16	2. Desfășurarea campaniilor de sensibilizare și promovare a toleranței față de persoanele LGBT+	CE, MAI		Numărul de campanii de sensibilizare desfășurate	2024-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Informația privind campaniile realizate de Consiliu a fost reflectată la rec 127.59 (3). Campania Zero discriminare, organizată anual, are drept scop promovarea toleranței față de diverse grupuri, precum și acceptarea diversității.

127.65 Asigurați protejarea efectivă a drepturilor persoanelor LGBTI+ prin Legea nr. 121 (Islanda) / ODD 10						Aceasta acoperă inclusiv promovarea toleranței față de persoanele LGBT+. Campanii orientate în mod particular și exclusiv pe promovarea toleranței față de persoanele LGBT+ nu au fost organizate.
127.66 Asigurați protejarea drepturilor persoanelor LGBTI+ prin implementarea efectivă a Legii nr. 121 și combaterea stereotipurilor și prejudecăților prin campanii de sensibilizare (Irlanda) / ODD 10 / ODD 16	3. Desfășurarea cursurilor de instruire pentru polițiști privind infracțiunile motivate de ură și intoleranță față de persoanele LGBTIQ, cu accent pe sprijinul victimelor	MAI		Numărul de cursuri de instruire organizate și desfășurate	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> La 28.05.2024 cu suportul Consiliului Europei s-a desfășurat masa rotundă privind promovarea dialogului dintre comunitățile LGBT și reprezentanții Poliției Naționale în vederea informării despre mecanismele legale de protecție împotriva discursului de ură, infracțiunilor motivate de prejudecată și discriminare. Evenimentul a reunit 21 de ofițeri ai Inspectoratului General al Poliției și 19 reprezentanți ai organizațiilor societății civile.
127.69 Întreprindeți acțiuni concrete, inclusiv campanii de sensibilizare, pentru a combate toate formele de violență, discriminare și prejudecăți bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen (Portugalia) / ODD 4 / ODD 10 / ODD 16						
127.70 Intensificați pe deplin și în continuare eforturile de combatere a tuturor formelor de antisemitism, inclusiv	1. Implementarea Planului de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea	MEC, MAEIE, ARI, MAI, CE	APC, APL, Organizații necomerciale, Parteneri de dezvoltare OAP	Numărul de acțiuni stipulate în Plan realizate	2023-2024	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru implementarea cu succes a Planului de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii

prin implementarea integrală a definiției de lucru a antisemitismului elaborată de Alianța Internațională pentru Comemorarea Holocaustului, atât în politică, cât și în practică (Israel) / ODD 10 127.71 Implementați Planul de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță (România) / ODD 10	combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță					rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță a fost aprobat Ordinul MEC nr. 1197/2024 „Cu privire la componența nominală a Grupului de lucru interinstituțional responsabil de implementarea și monitorizarea Planului de Acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței” (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 980/2020). Din cele 24 de acțiuni permanente pentru 2024 au fost realizate circa 11 acțiuni, iar 13 - sunt în curs de realizare.
	2. Investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor cetățenilor prin propagarea fascismului, rasismului și xenofobiei sau prin negarea Holocaustului (art. 176/1 din Codul penal).	MAI	PG	Numărul proceselor penale înregistrate Numărul cauzelor penale pornite Numărul cauzelor penale propuse pentru terminarea urmăririi penale	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Potrivit datelor statistice, în perioada anului 2024 de către IGP nu au fost pornite cauze penale în baza art.176/1 din Codul penal.
	3. Organizarea și desfășurarea seminarelor și cursurilor de instruire pentru lucrătorii organelor de drept (poliție, procuratură, sistemul judiciar) privind fenomenul Holocaustului	MAI, PG, MJ	Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului; Ministerul Justiției; Institutul	Numărul . de cursuri de instruire organizate; Numărul de seminare organizate;	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada anului 2024, a fost organizat 1 seminar de informare (online) cu genericul „Aspecte de istorie locală ale Holocaustului. Prevenirea și combaterea negării, distorsionării și eroizării criminalilor naziști” la care au participat 41 angajați ai Poliției. (Dispoziția șefului IGP nr.72/2024).

	și definiția de lucru a antisemitismului		Național pentru Studiarea Holocaustului i din România „Elie Wiesel”; Comunitatea Evreiască din Republica Moldova	Numărul de salariați instruiți.		PG <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 au fost realizate: - 4 instruiți (2 cu procurori și 2 cu consultanți ai procurorului) cu tema „<i>Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant</i>” la care au participat 27 de procurori și 23 consultanți ai procurorului (conform Planului Calendaristic Modular). Instruiri ce țin de nemijlocit de fenomenul Holocaustului și antisemitismului, nu au fost realizate. - 1 instruire cu tema „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman</i>” la care au participat 12 consultanți ai procurorului; - 4 instruiți cu tema „<i>Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților (etno-lingvistice, religioase, sexuale etc)</i>” la care au participat 26 procurori și 28 consultanți ai procurorului.
127.72 Consolidăți măsurile de combatere a tuturor formelor de discriminare pentru a promova o cultură a toleranței (Maroc) / ODD 10 127.73 Continuați măsurile de promovare a toleranței și a nediscriminării, inclusiv prin realizarea	1. Organizarea evenimentelor de sensibilizare (mese rotunde, conferințe, ateliere, traininguri, bucle) pentru angajații instituțiilor de stat la nivel de APC și APL cu privire la interculturalism, managementul diversității, prevenirea tensiunilor interetnice și cooperare interculturală	CE ARI MEC MC MAI MMPS		Numărul de evenimente organizate; 2Numărul de persoane participante	2024-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> ARI Număr de evenimente organizate – 2 seminare de instruire a funcționarilor publici din cadrul APL privind instrumente de planificare pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului și în special ale minorității romilor, atragerea surselor relevante de finanțare nerambursabilă din fonduri europene (mun Edineț, mun Bălți – noiembrie 2024); Număr de participanți – 80 de persoane CE

programelor de sensibilizare (Azerbaijan) / ODD 10					În anul 2024, Consiliul a realizat 6 sesiuni de instruire și informare pentru funcționarii publici din cadrul autorităților publice locale. Astfel, circa 118 angajați au fost instruiți în vederea contribuției la identificarea, documentarea și raportarea cazurilor de discriminare, prevenirii tensiunilor interetnice și cooperarea interculturală. MC Organizarea și desfășurarea seminarului „Păstrarea Patrimoniului evreiesc – cimitire evreiești”, organizat de Comunitatea Evreiască din Republica Moldova, în parteneriat cu ESJF European Jewish Cemeteries Initiative și Ministerul Culturii. <i>Participanți: 20 persoane.</i> Ministerul Culturii a organizat și desfășurat la 11 octombrie 2024 Forumul național al culturii. Inițiativa a reunit peste 1300 reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, organizații culturale, artiști și experți din domeniul culturii. Forumul a servit drept platformă de dialog și colaborare, facilitând schimbul de idei, resurse și bune practici între diferite sectoare ale culturii cu accent pe promovarea interculturalismului și managementul diversității în Republica Moldova.
	2. Organizarea unor campanii/evenimente de sensibilizare publică pentru promovarea toleranței și a respectului pentru diversitate	ARI CE	APC, APL, ONG-urile și comunitățile etnoculturale, Parteneri de dezvoltare	1. Numărul de campanii/ev enimente desfășurate anual; 2. Numărul de persoane participante anual, organizațiile societății civile	2023-2025
<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> ARI Nr. de evenimente organizate – 156 - În cadrul Programului Național CRIn au fost desfășurate 32 de evenimente cultural-artistice în localitățile țării populate de minorități naționale (11 raioane); - De asemenea, cu sprijinul ARI au fost organizate 19 acțiunile cultural-artistice, preponderent la Chișinău, dar și în raioane;					

						• în incinta Casei Naționalităților au avut loc 105 de evenimente desfășurate de către organizațiile etnoculturale în parteneriat cu Agenția Relații Interetnice Nr. de beneficiari – cca 73 000 persoane CE Pe parcursul anului 2024, Consiliul a organizat următoarele campanii: – Campania „Zero discriminare”, în cadrul căreia au fost derulate o serie de instruiți, precum și serie de interviuri „Conviețuiri”. – Campania de informare și sensibilizare „Uniți prin tolerantă”. Pe perioada implementării campaniei, au fost realizate evenimente care au avut drept scop promovarea diversității și toleranței, printre care: sesiuni de instruire dedicate prevenirii și combaterii discriminării, prin care cei 60 de studenți – Consiliul a participat la „Caravana Drepturilor Omului”, organizată de OAP
127.200 Continuați măsurile care contribuie la realizarea drepturilor minorităților naționale (Georgia) / ODD 10 / ODD 16	1. Implementarea Programului pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027	MEC ARI MMPS, MS, MAI, BMA, ASP, BNS, CA, IPC „Telera dio- Moldov a”,	Organizații necomerciale și comunitățile etnoculturale, Parteneri de dezvoltare	1. Număr de acțiuni stipulate în Program realizate	2023 - 2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru implementarea Programului pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 a fost elaborat Ordinul MEC nr. 168/2024 „Cu privire la componența nominală a Grupului de lucru interinstituțional responsabil de implementarea și monitorizarea Planului de acțiuni pentru anii 2023-2025 privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru anii 2017-2027”, aprobat prin HG nr.169/2023. Din 55 de acțiuni permanente, pentru anul

		AȘM, APL				2024 – sunt specificate 7. Raportul despre realizarea Planului poate fi consultat la următorul link: https://mecc.gov.md/sites/default/files/mec_raport_2024_program_romi_hg_576_2022_1.pdf
	2. Aprobarea și implementarea Programului Național privind învățarea limbii române de către minoritățile naționale, inclusiv populația adultă, pentru anii 2023-2025	MEC	Parteneri de dezvoltare, Organizații necomerciale	6500 persoane adulte instruite anual	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024 în semestrul I au fost instruiți 5022 de cursanți. În al doilea semestru au urmat cursurile de limbă română 5099 de adulți (Nord - 969 persoane; Centru - 1839; Sud - 632; Est - 145; online - 737; Sud-Est - 777); Toți cursanții au primit certificate de atestare a nivelului de cunoaștere a limbii române. https://docs.google.com/spreadsheets/d/1TzcTvsOXcyc_0KEA6rrt4IIT-KbDPOM9sP_OXmZGbo/edit?gid=589290363#gid=589290363
127.202 Continuăți eforturile de promovare a incluziunii sociale a minorităților, în special a romilor, și combateți practicile discriminatorii împotriva acestora (Tunisia) / ODD 10 127.203 Întreprindeți acțiuni pentru asigurarea drepturilor egale, inclusiv a protecției romilor împotriva violenței și discriminării, precum	1. Implementarea Programului pentru susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025	MEC ARI MMPS, MS, MAI, IGM, ASP, BNS, CA, IPC „Telera dio-Moldov a”, AȘM, CE APL	Organizații necomerciale, Parteneri de dezvoltare	1. Număr de acțiuni stipulate în Program realizate 2. Planuri de învățământ (diferite nivele de studii) completate cu tematica de referință	2023 - 2025	MEC MEC a transmis Circulara nr. 5793 din 3 septembrie 2024, prin care OLSDÎ sunt responsabile de completarea bazei de date. În fiecare zi de joi. Această bază de date este esențială pentru monitorizarea progresului și intervenția promptă în cazurile de absenteism sau alte dificultăți întâmpinate de copiii romi. Baza de date este monitorizată permanent de către Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice al MEC. În august, 2024, a fost aprobat Curriculum-ul la <i>Istoria, cultura și tradițiile poporului roma</i> pentru clasele gimnaziale V-IX și se predă în clasele cu copii majoritatea roma (gim. Vulcănești, r. Nisporeni și LT „M. Eminescu” Otaci, r. Ocnița). https://mec.gov.md/sites/default/files/ordinul_mec_cu_privire_la_planul_cadru_pentru_2024-2025ro.pdf

și a accesului romilor la serviciile guvernamentale (Australia) / ODD 10 / ODD 16	2. Fortificarea capacităților autorităților administrației publice locale în vederea contribuției la identificarea, documentarea și raportarea cazurilor de discriminare a populației de etnie romă și în vederea educării și sensibilizării populației cu privire la eliminarea discriminării	ARI MEC MMPS MAI CE		1. Numărul ședințelor de lucru cu autoritățile administrației publice locale. 2. Numărul cazurilor de discriminare identificate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> ARI Număr de evenimente organizate – 2 seminare de instruire a funcționarilor publici din cadrul APL privind instrumente de planificare pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului și în special ale minorității romilor, atragerea surselor relevante de finanțare nerambursabilă din fonduri europene (mun. Edineț, mun. Bălți – noiembrie 2024); Număr de participanți – 80 de persoane. Circa 18 sesiuni de informare organizate în cadrul vizitelor în teritoriu în localitățile preponderent populate de romi: or. Basarabeasca; or. Briceni; r-nul. Călărași, com Țibirica, s. Schinoasa; or. Cimișlia; r-nul. Criuleni, s. Izbiște; or. Strășeni: mun. Edineț, mun. Florești etc., precum și în cadrul meselor rotunde, întâlniri tematice etc. Număr de participanți – circa 45 romi, mediatori comunitari informați, inclusiv femei. MMPS Conform informației prezentate de către agențiile teritoriale de asistență socială (ATAS) pe parcursul anului 2024 au fost realizate următoarele activități în scopul protecției romilor împotriva violenței și discriminării: - ATAS Sud-Vest (STAS Basarabeasca) a raportat monitorizarea a 5 familii de etnie romă, aplicând managementul de caz pentru alte vulnerabilități, precum și monitorizarea altor 350 de persoane de aceeași etnie, inclusiv 130 de copii, în scopul prevenirii situațiilor de exploatare și trafic de ființe umane (TFU). - ATAS Sud-Est (STAS Ștefan Vodă) a raportat monitorizarea și sprijinirea a două familii de etnie romă
--	--	---------------------------------	--	--	-----------	---

						refugiate din Ucraina, prin realizarea managementului de caz și organizarea periodică a sesiunilor informative pentru prevenirea TFU. - ATAS Centru-Est (STAS Rezina, STAS Telenești și STAS Șoldănești) a raportat monitorizarea a 400 de familii social-vulnerabile și familii cu venituri mici, în scopul prevenirii migrației ilegale și nesigure. Totodată, în contextul campaniilor desfășurate, Agențiile teritoriale de asistență socială împreună cu structurile teritoriale de asistență socială din subordine au realizat multiple activități de informare și sensibilizare cu participarea unui public variat – elevi/tineri, persoane cu risc crescut de vulnerabilitate, persoane refugiate, profesori, specialiști cu atribuții în domeniu și alți membri ai comunității. Printre acțiunile realizate se numără sesiuni de instruire cu specialiștii administrației publice locale (angajați ai primăriei și agențiilor teritoriale de asistență socială, asistenți sociali comunitari, asistenți parentali profesioniști, membri ai echipelor multidisciplinare teritoriale, prestatori de servicii), lecții publice pentru elevi și sesiuni de informare pentru adulți, activități de diseminare a materialelor informative, expoziții de desene, vizionare de filme documentare/educative/de scurt metraj, FlashMob-uri tematice, precum și organizarea altor evenimente publice. Prin realizarea acestor activități, s-a pus accent pe creșterea gradului de conștientizare a fenomenelor TFU, violenței împotriva femeilor și violenței în familie, încurajarea activismului în prevenirea acestora, mobilizarea partenerilor și a actorilor-cheie, consolidarea suportului pentru răspunsul prompt la cazurile de TFU, exploatare violență împotriva femeilor și violență în familie, precum și facilitarea reintegrării sociale a victimelor.
	3. Monitorizarea implementării recomandărilor formulate	MEC MAI CE	ARI	1. Număr de recomandări	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MEC

	de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității asupra cazurilor de discriminare a persoanelor de etnie romă.	MMPS		monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate	La ședințele Grupului de lucru interinstituțional responsabil de coordonarea și monitorizarea implementării Programului pentru susținere a populației de etnie romă pentru anii 2022 - 2025, din 22.01.2024 și din 11.07.2024 s-a discutat salarizarea mediatorului comunitar. Pentru anul 2025 se prevede modificarea HG nr. 557/2014. https://mecc.gov.md/ro/content/relatii-interetnice-si-functionarea-limbilor-0 MMPS MMPS monitorizează implementarea recomandărilor Comitetului Consultativ al Convenției-Cadru privind Protecția Minorităților Naționale. În conformitate cu Recomandarea IV privind punere în aplicare cuprinzătoare a măsurilor prevăzute în cadrul Programului național de susținere a populației de etnie romă pentru perioada 2022-2025 și a planurilor de acțiuni naționale și locale ale acestuia, din perspectiva egalității de gen MMPS implementează măsuri pentru prevenirea și combaterea violenței în familie și a traficului de ființe umane, consolidarea capacităților echipelor multidisciplinare și a mediatorilor comunitari, precum și asigurarea unei finanțări durabile pentru aceste acțiuni. În ceea ce privește implementarea recomandărilor privind participarea efectivă la viața socio-economică a romilor, MMPS întreprinde măsuri pentru îmbunătățirea accesului persoanelor de etnie romă la servicii sociale, de sănătate și ocupare a forței de muncă. În acest sens, în 2024, au fost organizate campanii de sensibilizare, instruiți pentru specialiști și activități de informare a populației privind riscurile violenței și ale traficului de ființe umane. Cadrul normativ național privind acordarea serviciilor sociale are la bază principiul nondiscriminării și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Astfel, accesul
--	---	------	--	---	--

					persoanelor la servicii de asistență și protecție socială se realizează în baza principiului oportunității egale, enunțat și în Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevede asigurarea dreptului la servicii sociale tuturor persoanelor/familiilor defavorizate în condiții de tratament egal și fără discriminare. Odată identificate, victimele traficului de ființe umane și ale violenței în familie, inclusiv persoane ce aparțin minorităților naționale, beneficiază de măsuri de asistență conform prevederilor Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie. Asistența și protecția victimelor violenței în familie și a traficului de ființe umane este asigurată pe platforma serviciilor specializate (finanțate din bugetul de stat) și prin intermediul specialiștilor în domeniul prevenirii violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor instituiți la nivel teritorial în cadrul agențiilor teritoriale de asistență socială și structurilor teritoriale de asistență socială din subordine. Accesul victimelor la asistență și protecție este garantat prin servicii sociale specializate, conform legislației naționale. În 2024, Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane din Chișinău a oferit sprijin pentru 20 de persoane de etnie romă, asigurând servicii pentru victimele traficului de ființe umane și ale violenței în familie CE Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor CE a fost prezentată la recomandarea nr 127.44 acț. nr. 2.
--	--	--	--	--	--

	4. Antrenarea romilor în servicii și măsuri oferite de ANOFM	MMPS ANOF M		Romi antrenați în măsuri active și plasați în câmpul muncii	Trim. IV 2023	MMPS, ANOFM <u>Realizată</u> Pe parcursul anului 2024 la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă au fost înregistrate cu statut de șomer 1198 persoane de etnie romă (6,4% din numărul total de 18831 șomeri înregistrați), inclusiv 750 femei (62,6% din numărul total de persoane de etnie romă înregistrate). Pe parcursul anului 2024 au primit suport la plasarea în câmpul muncii 71 persoane de etnie romă (5,9% din numărul persoanele de etnie romă, înregistrate cu statut de șomer), inclusiv 38 femei (53,5% din numărul total al persoanelor de etnie romă angajate). La fel pe parcursul anului 2024, 5 persoane de etnie romă au absolvit cursuri de formare profesională, inclusiv 2 femei.
127.204 Stabiliți mecanisme corespunzătoare pentru combaterea stigmatizării și discriminării împotriva romilor prin formarea organelor de aplicare a legii și serviciului public atât în sectorul public, cât și în cel privat (Spania) / ODD 10	1. Instruirea și informarea funcționarilor publici în vederea realizării competențelor ce vizează cazurile de discriminare și instigare la ură interetnică în rândul persoanelor de etnie romă	CS MEC MAI ARI	Institutul de Administrație Publică; ONG-uri rome, Parteneri de dezvoltare CE	Număr de instruiți organizate; număr de funcționari publici/speciațiști instruiți	Anual 2023- 2025	ARI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Număr de evenimente organizate – 2 seminare de instruire a funcționarilor publici din cadrul APL privind instrumente de planificare pentru respectarea drepturilor fundamentale ale omului și în special ale minorității romilor, atragerea surselor relevante de finanțare nerambursabilă din fonduri europene (mun Edineț, mun Bălți – noiembrie 2024); Număr de participanți – 80 de persoane
	2. Instruire judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul nediscriminării și egalității în drepturi și jurisprudenței CEDO;	INJ	Consiliul Europei	1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023- 2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 Institutul Național al Justiției a organizat următoarele activități de instruire continuă în domeniul de referință:

						- 4 cursuri de instruire: „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)” (6 iunie, 7 iunie, 21 noiembrie, 22 noiembrie). Participanți: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 3 consultanți, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor, 2 șefi ai secretariatului. - 4 seminare: „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” (29 mai, 30 mai, 14 noiembrie, 15 noiembrie). Participanți: 18 judecători, 21 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor, 2 consultanți. - 1 seminar: „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” (13 septembrie). Participanți: 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 OUP. De asemenea, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate două Cursuri electronice în domeniul anti-discriminării, la care au fost înregistrate 87 de participări și 30 de certificări, dintre care: 2 judecători, 3 procurori, 1 consultant al procurorului, 11 asistenți judiciari, 2 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței, 3 avocați CNAJGS și 6 studenți.
	3. Instituirea unui mecanism (proceduri, inițiere, suport metodologic) de	MAI	CNR CVR Mediatori comunitari	Mecanism instituit	2025	MAI în curs de realizare Proiectul actului cu privire la Mecanismul de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de

	interacțiune cu comunitățile de romi, aprobat și implementat					romi a fost remis pentru coordonare și avizare Consiliului de Egalitate, precum și Agenției Relații Interetnice.
	4. Organizarea de lecții publice pentru audienții INJ privind stigmatizarea romilor;	INJ	Consiliul Europei	1. Numărul de lecții publice organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru promoția XVII a fost organizată o lecție publică cu genericul „<i>Angajamentul statului în prevenirea discriminării populației de etnie romă</i>”. La eveniment au participat 45 de audienți, dintre care 30 de candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror.
127.206 Intensificăți eforturile de protejare a drepturilor persoanelor care fac parte din grupurile minoritare, împreună cu grupurile etnice și religioase, inclusiv evreii (Cipru); / ODD 10	1. Instruirea și informarea societății civile în vederea sesizării organelor competente despre cazurile de discriminare pe baza criteriului lingvistic, etnic, religios, rasial etc. și instigare la ură.	CE ARI	OAP	Număr de organizații neguvernamentale instruite; Număr de activități de informare organizate Număr de sesizări; Număr de cazuri soluționate	2023-2025	CE <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de referință, în cadrul celor 3 campanii de informare și sensibilizare desfășurate „Zero Discriminare”, „Uniți prin toleranță”, „Caravana Drepturilor Omului 2024”, Consiliul a realizat 10 activități de informare în vederea sporirii gradului de informare al populației privind fenomenul discriminării, forme de manifestare și modalități de combatere a acestuia. În cadrul a 6 acțiuni de instruire desfășurate de către Consiliu pe parcursul anului 2024 au participat reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale. (CE, 20.02.2025)
	2. Promovarea unei politici de cadre eficiente cu respectarea egalității de etnie.			Campanii de recrutare în comunitatea romilor organizate	2023-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 subdiviziunile subordonate Poliției au desfășurat 6 campanii/activități pentru recrutare. MF Conform prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, la o funcție

					publică poate candida persoana care îndeplinește următoarele condiții de bază: a) deține cetățenia Republicii Moldova; b) cunoaște limba română; c) are capacitate deplină de exercițiu; d) nu a împlinit vârsta de 63 de ani; e) este aptă, din punct de vedere al stării sănătății, pentru exercitarea funcției publice, conform certificatului medical eliberat de instituția medicală abilitată, dacă pentru funcția respectivă sînt stabilite cerințe speciale de sănătate; f) are studiile necesare prevăzute pentru funcția publică respectivă; g) în ultimii 5 ani, nu a fost destituită dintr-o funcție publică, inclusiv dintr-o funcție publică cu statut special, conform art.64 alin.(1) lit.a) și b), sau nu i-a încetat contractul individual de muncă pentru motive disciplinare; g¹) în ultimii 5 ani, în cazierul privind integritatea profesională nu are înregistrări cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale; h) nu are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție; i) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau complementară, ca urmare a sentinței judecătorești definitive prin care s-a dispus această interdicție; j) nu are interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate. Pentru ocuparea funcțiilor publice în autoritățile publice sînt necesare studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, Candidatul la ocuparea funcției publice trebuie să întrunească și cerințele specifice minime pentru ocuparea
--	--	--	--	--	---

						respectivei funcții, stabilite în Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr.155 din 21 iulie 2011. Autoritatea publică poate stabili și alte cerințe specifice care se referă la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și atitudini/comportamente necesare pentru exercitarea eficientă a funcției publice, acestea fiind stipulate în fișa postului aferentă funcției publice. Concursul pentru ocuparea funcției publice vacante sau temporar vacante are la bază principiile competiției deschise, transparenței, competenței și meritelor profesionale, precum și principiul egalității accesului la funcțiile publice pentru fiecare cetățean.
	3. Dezvoltarea colaborării mediatorilor comunitari și comunităților de romi cu reprezentanții poliției și specialiștii din domeniile educației, sănătății publice, asistenței sociale, ocupării în câmpul muncii, cu implicarea reprezentanților sectorului asociativ, eliminarea oricărei forme de abuz împotriva romilor.	Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari, MAI MEC MS MMPS	CNR, CVR, Mediatori comunitari, CE, ARI, OAP, APL, Centrul Național al Romilor	1. Număr de acțiuni realizate; 2. Număr de mediatori implicați; 3. Număr de romi implicați; 4. Număr de cazuri soluționate pe domenii 5. Număr de cazuri monitorizate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare MAI</u> Pe parcursul anului 2024, MAI a înregistrat următorul progres: – 290 de acțiuni realizate; – 164 de mediatori implicați; – 2702 romi implicați; – 13 cazuri de abuz împotriva romilor soluționate; – 3 cazuri monitorizate. MMPS, ANOFM Periodic, ANOFM prin subdiviziunile sale teritoriale în raza cărora activează mediatori comunitari, organizează diverse mese rotunde în cadrul cărora mediatorii comunitari sunt familiarizați și informați cu serviciile și măsurile oferite de către ANOFM persoanelor interesate și alte modificări de ordin legislativ și procedural ce apar pe parcurs. La fel, specialiștii ANOFM au participat activ la instruirea mediatorilor comunitari la sesiuni de instruire precum: <i>”De la discriminare la drepturi egale: abilitarea mediatorilor</i>

						comunitari pentru a promova eficient drepturile romilor”, organizată de Agenția Relații Interetnice, la data de 26.06.2024. De asemenea specialiștii din cadrul ANOFM au participat cu lură de cuvânt la evenimentul: „Consultations on the inclusion and rights of Roma population in the context of UN Moldova mapping of support to Roma population”, organizat de United Nations Moldova, la data de 18.04.2024. Cu sprijinul OIM, MMPS a organizat 7 sesiuni de instruire pentru echipele multidisciplinare teritoriale privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, care a inclus și componenta de abordare a victimelor din diverse grupuri, inclusiv persoane de etnie romă. În anul 2024, a fost organizată o sesiune de instruire pentru mediatorii comunitari, axată pe prevenirea TFU și sprijinirea victimelor, inclusiv în contextul crizei refugiaților din Ucraina. Mediatorii comunitari au fost familiarizați cu mecanismele de identificare a victimelor infracțiunilor și referirea acestora la servicii de asistență și protecție. La nivel teritorial, în or. Basarabeasca, MMPS în parteneriat cu OIM și Coaliția „Vocea Romilor” a organizat și desfășurat un seminar cu privire la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, combaterea violenței în bază de gen, abuzului sexual, exploatării, violenței în școli, violenței în mediul online (30 participanți din rândul romilor și persoanelor refugiate, reprezentanți din cadrul STAS și Inspectoratului de Poliție).
127.209 Accelerați eforturile care vizează promovarea integrării socio-economice a migrantilor în societate (Pakistan) / ODD 10	1. Includerea în programele de formare profesională și de dezvoltare a competențelor pentru cetățenii moldoveni, migranți reveniți în țară,	MMPS ME MAI ANOF M	ODA	Număr de persoane beneficiare	Trim. III, anul 2025	

	certificarea și recunoașterea calificărilor obținute peste hotare și acordarea sprijinului în inițierea propriilor afaceri.					
	2. Acordarea serviciilor și măsurilor de ocupare a forței de muncă categoriilor de străini stabiliți conform legislației în domeniul promovării ocupării forței de muncă.	ANOF M		Număr de persoane beneficiare	2023-2025	MMPS, ANOFM <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024, 15 persoane străine, dintre care 11 cu statut de șomer au beneficiat de servicii și măsuri de ocupare a forței de muncă. 5 persoane străine au fost plasate în câmpul muncii; 2 persoane străine au absolvit cursuri de formare profesională pe bază de voucher; Iar 11 persoane străine au beneficiat de servicii de intermediere.
	3. Asigurarea rolului activ al Centrelor de integrare pentru străini (Nord, Centru, Sud) în prestarea serviciilor, conlucrarea cu autoritățile administrației publice centrale, locale și societatea civilă, stabilirea parteneriatelor și conlucrarea cu comunitățile-gazdă, inclusiv stabilirea profilului străinului prezent la nivel regional	MAI		Centre de integrare funcționale	Trimestrul II 2024	MAI <u>realizată</u> Prin HG nr. 16/2023 a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație, în structura căruia intră Centrele de integrare pentru străini (Nord, Centru, Sud). Actualmente toate 3 centre sunt funcționale și prestează servicii pentru străini.
Domeniul de intervenție 6: Discriminarea rasială						

127.41 Adoptați legislația privind infracțiunile motivate de ură în conformitate cu Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Senegal) / ODD 16 127.42 Consolidăți legislația anti-discriminare în conformitate cu prevederile Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (Pakistan) / ODD 10 / ODD 16 127.46 Armonizați cadrul legal național cu standardele internaționale legate de infracțiunile motivate de ură (Algeria) / ODD 16	Realizat. Au fost operate modificări/completări în Codul penal și Codul contravențional, fiind astfel consolidat mecanismul de combatere a infracțiunilor/contravențiilor motivate de prejudecată sau comise pe motive de discriminare.					
Domeniul de intervenție 7: Drepturile omului și schimbările climatice						
127.79 Intensificați eforturile de elaborare și consolidare a cadrelor legislative necesare care	Adoptarea Programului național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030	Ministerul Mediului,	MS MAIA MIDR ME MDED	Hotărâre de Guvern aprobată	Trimestrul III 2023	Ministerul Mediului <u>Realizată</u> Programului național de adaptare la schimbările climatice până în anul 2030 <u>a fost aprobat prin Hotărârea</u> Guvernului nr. 624 din 30.08.2023

abordează provocările intersectoriale de mediu, inclusiv a cadrelor privind schimbările climatice, adaptarea și reducerea riscului de dezastre (Fiji)) / ODD 1 / ODD 11 / ODD 13		Agencia de Mediu	"Moldsilva" "Apele Moldovei" SHS			UTA Găgăuzia (Direcția principală complexului Agroindustrial al Găgăuziei) <u>realizată</u> Comitetul Executiv al Găgăuziei prin Hotărârea nr. 40/1 din 2022 a aprobat Programul țintă pentru conservarea și dezvoltarea resurselor forestiere și de apă de pe teritoriul UAT Găgăuzia pentru anii 2023-2030. <u>Hotărârea Comitetului Executiv al Găgăuziei nr. 5/7 din 2023 a aprobat Programul țintă de adaptare la schimbările climatice și riscurile de mediu în complexul agroindustrial al Găgăuziei.</u>
	Adoptarea Programului de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030	Ministerul Mediului, Agenția de Mediu	MS MAIA MIDR ME MDED "Moldsilva" "Apele Moldovei" SHS	Hotărâre de Guvern aprobată	Trimestrul III 2023	Ministerul Mediului <u>realizată</u> Programul de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030_a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659 din 06.09.2023
Domeniul de intervenție 8: Interzicerea torturii și a relelor tratamente (inclusiv tratamente dure, inumane și degradante)						
127.80 Asigurați investigația promptă, imparțială și eficientă a tuturor plângerilor legate de actele de tortură și rele tratamente în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile omului,	1. Îmbunătățirea mecanismelor stabilite în baza Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun nr.77/572/408/639-	PG, MJ/AN P		Evaluare realizată	Ianuarie 2024	PG <u>realizată</u> La inițiativa Procuraturii Generale, în scopul coordonării activității de combatere a criminalității cu alte autorități naționale, în perioada anului 2023, a fost creat un Grup de lucru interinstituțional, menit să identifice deficiențele ce apar în procesul de aplicare a mecanismelor prevăzute în Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun nr.77/572/408/639-o/197/1389 din 31 decembrie

inclusiv Protocolul de la Istanbul (Germania) / ODD 16	o/197/1389 din 31 decembrie 2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului General al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție și Ministrului Sănătății;					2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului General al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție și Ministrului Sănătății. În anul 2024 au avut loc cinci ședințe ale Grupului de lucru (anul 2023 - 5 ședințe), la care au fost invitați reprezentanți ai autorităților semnatare a Ordinului comun, inclusiv responsabili din cadrul Ministerului Sănătății, Centrului de medicină legală, Ministerului Educației și Cercetării, Oficiului Avocatului Poporului, dar și a ONG-urilor (Promo-Lex și IDOM). În cadrul întrunirilor au fost discutate problemele sistemice, dar și individuale cu care se confruntă entitățile în procesul de identificare, raportare, contracarare a fenomenului rele tratamente. Totodată, au fost analizate recomandările Consiliului național pentru prevenirea torturii referitoare la investigarea cazurilor de vătămare corporală raportate de către penitenciare. Ca rezultat al acestor ședințe, dar și a rolului activ din partea reprezentanților Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin Ordinul Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.150 din data de 13.03.2024, a fost instituit Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente și aprobat Regulamentul cu privire la Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente, care stabilește modul de organizare a înregistrării, documentării și expedierii instituțiilor corespunzătoare a comunicatelor/rapoartelor cu privire la cazurile de leziuni corporale (indiferent de circumstanțele în care au fost produse), aplicare a forței fizice și/sau a mijloacelor speciale ori a pretinselor acte de rele tratamente.
---	--	--	--	--	--	--

						Astfel, completarea Registrului se asigură de șeful de grup, ajutorul șefului de grup sau persoana care îi înlocuiește din cadrul subdiviziunii siguranță și regim penitenciar, precum și de personalul medical din subdiviziunea medicală a instituției penitenciare, corespunzător categoriilor de date documentate. În urma completării rubricilor corespunzătoare ale Registrului, se generează automat textul comunicatului special. După înregistrare, comunicatul special se expediază la adresa electronică a următoarelor instituții: procuratura teritorială în a cărei rază activează instituția penitenciară, Oficiul Avocatului Poporului și Administrația Națională a Penitenciarelor.
	2. Analiza stării de fapt la capitolul respectării termenelor rezonabile la urmărirea penală în cauze privind infracțiuni de tortură, tratament inuman și degradant	PG MJ/AN P		Evaluare realizată	Ianuari e 2024	PG realizată În decembrie 2024, PG a analizat starea de fapt la capitolul respectării pe parcursul anului 2024 a termenelor rezonabile la urmărirea penală în cauze privind infracțiuni de tortură, tratament inuman și degradant. Obiectivul prioritar al prezentului studiu a fost stabilirea problematicei în domeniu și identificarea căilor de evitare a tergiversării neîntemeiate a urmăririi penale. Studiul a relevat că problema tergiversării urmăririi penale persistă în țară și este destul de stringentă, având la bază multiple condiții de ordin obiectiv și subiectiv. Aici putem menționa cele mai des întâlnite cauze care conduc la tergiversarea urmăririi penale, și anume, expertizele psihiatrice-psihologice care sunt dispuse în privința părților vătămate, în cele mai multe cazuri, durează în timp, chiar și până la 12 luni de zile. Un alt factor îl constituie migrația populației peste hotarele țării, motiv din care este dificil de a purcede la audierea tuturor martorilor, victimelor sau efectuarea confruntărilor.

						Din numărul dosarelor investigate în perioada de referință de către organele Procuraturii, au fost finalizate cercetările cu întocmirea rechizitoriului în 19 cauze penale cu trimiterea pentru examinare în fond în instanțele de judecată, inclusiv 3 cauze au fost remise în termen de până la 6 luni, 6 cauze până la 1 an, 7 cauze până la 2 ani, precum și 3 cauze în care termenul urmăririi penale a depășit 2 ani. Au fost terminate cu soluții de încetare/clasare 34 cauze, inclusiv pe 13 cauze soluțiile au fost adoptate în termen de până la 1 an, 6 cauze până la 2 ani, 6 cauze termenul urmăririi penale a depășit 2 ani, precum și 9 cazuri în care termenul urmăririi penale a depășit 3 ani. De asemenea, procurorii au adoptat soluții de suspendare a urmăririi penale în 4 cauze, din ele 1 cauză cu termenul urmăririi penale de peste 1 an, 3 cauze în care termenul urmăririi penale a depășit 3 ani. Astfel, s-a stabilit că, la sfârșitul perioadei supuse analizei, în gestiunea Procuraturii au rămas în rest 172 cauze penale de tortură, tratament inuman sau degradant. Totodată, Procuratura își propune în continuare întreprinderea măsurilor necesare în vederea realizării atribuțiilor funcționale, iar acordarea ajutorului metodologic și practic procurorilor din procuraturile teritoriale și specializate, desemnați responsabili de examinarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant, rămâne a fi o prioritate pentru procurorii Secției. În context, reținem că, PG a demarat procesul de organizare a ședințelor operative cu participarea procurorilor din teritoriu, în mod special, pe cauzele penale cu o durată de la 2 la 3 ani. În cadrul acestora sunt identificate problemele cu care se confruntă procurorii de caz și sunt formulate propuneri întru finalizarea urmăririi penale în termen cât mai restrâns. Reieșind din experiențele anterioare putem constata că, ședințele comune, de regulă, au un impact pozitiv, <i>or</i>, buna
--	--	--	--	--	--	---

						comunicare și continuarea conlucrării cu subdiviziunile teritoriale, sunt de natură să asigure o cooperare mai bună, contribuind la aplicarea corectă în practică a cadrului normativ în domeniul urmăririi penale, excluderea tergiversării neîntemeiate a urmăririi penale și la realizarea măsurilor de unificare a practicii de investigare a cauzelor penale despre tortură și alte rele tratamente.
127.81 Asigurați investigarea promptă, imparțială și eficientă a plângerilor legate de actele de tortură și rele tratamente, și instituiți un mecanism de investigare eficient și independent în acest scop (Federația Rusă) / ODD 16	Instruirea efectivului Poliției privind intervenția eficientă în cazurile violenței față de femei și a violenței în bază de gen, similar acțiunilor prevăzute pentru recomandarea 127.168 din Domeniul de intervenție 24 „Violența împotriva femeilor”	MAI INJ		Instruiri efectuate Nr. de persoane instruite	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare MAI</u> Pe parcursul anului 2024, IGP a desfășurat 5 activități de instruire la care au participat 173 de angajați. La fel, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI au fost desfășurate 6 cursuri de formare continuă în domeniul prevenirii și intervenției în cazurile de violență față de femei și violență în bază de gen, la care au participat 145 de angajați ai MAI. Subsidiar, pe parcursul anului trecut, în cadrul subdiviziunilor MAI, cu suportul instituțiilor/organizațiilor din țară sau de peste hotare au fost organizate și desfășurate 11 cursuri de instruire în domeniul prenotat, în cadrul cărora au fost instruiți 334 de angajați ai MAI. Institutul Național al Justiției În perioada de raportare, Institutul Național al Justiției a organizat următoarele activități de instruire continuă în domeniul de referință: - 2 seminare „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind viața sexuală</i>” (29 mai, 18 septembrie 2024). Participanți: 15 asistenți judiciari, 19 grefieri, 17 consultanți ai procurorilor, 4 colaboratori ai instanței/curții.

					- 1 seminar „Investigarea cazurilor de sextorsiune (constrângere ce implică elemente cu caracter sexual) în conformitate cu standardele Uniunii Europene” (18-19 noiembrie 2024). Participanți: 4 judecători, 17 procurori, 4 OUP. - 2 seminare „Tehnici și metode de lucru cu agresorii familiali. Prevenirea violenței față de femei și copii” (1 februarie, 27 septembrie 2024). Participanți: 52 consilieri de probațiune. - 2 seminare „Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” (8 februarie, 18 septembrie 2024). Participanți: 65 avocați care asigură asistență juridică garantată de stat. - Atelier de lucru „Recomandarea Generală nr.1 a GREVIO pe dimensiunea digitală referitor la prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie” (14-16 februarie 2024). Participanți: 9 judecători, 30 procurori. - 2 cursuri de instruire „Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (2 februarie, 8 noiembrie 2024). Participanți: 20 asistenți judiciari, 23 grefieri, 23 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori din cadrul instanței/curții. - 2 seminare „Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (23 februarie, 15 noiembrie 2024). Participanți: 11 judecători, 22 procurori.
--	--	--	--	--	--

						- 2 seminare „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind violența în familie/violența față de copii</i>” (29 februarie-1 martie, 28-29 noiembrie 2024). Participanți: 46 asistenți judiciari, 25 grefieri, 19 consultanți ai procurorului, 22 colaboratori din cadrul instanței/curții. - 2 seminare „<i>Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie</i>” (14-15 martie, 5-6 decembrie 2024). Participanți: 17 judecători, 34 procurori. De asemenea, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice: - „<i>Violența împotriva femeilor și violența domestică</i>” – 55 certificări, dintre care: 3 judecători, 10 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 13 asistenți judiciari, 4 grefieri, 19 colaboratori din cadrul instanței, 1 șef de secretariat. - „<i>Accesul femeilor la justiție</i>” – 38 de certificate, distribuite astfel: 2 judecători, 4 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 24 asistenți judiciari, 4 grefieri și 9 colaboratori din cadrul instanței.
127.82 Continuați implementarea măsurilor de prevenire a torturii și de abordare a impunității unor astfel de acte (Japonia) / ODD 16	1. Organizarea și desfășurarea campaniei de informare și sensibilizare „Eu nu aplic 166/1, Eu respect demnitatea umană” în cadrul Zilei internaționale pentru sprijinirea victimelor torturii.	OAP	Donatori și parteneri de dezvoltare MJ/ANP MAI	Numărul activităților desfășurate.	2023-2024	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, Inspectoratul General al Poliției s-a alăturat Campaniei naționale „Eu nu aplic 166/1, Eu respect demnitatea umană” inițiată de Oficiul Avocatului Poporului în contextul Zilei internaționale în sprijinul victimelor torturii.
	2. Instruirea continuă a angajaților Poliției în domeniul prevenirii	INJ MAI PG		Numărul de instruirii organizate	2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI

	torturii și relelor tratamente, precum și asigurarea respectării Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant			Numărul angajaților instruiți	Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 111 angajați din cadrul subdiviziunilor detenție și escortă, ce constituie 30.7% din totalul angajaților care activează în domeniu. PG De comun cu Asociația „<i>Promo-LEX</i>”, care a implementat în anul 2024 proiectul „<i>Cresterea respectului pentru drepturile deținuților în sistemul penitenciar din Republica Moldova</i>”, cu sprijinul Republicii Federale Germania, s-a oferit oportunitatea de a consolida abilitățile persoanelor cheie în mecanismul de identificare, înregistrare și raportare a cazurilor de rele tratamente, conform Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin Ordinul comun nr.77/572/408/639-o/197/1389 din 31 decembrie 2013 al Procurorului General, Ministrului Justiției, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului General al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție și Ministrului Sănătății, precum și eficientizarea Ordinului Nr.150 din 13.03.2024 al Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la evidența electronică a cazurilor de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente. În această perioadă au fost efectuate un șir de instruiți, În contextul angajamentelor statului de a asigura prevenirea și combaterea relelor tratamente în locurile privative de libertate, PG, de comun cu „<i>Promo-LEX</i>”, în perioada 2024, a realizat un set de instruiți destinat șefilor de grup responsabili de evidență și raportare către procuratură. Activitatea a implicat 9 instruiți pe tema „<i>Evidența și raportarea eficientă a violenței și relelor tratamente</i>”, pentru angajații la nivel de șefi de grup
--	--	--	--	-------------------------------	---

					(adjuncții lor) din cadrul instituțiilor penitenciare și lucrătorii medicali din cadrul instituțiilor penitenciare. În perioada anului 2024, instruiți pentru personalul poliției, de către organul procuraturii nu au fost efectuate, or astfel de programe nu sunt prevăzute în bugetul procuraturii, la fel, nici ONG-urile din țară nu au invitat procurorii să participe la astfel de instruiți. Institutul Național al Justiției Pentru beneficiarii INJ au fost realizate următoarele instruiți: - 2 cursuri de instruire <i>„Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman”</i>, fiind instruite 78 persoane, dintre care: 20 asistenți judiciari, 26 grefieri, 18 consultanți ai procurorilor, 8 colaborator din cadrul instanței. - 4seminare <i>„Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant”</i> - instruiți 84 de persoane: 7 judecători, 14 procurori, 15 asistenți judiciari, 15 grefieri, 21 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori ai instanțelor judecătorești. De asemenea, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice: - <i>„Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive”</i> – 16 certificări, distribuite astfel: 5 judecători, 2 procurori, 5 asistenți judiciari, 4 colaboratori din cadrul instanței.
--	--	--	--	--	---

						- „ <i>Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)</i> ” – 23 certificări, distribuite astfel: 1 judecători, 2 procurori, 3 consultanți ai procurorului, 10 asistenți judiciari, 3 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței.
127.83 Implementați recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante (Germania) / ODD 16	Realizarea acțiunilor conform recomandărilor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante	MJ/AN P MAI MS		Nr. de acțiuni întreprinse Nr. de recomandări /observații realizate	2023-2025	Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Din numărul total de 30 de recomandări ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante au fost realizate 6 acțiuni, iar 26 acțiuni sunt în curs de realizare.
127.84 Asigurați investigații sigure a tuturor formelor de tortură și rele tratamente prin mecanisme independente (Egipt) / ODD 16	1. Evaluarea eficienței investigării și judecării cauzelor de tortură, tratament inuman și degradant.	PG MJ/AN P	OAP	1. Studiu efectuat 2. Recomandări formulate	Iulie 2023 Ianuari e/iulie 2024 Ianuari e/iulie 2025	PG realizată În luna iulie 2024 și ianuarie 2025, în cadrul PG a fost analizat segmentul eficienței investigării și judecării cauzelor de tortură, tratament inuman sau degradant pe parcursul anului 2024. Pe parcursul anului 2024, procurorii au examinat în total 344 procese penale, dintre care 319 înregistrate în perioada de raport, 13 procese penale restante din anul 2023, iar în 12 procese penale investigațiile au fost reluate, fiind adoptate decizii repetate. Reieșind din constatările efectuate, în 255 cazuri, procurorii au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale, inclusiv 16 procese penale ce vizau rele tratamente, admise în privința minorilor, în comparație cu 313 cazuri, 18 dintre care în privința minorilor, pentru perioada similară a anului 2023. Totodată, în rezultatul investigațiilor efectuate a fost dispusă pornirea urmăririi penale în 73 cazuri, dintre care

					32 ce vizau rele tratamente, admise în privința minorilor, în comparație cu 63 de cazuri, 12 vizând minori, în anul 2023. Reiterând cele expuse <i>supra</i>, se atestă o creștere a cazurilor de pornire a urmăririi penale, ceea ce constituie un indicator pozitiv, or potrivit standardelor CEDO, aceasta este necesară de fiecare dată când planează suspiciuni că persoanele au fost supuse relelor tratamente din partea subiecților statului. Datele statistice pentru anul supus generalizării reflectă în continuare tendința de scădere a numărului de sesizări înregistrate de către procurori în baza art.274 din Codul de procedură penală (397 cazuri în anul 2023 și 319 cazuri - anul 2024). Diminuare esențială se atestă în cazul sesizărilor în care au fost reclamate acțiuni de tratament inuman ori degradant - art.166¹ alin.(1) și (2) din Codul penal (373 cazuri în anul 2023 și 306 cazuri în anul 2024). Concomitent, se constată o creștere a numărului de cazuri în care au fost reclamate acte de tortură – art.166¹ alin.(3) și (4) din Codul penal (4 cazuri – 2023 și 7 cazuri în anul 2024). Scădere semnificativă se atestă la înregistrarea cazurilor investigate prin prisma art.309 din Codul penal - constrângerea de a face declarații (7 cazuri - anul 2023 și 3 cazuri în anul 2024). O diminuare considerabilă a indicilor statistici se atestă la înregistrarea cazurilor de violență săvârșită asupra militarilor (13 cazuri - anul 2023 și 3 cazuri în anul 2024). Informația generalizată denotă înregistrarea în anul 2024 a 146 sesizări despre infracțiuni (241 în anul 2023), iar în 173 cazuri procurorii s-au autosesizat întru demararea investigațiilor (156 în 12 luni ale anului 2023). Printre cauzele de bază care influențează înregistrarea acestor adresări în continuare rămân a fi:
--	--	--	--	--	--

						- Prevenirea și combaterea torturii și altor rele tratamente continuă să fie o prioritate pentru Republica Moldova, acest fapt fiind exprimat prin politicile naționale și angajamentele față de rigorile internaționale în baza cărora sunt depuse eforturi în vederea descurajării fenomenului relelor tratamente. - Consolidarea capacităților de intervenție proactivă a subiecților antitortură. Astfel, instruirile de care au beneficiat persoanele responsabile de prevenirea și combaterea relelor tratamente sunt considerate drept unul din factorii ce a influențat cifrele numerice ale autosesizărilor înregistrate de acest gen. - Funcționarea în cadrul tuturor procuraturilor teritoriale și specializate, dar și în cadrul Procuraturii Generale a „Liniei de încredere privind faptele de tortură, tratament inuman sau degradant” pentru recepționarea informației și sesizărilor despre comiterea faptelor de tortură, tratament sau pedepse inumane ori degradante. - Ridicarea nivelului de respectare a obligației oficialilor publici de a sesiza imediat procurorul competent de îndată ce au fost informați despre orice act ce indică rele tratamente. - Mediatizarea activității procurorilor care examinează cazuri de tortură și ridicarea încrederii populației în capacitatea procurorilor de a le apăra drepturile și interesele lor.
	2. Analiza problematicei la capitolul examinării de către procurori a sesizărilor cu privire la pretinse acte de tortură, tratament inuman sau degradant, în care s-a dispus neînceperea urmăririi penale.	PG MJ/AN P		1. Analiză realizată 2. Recomandări formulate	Iulie 2023 Ianuari e/iulie 2024 Ianuari e/iulie 2025	PG <u>realizată</u> PG pentru anul 2024 a analizat segmentul problematicei examinării de către procurori a sesizărilor cu privire la pretinse acte de tortură, tratament inuman sau degradant. În perioada de referință, încălcările și lacunele admise de către procurori la adoptarea deciziilor procesual penale sunt, în cea mai mare măsură, legate de:

					Aplicarea incorectă a legislației: În numeroase situații, procurorii au recurs la o interpretare eronată a prevederilor legislației naționale și nu au făcut uz de practica Curții Europene a Drepturilor Omului, în special, a cauzelor în care Republica Moldova a fost condamnată pentru încălcarea art.3 din Convenție. Efectuarea incompletă a investigațiilor: În unele cazuri, procurorii nu au desfășurat toate acțiunile de urmărire penală ce se impuneau, omițând fie audierea unor martori-cheie, fie dispunerea expertizelor obligatorii, fie administrarea altor probe care ar fi putut contribui la clarificarea circumstanțelor cauzei. Drept urmare, investigațiile au rămas lacunare, nepermițând stabilirea completă a faptelor. Neaprecierea justă a circumstanțelor cauzei: Au existat situații în care, deși probele administrate sugerau existența unor elemente care să susțină bănuiala rezonabilă de admitere a relilor tratamente, acestea nu au fost corect apreciate de către procurori. Lipsa unei analize obiective și temeinice a probatoriului a generat soluții care nu reflectă realitatea faptică și, implicit, la îngrădirea dreptului părților la un proces echitabil. Lipsa unei atitudini responsabile din partea procurorilor-șefi: Procurorii-șefi trebuie să monitorizeze cu atenție procesele penale din această categorie, să verifice dacă procurorii din subordine respectă normele procesuale, dacă intervențiile la plângeri sunt prompte, dacă investigațiile sunt profunde și, după caz, să intervină prin anularea soluțiilor neîntemeiate. În anumite cazuri, însă, implicarea acestora a fost insuficientă sau tardivă, perpetuându-se astfel erori care ar fi putut fi corectate într-un stadiu incipient. În cazul identificării unor asemenea omisiuni, acestea sunt apreciate ca constituind viciu fundamental, deoarece sunt limitate drepturile victimelor care sunt garantate de
--	--	--	--	--	--

						art.3 din Convenție de a beneficia de o investigație efectivă a plângerilor sale cu privire la aplicarea relelor tratamente. În acest context, pe parcursul anului 2024 s-au înregistrat 35 de situații în care PG a intervenit către procuraturile teritoriale și specializate, deoarece procurorii nu au întreprins toate acțiunile procesuale relevante pentru examinarea completă și obiectivă a faptelor reclamate. Dintre acestea, în 10 cazuri, erorile de fapt și de drept comise la adoptarea soluțiilor de refuz începerea urmăririi penale nu au putut fi remediate prin control ierarhic superior, fapt ce a determinat PG să solicite anularea ordonanțelor de clasare și reluarea investigațiilor.
	3. Analiza problematicii la capitolul efectuării urmăririi penale (<i>art.166¹ din Codul penal</i>), în cauzele penale în care s-a dispus clasarea în baza art.275 pct.1)-3) din CP.	MJ PG		1. Generalizare întocmită 2. Recomandări formulate	Ianuarie 2024 Ianuarie 2025	MJ este atribuit eronat în lista autorităților responsabile. Este o acțiune care ține exclusiv de competența PG.
127.85 Efectuați investigații imparțiale și eficiente ale infracțiunilor legate de tortură și rele tratamente și îmbunătățiți condițiile din închisori și centre de detenție (Australia) / ODD 16	1. Investigarea infracțiunilor legate de tortură și rele tratamente	PG MJ/AN P MAI		Nr. de plângeri/sesizări examinate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În perioada anului 2024 de către IGP au fost recepționate 15 plângeri care cad sub incidența acțiunilor de tortură, tratament inuman sau degradant. PG Pe parcursul anului 2024, procurorii au examinat în total 344 procese penale, dintre care 319 înregistrate în perioada de raport, 13 procese penale restante din anul 2023, iar în 12 procese penale investigațiile au fost reluate, fiind adoptate decizii repetate. Reieșind din constatările efectuate, în 255 cazuri, procurorii au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale,

						inclusiv 16 procese penale ce vizau rele tratamente, admise în privința minorilor, în comparație cu 313 cazuri, 18 dintre care în privința minorilor, pentru perioada similară a anului 2023. Administrația Națională a Penitenciarelor Pe parcursul anului 2024, au fost înregistrate și examinate 422 plângeri/ sesizări din partea persoanelor deținute (cele mai multe de la Penitenciarul nr.17-Rezina, nr.13-Chișinău, nr.6-Soroca, nr.5-Cahul).
	2. Efectuarea reparațiilor curente și capitale a instituțiilor penitenciare și izolatoarelor de detenție provizorie.	MJ/AN P MAI		Nr. de instituții penitenciare / izolatoare de detenție provizorie reparate	2023-2025	Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare și a condițiilor de muncă ale angajaților sistemului administrației penitenciare pe parcursul anului 2024 au fost întreprinse următoarele acțiuni: - achiziționarea materialelor de construcției centralizat de ANP au fost stocate bunuri în valoare 6937,0 mii lei; - repartizate materiale de construcții în sumă de circa 4 347,0 mii lei (150 bonuri); - reparații curente/capitale 359 spații de detenție, 264 de birouri și alte încăperi precum: blocuri alimentare, săli de lectură, depozite, farmacii, arhiva medicală, coridoare, punct de trecere și control, gherete, blocuri sanitare, săli de examinare medicală, curți de plimbare, etc., 4 acoperișuri; - reparat capital un perimetru de pază interior (P18), unui sector de gard (P15) și (P8).

127.86 Asigurați formarea în domeniul prevenirii torturii a colaboratorilor organelor de aplicare a legii și stabiliți proceduri pentru investigarea corespunzătoare a acuzațiilor de rele tratamente (Cehia) / ODD 16	1. Dezvoltarea programelor de instruire pentru angajații Poliției în domeniul drepturilor omului, nediscriminării și drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale;	INJ MAI	Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), INJ, Promo-LEX, Oficiul Consiliului Europei la Chișinău	1. Programe de formare profesională inițială și continuă în cadrul Academiei Ștefan cel Mare, cât și tematici în planurile de formare la locul de muncă, implementate și aprobate; 3. Minim 4 vizite de studiu realizată pe parcursul anului/ 4. Numărul participanților;	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru beneficiarii INJ au fost realizate următoarele instruirii: - 2 cursuri de instruire „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman</i>”, fiind instruite 78 persoane, dintre care: 20 asistenți judiciari, 26 grefieri, 18 consultanți ai procurorilor, 8 colaborator din cadrul instanței. -4 seminare „<i>Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant</i>”, fiind instruite 84 de persoane: 7 judecători, 14 procurori, 15 asistenți judiciari, 15 grefieri, 21 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori ai instanțelor judecătorești. Pe parcursul perioadei de raportare, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate două <i>Cursuri electronice în domeniul antidiscriminării</i>, la care au fost înregistrate 87 de participări și 30 de certificări, dintre care: 2 judecători, 3 procurori, 1 consultant al procurorului, 11 asistenți judiciari, 2 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței, 3 avocați CNAJGS și 6 studenți.
	2. Consolidarea capacităților reprezentanților sectorului justiției în domeniul prevenirii și combaterii actelor de tortură și tratamente inumane sau degradante, conform standardelor	INJ MAI	Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), INJ, AO "Promo LEX"	1. Numărul de ateliere/cursuri de instruire organizate; 2. Numărul de polițiști/pro	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 111 angajați din cadrul subdiviziunilor detenție și escortă, ce constituie 30.7% din totalul angajaților care activează în domeniu. Institutul Național al Justiției

	stabilite în Protocolul de la Istanbul.		Oficiul Consiliului Europei la Chișinău	curori instruiți		Pentru beneficiarii INJ au fost realizate următoarele instruirii: - 2 cursuri de instruire „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman”, fiind instruite 78 persoane, dintre care: 20 asistenți judiciari, 26 grefieri, 18 consultanți ai procurorilor, 8 colaborator din cadrul instanței. - 4 seminare „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” - instruiți 84 de persoane: 7 judecători, 14 procurori, 15 asistenți judiciari, 15 grefieri, 21 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori ai instanțelor judecătorești. De asemenea, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice: - „Interzicerea rețelilor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive” – 16 certificări, distribuite astfel: 5 judecători, 2 procurori, 5 asistenți judiciari, 4 colaboratori din cadrul instanței. - „Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)” – 23 certificări, distribuite astfel: 1 judecători, 2 procurori, 3 consultanți ai procurorului, 10 asistenți judiciari, 3 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței.
	3. Desfășurarea cursului de instruire ”Interzicerea rețelilor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive”	INJ	HELP	Numărul de persoane instruite.	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raportare e-cursul „Interzicerea rețelilor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive” a fost desfășurat pentru audienții formării inițiale. Potrivit Planurilor de formare inițială, 75 de audienți, dintre care 42 de judecători și 33 de procurori, din promoțiile XVI și XVII au beneficiat de instruire în cadrul acestui e-curs.

						De asemenea, pe segmentul instruirii electronice continue au fost prestate următoarele cursuri electronice: - „Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive” – 16 certificări, distribuite astfel: 5 judecători, 2 procurori, 5 asistenți judiciari, 4 colaboratori din cadrul instanței. - „Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)” – 23 certificări, distribuite astfel: 1 judecători, 2 procurori, 3 consultanți ai procurorului, 10 asistenți judiciari, 3 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței.
	4. Instruirea continuă a procurorilor și judecătorilor prin prisma art.3 CEDO.	INJ	ANP MS Ministerul Educației	Seminare / mese rotunde organizate	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru beneficiarii INJ au fost realizate următoarele instruirii: - 2 cursuri de instruire „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman”, fiind instruite 78 persoane, dintre care: 20 asistenți judiciari, 26 grefieri, 18 consultanți ai procurorilor, 8 colaborator din cadrul instanței. - 4 seminare „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” - instruiți 84 de persoane: 7 judecători, 14 procurori, 15 asistenți judiciari, 15 grefieri, 21 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori ai instanțelor judecătorești. De asemenea, pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice:

						- „<i>Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive</i>” – 16 certificări, distribuite astfel: 5 judecători, 2 procurori, 5 asistenți judiciari, 4 colaboratori din cadrul instanței. - „<i>Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT)</i>” – 23 certificări, distribuite astfel: 1 judecători, 2 procurori, 3 consultanți ai procurorului, 10 asistenți judiciari, 3 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței.
127.87 Adoptați legi care să asigure căi de atac, acces la justiție și reabilitare pentru victimele torturii și relelor tratamente (Germania) / ODD 16	Realizat. Cadrul normativ conține reglementări care acoperă aspectele menționate în recomandare.					
127.195 Adoptați un sistem cuprinzător și eficient de monitorizare în instituțiile rezidențiale neuropsihologice și în spitalele de psihiatrie, în vederea eliminării oricăror cazuri de abuz și maltratare a rezidenților acestora (Polonia) / ODD 16	Efectuarea vizitelor de control și monitorizare	MS OAP		Numărul de vizite efectuate Numărul de cazuri identificate	2023-2025	
Domeniul de intervenție 9: Condițiile de detenție						

127.88 Întreprindeți acțiuni concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare și pentru asigurarea conformității lor cu standardele internaționale (Federația Rusă) / ODD 16 127.89 Întreprindeți acțiuni concrete pentru îmbunătățirea condițiilor din închisori și centre de detenție, în conformitate cu Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente cu cruzime, inumane sau degradante și cu Regulile Nelson Mandela (Lituania) / ODD 16 127.90 Continuați eforturile de îmbunătățire a condițiilor de detenție și de asigurare a unor condiții	1. Implementarea măsurilor îndreptate spre îmbunătățirea condițiilor fizice în instituțiile penitenciare și în izolatoarele de detenție provizorie.	MJ/AN P MAI INP		1.Nr. de instituții penitenciare reparate 2.Nr. de izolatoare de detenție provizorie reparate	2023-2025	Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare și a condițiilor de muncă ale angajaților sistemului administrației penitenciare pe parcursul anului 2024 au fost întreprinse următoarele acțiuni: - achiziționarea materialelor de construcții centralizat de ANP au fost stocate bunuri în valoare 6937,0 mii lei; - repartizate materiale de construcții în sumă de circa 4 347,0 mii lei (150 bonuri); - reparații curente/capitale 359 spații de detenție, 264 de birouri și alte încăperi precum: blocuri alimentare, săli de lectură, depozite, farmacii, arhiva medicală, coridoare, punct de trecere și control, gherete, blocuri sanitare, săli de examinare medicală, curți de plimbare, etc., 4 acoperișuri; - reparat capital un perimetru de pază interior (P18), unui sector de gard (P15) și (P8).
	2. Repartizarea rațională a condamnaților în celule cu respectarea strictă a normelor privind suprafața spațiului locativ.	MJ/AN P MAI INP		Nr mediu de condamnați din celule în raport cu normele stabilite		Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Ponderea spațiilor de detenție care corespund cu normele stabilite este de 42,8 %. Astfel, din toate 17 penitenciare, se atestă o suprapopulare doar în Penitenciarele nr.11-Bălți, unde capacitatea maximă de deținere cu respectarea standardelor minime de 4m² per deținut este de 258 locuri, iar la moment se dețin 354 de deținuți și în Penitenciarul nr.13-Chișinău unde, plafonul de detenție este de 570 locuri, iar se dețin 815 la ziua actuală, ambele penitenciare având statut de izolator de urmărire penală.
	3.Organizarea instruirilor periodice pentru angajații sistemului penitenciar cu privire la respectarea	MJ/AN P MAI INP		Nr. de instruiți desfășurate		Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate 10 instruiți la care au participat 215 persoane:

corespunzătoare de detenție (Irak) / ODD 16 127.91 Îmbunătățiți condițiile din închisori și întreprindeți acțiuni eficiente împotriva supra-aglomerării, în conformitate cu standardele internaționale, inclusiv cu Regulile Nelson Mandela (Germania) / ODD 16 127.92 Implementați Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților (Regulile Nelson Mandela) pentru a îmbunătăți condițiile de detenție (Fiji) / ODD 16 127.93 Intensificați eforturile de asigurare a condițiilor de detenție în locurile de privare de libertate în conformitate cu standardele internaționale relevante (Austria) / ODD 16 127.96 Întreprindeți acțiuni concrete	drepturilor și obligațiilor deținuților.					- 5 instruirii la cursul de formare inițială, fiind instruite 135 persoane; - 5 instruirii la cursuri formare profesională, fiind instruite 80 persoane.
	4. Crearea celulelor cu capacitatea de maximum 4 – 6 persoane în instituțiile penitenciare.	MJ/AN P MAI INP		Nr. de celule cu capacitatea de max. 4 – 6 pers create.		Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024, în cadrul sistemului administrației penitenciare au fost create 258 celule cu capacitatea de max. 4-6 persoane.

pentru a îmbunătăți condițiile în închisori și centrele de detenție, inclusiv prin elaborarea unei strategii integrate de reducere a numărului deținuților, mobilizând toate resursele disponibile și asigurând aplicarea mai largă a măsurilor neprivative de libertate ca alternativă la privarea de libertate (Irlanda) / ODD 16 127.97 Accelerați reformele pentru abordarea problemelor de supra-aglomerare, sanitație corespunzătoare și accesul la asistență medicală în închisori și centre de detenție (Cehia) / ODD 3 / ODD 6						
127.95 Asigurați posibilitatea Consiliului pentru Prevenirea Torturii, crearea căruia o salutăm, de a vizita, în cadrul mandatului	Efectuarea vizitelor preventive și de monitorizare de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii, conform prevederilor Legii nr. 52/2014 cu	Consiliul pentru Prevenirea Torturii	OAP	Nr. de vizite întreprinse de către consiliu	2023-2025	

său, în mod regulat și neașteptat, toate locurile de privare de libertate, inclusiv spitalele de psihiatrie, instituțiile psiho-neurologice și instituțiile pentru minori (Luxemburg) / ODD 3 / ODD 16	privire la Avocatul Poporului.					
127.98 Îmbunătăți accesul la servicii medicale, psihosociale și de sănătate mintală incluzive pentru toate persoanele aflate în detenție, în special pentru cele care fac parte din grupuri vulnerabile (Austria) / ODD 3	Asigurarea cu personal medical și implementarea sistemului de management al calității.	MJ/AN P MS MAI		1.Nr. de personal medical angajat 2. Vizite de audit medical realizate		Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> 1. Pe parcursul anului 2024 au fost angajați 3 medici și 10 asistenți medicali. Pe parcursul anului 2024 au fost realizate 20 de misiuni de audit medical intern.
127.99 Continuă eforturile de îmbunătățire a condițiilor din închisori și a tratării persoanelor aflate în detenție, în special a persoanelor cu dizabilități, inclusiv cu o posibilă cooperare bilaterală și internațională (Indonezia) / ODD 3	Asigurarea deținuților cu dizabilități locomotorii cu suporturi pentru deplasare	MJ/AN P MAI	Donatori și parteneri de dezvoltare	Nr. de suporturi repartizate deținuților cu dizabilități locomotorii		Administrația Națională a Penitenciarelor <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 au fost repartizate instituțiilor penitenciare 2 perechi de costile, 4 bastoane și 1 cadru de mers

Domeniul de intervenție 10: Buna guvernare și corupția						
127.77 Demonstrați în mod proactiv angajamentul față de drepturile omului și încurajați o conștientizare și sprijin mai mare pentru drepturile universale ale omului în toată Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană (Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 10 / ODD 16	1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	CS (BPR) MJ MEC	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM	Categorii de drepturi promovate	2023-2025	Biroul politici de reintegrare <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În 2024, problema drepturilor omului în regiunea transnistreană și posibilele măsuri de asistență pentru respectarea obligațiilor pozitive față de cetățenii ale căror drepturi au fost încălcate au rămas un subiect important pe agenda procesului de negocieri. Astfel, aceste aspecte au fost abordate sistematic în 2024, la 87 de întrevederi ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri, cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova și cu reprezentanții organizațiilor internaționale, inclusiv la cele trei ședințe de lucru în format 1+1 din 16 ianuarie, 17 mai și 19 noiembrie, la nivelul reprezentanților politici ai Chișinăului și Tiraspolului, precum și la cele 13 reuniuni a grupurilor de lucru sectoriale a experților de profil din partea Chișinăului și Tiraspolului. În acest context, partenerii internaționali au fost informați despre fiecare caz individual de încălcare a drepturilor omului în regiune. Acestea au vizat cetățeni ale căror drepturi au fost afectate, inclusiv dreptul la libertate, dreptul la liberă exprimare, accesul la justiție, dreptul la libertatea religioasă etc. Au fost făcute apeluri publice, în special în cazul detențiilor ilegale. În acest sens, pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale locuitorilor din teritoriul necontrolat, autoritățile sunt determinate să întreprindă mai multe acțiuni pozitive, acest angajament fiind reflectat suplimentar în Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 6 martie 2024.

	2. Implementarea proiectului Consiliului Europei „Educația pentru democrație în Republica Moldova”	MEC	Agencia Elvețiană pentru Dezvoltare	Acțiuni realizate conform Planului de acțiuni în implementarea proiectului	Anii 2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Procesul de pilotare a <i>Ghidului de guvernare democratică a școlii</i> (pilotat 2 ani în 49 de instituții) a finalizat cu aprobarea prin Ordinul ministrului nr. 1673/2023 și a fost pus în aplicare începând cu 1 ianuarie 2024 în toate instituțiile de învățământ general. Cu suportul Consiliului Europei a fost elaborată o Culegere de bune practice, care vine să completeze misiunea <i>Ghidului metodologic Guvernarea democratică a școlii în Republica Moldova</i> de a oferi modalități practice prin care poate fi dezvoltată și îmbunătățită participarea părților interesate, reglementată prin mai multe documente normative, inclusiv Codul Educației. Totodată, reprezentantul MEC a participat la lucrările Comitetului coordonator (4.07.2024) și a prezentat acțiunile/perspectivile corespunzătoare Planului de acțiuni (pe dimensiunea Educației pentru cetățenia democratică, CoE) conform Memorandumului de colaborare între MEC, AEDC, CoE, UNFPA și UP Zurich (2023 – 2026). Prima lecție tematică în anul de învățământ 2024-2025 a fost „Împreună pentru Pace”. Pe dimensiunea activităților conform Memorandumului de colaborare cu „Peeple in Need Moldova”; au fost stabiliți potențialii formatori naționali (160 de profesori) și formați de către formatorii naționali.
127.100 Continuati eforturile întreprinse în lupta împotriva corupției și de asigurare a independenței, eficienței și imparțialității justiției (Franța) / ODD 16	1. Promovarea continuă a integrității instituționale în cadrul sistemului judecătoresc.	CSM		numărul activităților de sensibilizare organizate	2023-2025	CSM Cu privire la segmentul asigurării integrității instituționale, CSM în virtutea atribuțiilor funcționale a realizat, și continuă să realizeze acțiunile necesare ce reies din dispozițiile legale referitoare la respectarea regimului juridic al cadourilor, regimului juridic al conflictelor de interese, asigurarea transparenței în procesul decizional, accesului la informații de interes public, respectarea normelor de etică și

127.101 Consolidăți eforturile de implementare a măsurilor de combatere a corupției, în special în sectorul justiției (Slovacia) / ODD 16					deontologie, regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, transparența și angajarea în baza principiului meritocrației și integrității profesionale, asigurarea regimului juridic al incompatibilităților. În context, în partea ce ține de realizarea sarcinilor privind mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare, precum și a manifestărilor de corupție, ținând cont de modificările operate în legislație la capitolul respectiv, prin dispoziția internă a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii au fost create 2 grupuri de lucru responsabile de aducerea în concordanță a actelor normative interne: <i>-Regulamentul privind avertizorii de integritate din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 663/21 din 05.08.2014;</i> <i>-Regulamentul cu privire la ținerea evidența cazurilor de influență necorespunzătoare în Consiliul Superior al Magistraturii și instanțele judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 964/31 din 02 decembrie 2014.</i> După finisarea activității, grupurile de lucru instituite vor prezenta proiectele actelor normative Plenului CSM pentru examinare și aprobare, cu ulterioara lor publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Concomitent, pe parcursul an.2024, prin hotărârile nr.104/9 din 07.03.2024, nr.119/11 din 19.03.2024, nr.454/29 din 04.09.2024, Plenul CSM a desemnat judecătorii specializați în controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale (în temeiul Regulamentului cu privire la selectarea judecătorilor specializați în controlul judiciar asupra activității de testare a integrității profesionale, aprobat prin Hot.CSM nr. 829/33 din 29 noiembrie 2016, modificat la 06.02.2018).
---	--	--	--	--	--

						În același context, la demersul Consiliului de Integritate, Plenul CSM prin Hot. nr.679/41 din 02.12.2024 a desemnat un membru în calitate de reprezentant al Consiliului Superior al Magistraturii în Consiliul de Integritate. Subsidiar, în vederea consolidării capacităților sistemului judecătoresc, Consiliul Superior al Magistraturii a asigurat delegarea judecătorilor seminarele de instruire continuă organizate de INJ pe parcursul anului 2024: - "Declararea averii și a intereselor personale. Soluționarea conflictului de interese. Testarea integrității" - "Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de corupție și conexe. Aspecte dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale și a CtEDO" - "Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor economice".
	2. Depistarea infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, săvârșite de participanții în cadrul diferitor procese judiciare (judecători, procurori, avocați, etc.)	Procuratura anticorupție		1. Numărul infracțiunilor depistate 2. Analiză efectuată 3. Recomandări formulate	2023-2025	PA <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, PA a înregistrat 122 de sesizări despre comiterea infracțiunilor date în competența sa, dar a examinat și soluționat în total 193 de sesizări. La fel, în perioada de referință a fost pornită urmărirea penală în 114 de cazuri. Totodată, la începutul anului 2024 PA avea în gestiune 217 cauze penale restante în exercitarea, iar la finele anului numărul acestora a scăzut la 204 de cauze penale. Din numărul total de cauze penale, 71 au fost expediate în instanța de judecată competentă în privința a 113 persoane.¹
127.102 Continuați progresul reformelor sistemului judiciar și eforturile de combatere a corupției, inclusiv prin	1. Realizarea acțiunilor de modificare a cadrului normativ privind sistemul procuraturii reflectate în Strategia pentru asigurarea	MJ PG	CSP CNA	1. Analiză efectuată 2. Recomandări formulate	2023-2025	MJ <u>realizată</u> -Prin <i>Legea nr. 189 din 2022</i> au fost reglementate aspecte de procedură penală privind judecarea cauzelor în absența persoanei acuzate (în absența).

¹ <https://procuratura.md/anticoruptie/sites/procuratura.md.anticoruptie/files/2025-01/raportul-procuraturii-anticoruptie-2024.pdf>

prevenirea urmăririi penale selective și prin tragerea la răspundere a politicianilor corupți (Statele Unite ale Americii) / ODD 16	independentei și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025			3. Avize la proiectele de modificare a legii; 4. Proiecte de modificare a legii elaborate	-Prin <i>Legea nr. 245 din 2023</i>, au fost operate modificări în Codul de procedură penală, care au precizat competențele între Procuratura Anticorupție (PA) și Centrul Național Anticorupție (CNA) în investigarea cazurilor de corupție de nivel înalt, corupției sistemice și corupției mici. PA exercită urmărirea penală în cazurile de corupție de nivel înalt, iar CNA este responsabil pentru investigarea corupției sistemice și mici. Prin <i>Hotărârea Parlamentului nr. 14 din 2024</i> a fost aprobată majorarea efectivului PA cu 54 de posturi, totalizând 198 de unități, pentru a spori eficiența investigării cazurilor de corupție mare. Prin <i>Legea nr. 136 din 2024</i>: -lista infracțiunilor pentru care CNA este competent să investigheze cazuri de corupție în cazul unei execuții defectuoase a construcțiilor a fost extinsă (art. 257, art. 257¹); -s-au operat modificări la art. 324 (corupere pasivă) și 325 (corupere activă), remediind deficiențele care afectau aplicarea uniformă a legii; -s-a oferit precizie art. 330² (îmbogățirea ilicită) și 332² (delapidarea mijloacelor din fonduri externe). -Prin <i>Legea nr. 228 din 2024</i> s-a reconceptualizat prescripția răspunderii penale, prelungind termenul de prescripție și întrerupându-l la trimiterea dosarului în judecată, pentru a evita eliberarea de răspundere din cauza expirării termenului. -Pe 11.12.2024, în cadrul ședinței Platformei Anticorupție, 12 instituții au semnat un Acord de colaborare interinstituțională, sub egida MJ, pentru a sprijini PA în
---	---	--	--	--	---

					identificarea și detașarea personalului necesar în combaterea corupției. -În scopul îmbunătățirii mecanismului de confiscare a bunurilor provenite din infracțiuni, în corespundere cu <i>Directiva (UE) 2024/1260 privind recuperarea și confiscarea activelor</i>, a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (<i>perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale</i>). Proiectul a fost adoptat în I lectură în ședința Parlamentului din 13.12.2024. Acesta îmbunătățește mecanismul de confiscare a bunurilor infracționale; permite confiscarea bunurilor echivalente sau a valorii acestora, inclusiv a beneficiilor obținute, chiar și în absența răspunderii penale; face posibilă confiscarea bunurilor transferate terților, dacă aceștia știau că transferul avea scopul de a evita confiscarea, inclusiv atunci când persoana urmărită penal păstrează controlul asupra acestora. În perioada de raportare, Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), în exercitarea competențelor sale legale, a contribuit prin exprimarea pozițiilor instituționale cu privire la proiectele de acte normative și administrative cu caracter normativ, elaborate în contextul implementării Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025. Implicarea CSP s-a limitat exclusiv la domeniile care intră în sfera sa de competență, după cum urmează: 1. Opinia Consiliului Superior al Procurorilor asupra inițiativei legislative cu privire la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură (inițiativă legislativă nr.491 din 28.12.2023). 2. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind actualizarea cadrului normativ), transmis spre
--	--	--	--	--	--

					avizare repetată (număr unic 995/CS/2023) (examinat în cadrul ședinței Consiliului Superior al Procurorilor) 3. Hotărârea CSP nr.1-16/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de selecție a procurorilor, procedura de evaluare a performanțelor procurorilor și funcționarea Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. 4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-26/2024 din 19.01.2024 asupra proiectului Codului cu privire la organizarea și funcționarea Parlamentului. 5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-46/2024 privind examinarea proiectului Convenției Ljubljana-Haga privind cooperarea internațională pentru investigarea și urmărirea crimelor de genocid, crimelor de genocid, crimelor de război și albe crime internaționale, din 5 februarie 2024. 6. Opinia membrilor-procurori ai Consiliului Superior al Procurorilor, desemnați în grupul de lucru pe platforma Comisiei parlamentare, aferent proiectului de Lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție și modificarea unor acte normative (proiect înregistrat cu nr.275/2023). 7. Hotărârea CSP nr.1-101/2024 cu privire la modificarea Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea candidatului la funcția de Procuror General. 8. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-117/2024 privind examinarea proiectului legii pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, înregistrat cu numărul unic 339/MJ/2024, din 30 aprilie 2024. 9. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-150/2024 privind examinarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative din 21 mai 2024 (aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul
--	--	--	--	--	--

					Național al Justiției) înregistrat cu numărul unic 384/MJ/2024. 10. Opinia Consiliului Superior al Procurorilor aferent cadrului normativ care reglementează acordarea garanțiilor sociale pentru procurori. 11. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor privind examinarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (privind gestionarea eficientă a stărilor de urgență) din 27 iunie 2024. 12. Opinia Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de Lege pentru modificarea art.55 al Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură (înregistrat cu numărul unic 339/MJ/2024), remis spre avizare repetată. 13. Opinia aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul Național al Justiției), înregistrat cu numărul unic 384/MJ/2024, remis spre reavizare. 14. Hotărârea CSP nr.1-232/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Inspecției procurorilor. 15. Hotărârea CSP nr.1-294/2024 privind examinarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (compensarea parțială a cheltuielilor de transport tur-retur), din 18 septembrie 2024. 16. Adresarea comună a Consiliului Superior al Procurorilor și Procuraturii Generale către Curtea Constituțională privind a exercitării controlului constituționalității a unor prevederi din Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și din Legea nr.271 din 23 noiembrie 2018 pentru modificare unor acte normative. 17. Hotărârea CSP nr.1-353/2024 cu privire la avizarea proiectului de lege privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale, precum și a proiectului de lege pentru
--	--	--	--	--	--

						modificarea unor acte normative (cadru conex la Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin faptele ilicite comise în procesele penale și contravenționale), din 24 octombrie 2024. 18. Hotărârea CSP nr.1-357/2024 privind examinarea repetată a proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (compensarea parțială a cheltuielilor de transport tur-retur, după caz, de închiriere a spațiului locativ), din 31 octombrie 2024. 19. Propunerile Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege cu privire la sistemul judecătoresc anticorupție și modificarea unor acte normative (nr.275 din 28.07.2024). 20. Opinia Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului Legii bugetului de stat pentru anul, înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova cu nr.358 din 04.12.2024.
	2. Asigurarea efectuării unor anchete penale pe fapte de corupție și cele conexe actelor de corupție eficiente și corecte.	PA PG CNA		1. Anchete penale efectuate 2. Analiză efectuată 3. Recomandări formulate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> PA În perioada de referință a fost pornită urmărirea penală în 114 de cazuri. Totodată, la începutul anului 2024 PA avea în gestiune 217 cauze penale restante în exercitarea, iar la finele anului numărul acestora a scăzut la 204 de cauze penale. Din numărul total de cauze penale, 71 au fost expediate în instanța de judecată competentă în privința a 113 persoane. CNA pe parcursul anului 2024 au fost investigate și depistate 629 de infracțiuni de corupție și conexe corupției și 344 de contravenții.
127.103 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a spori accesul la justiție și încrederea în sistemul judiciar și	1. Participarea la ședințele de audiere în cadrul controalelor parlamentare	MJ CNA	Parlamentul RM Curtea de Conturi	Numărul ședințelor la care a participat	2023-2025	CNA <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> 9 ședințe de audiere în cadrul controalelor Parlamentare cu participarea conducerii Centrului pe parcursul anului 2024

pentru a îmbunătăți mecanismele de supraveghere pentru combaterea corupției (Armenia) / ODD 16	2. Răspuns la solicitările Parlamentului	CNA	Consiliul Civil Parlamentul RM	conducerea CNA Numărul răspunsuri lor la solicitările recepționate din partea Parlamentului	2023-2025	CNA <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> 286 de răspunsuri la solicitările recepționate din partea Parlamentului pentru anul 2024
	3. Asigurarea efectuării unor anchete penale pe fapte de corupție și cele conexe actelor de corupție eficiente și corecte.	PA PG CNA		1. Numărul de anchete penale efectuate 2. Raport de evaluare efectuat	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> PA Pe parcursul anului 2024 a fost pornită urmărirea penală în 114 de cazuri. Totodată, la începutul anului 2024 PA avea în gestiune 217 cauze penale restante în exercitarea, iar la finele anului numărul acestora a scăzut la 204 de cauze penale. Din numărul total de cauze penale, 71 au fost expediate în instanța de judecată competentă în privința a 113 persoane. PG În anul 2024, procuraturile teritoriale au expediat, pentru examinare instanței de judecată , cu rechizitoriu – 334 cauze penale . Corespunzător, potrivit informațiilor prezentate de către procuraturile teritoriale, la data de 01.01.2025 erau pendinte la urmărirea penală (atât în conducere la procurori, cât și în gestiunea nemijlocită a acestora) – 789 cauze penale din categoria vizată (corupția mică) (inclusiv cauze penale pornite, reluate, conexe, disjuncte). CNA

						pe parcursul anului 2024 au fost investigate și depistate 629 de infracțiuni de corupție și conexe corupției și 344 de contravenții.
127.104 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a asigura independența, imparțialitatea, responsabilitatea și transparența sistemului judiciar (Timorul de Est) / ODD 16 127.105 Implementați reforme pentru a asigura o transparență și independență mai mare în sectorul justiției, utilizând în modul cel mai eficient avizul Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei (Suedia) / ODD 16	Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.	MJ CSM	Donatori și parteneri de dezvoltare	Numărul de acțiuni realizate	2023 - 2025	MJ <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> - Prin <i>Legea nr. 245 din 31.07.2023</i> s-a ajustat cadrul normativ în vederea prevenirii încălcării termenului rezonabil; extinderea utilizării aplicației de videoconferință în ședințele de judecată; excluderea unor prevederi care creau predispoziții pentru tergiversarea procedurilor judiciare; revizuirea prevederilor privind admiterea, desemnarea și înlocuirea apărătorului; instituirea procedurii acordului de cooperare. - Prin <i>Legea nr. 284/2024</i> a fost instituit mandatul electronic al avocatului, permițând întocmirea formularului de mandat sub formă electronică, semnat cu semnătura electronică calificată. Noile reglementări simplifică procedura de contractare a serviciilor juridice la distanță și sprijină digitalizarea serviciilor juridice. - Prin <i>Legea nr. 224/2024</i> s-au adus modificări procedurale în instanțele judecătorești, permițând instanțelor penale să solicite avize consultative de la CSJ, până acum rezervate doar proceselor civile, pentru a asigura uniformizarea procedurilor. Legea prevede și majorarea valorii garanțiilor personale, dar exclude aplicarea acestora în cazurile de corupție și infracțiuni conexe. -Conform <i>Legii nr. 26 din 2022</i>: • activitatea Comisiei de Pre-vetting, lansată în 2022, s-a finalizat, însumând evaluarea unui total de 49 de

						candidați pentru CSM (Consiliul Superior al Magistraturii) în perioada 2022-2024; • pe 27 decembrie 2024, Comisia de Vetting pentru procurori a finalizat evaluarea tuturor candidaților pentru colegiile CSP (Consiliul Superior al Procurorilor), aceștia fiind 32 la număr; • procesul de vetting al candidaților pentru colegiile CSM a început la începutul lunii decembrie 2023 și s-a încheiat pe 11 octombrie 2024 (11 luni). Candidații pentru colegiile CSM au fost 25 la număr, toți fiind evaluați până la termenul limită. -În 2024, în baza <i>Legii nr. 65 din 30.03.2023</i>, Comisia de Vetting a evaluat peste 30 de candidați pentru CSJ (Curtea Supremă de Justiție), dintre care 12 au promovat evaluarea integrității. Totodată, în 2024 a demarat evaluarea judecătorilor din toate cele 4 Curți de apel, în baza <i>Legii nr. 252 din 2023</i>. -A fost extins sistemul informațional e-Dosar Judiciar la nivelul tuturor judecătoriilor și curților de apel; CSM <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pentru anul 2024 reieșind din Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, <u>Direcția strategică I. Independența, responsabilitatea și integritatea actorilor din sectorul justiției</u> au fost realizate 2 acțiuni și 2 acțiuni sunt <u>în curs de realizare</u>: 1.1.1.b) Instituirea unui mecanism de antrenare a corpului de judecători al instanței judecătorești în identificarea candidaților pentru funcția de președinte și
--	--	--	--	--	--	--

					<i>vicepreședinte de instanță judecătorească – în curs de realizare</i> După finalizarea procedurii de vetting de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la judecător la CSJ și a judecătorilor de la CSJ, CSM va evalua candidații propuși în baza criteriilor stabilite în lege și va selecta pe bază de merit viitorul Președinte al CSJ, în temeiul prevederilor Legii nr.64 din 30.03.2023 cu privire la CSJ. 1.2.2 b) Implementarea mecanismului de evaluare extraordinară (externă) a judecătorilor și procurorilor Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor din cadrul CSM nou creat la finele anului 2024 și-a început activitatea. Din cei 9 membri ai săi (5 judecători și 4 reprezentanți ai societății civile) la moment activează 6 membri, dintre care 3 judecători au fost aleși la Adunarea Generală a Judecătorilor din 19 decembrie 2024, 2 judecători au fost numiți de CSM la 30 decembrie 2024 (hot.729/45). Iar prin hot. CSM nr.730/45 din 30.12.2024 a fost numit un membru din rândul reprezentanților societății civile, menționând aici că toți membrii atât din rândul judecătorilor cât și societății civile au promovat evaluarea externă. Subsidiar, la ședințele Plenului CSM din 23.12.2024 și 18.02.2025 au fost anunțate concursuri pentru selectarea membrilor în componenta colegiului din rândul reprezentanților societății civile, având în vedere că un număr insuficient de candidați au aplicat pentru această funcție. - în curs de realizare <u>https://www.csm.md/ro/organe-subordonate/colegiul-pentru-selectia-si-evaluarea-judecatorilor/sedinte-cse.html</u> 1.1.4. d) Modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Magistraturii în vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție,
--	--	--	--	--	--

						<i>evaluare și promovare a judecătorilor pe bază de merit și în mod transparent, inclusiv elaborarea metodologiei de desfășurare a interviului de către Consiliul Superior al Magistraturii – REALIZATĂ</i> Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 274/19 din 28 mai 2024 a fost aprobat <i>Regulamentul cu privire la selecția și evaluarea judecătorilor</i>. https://www.csm.md/files/Acte_normative/Legislatia/Interne/2024/Regulament_selectie_evaluare_ro.pdf 1.2.4. b) Modificarea actelor normative interne ale Consiliului Superior al Magistraturii ce țin de activitatea Inspecției judiciare – REALIZATĂ Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 120/11 din 19 martie 2024 a fost aprobat noul <i>Regulament cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției judiciare</i>. https://www.csm.md/files/Hotaririle/2024/11/120-11.pdf
127.106 Consolidată protecția generală a drepturilor omului prin reformarea eficientă a sectorului justiției, în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția, inclusiv prin garantarea unui proces juridic transparent, incluziv, oportun, consultat pe scară largă și	1. Asigurarea transparenței activității Consiliului Superior al Procurorilor și a colegiilor din subordine	CSP		1. Numărul hotărârilor CSP publicate pe pagina web oficială 2. Numărul hotărârilor colegiilor din subordinea CSP publicate pe pagina web oficială	permanent	CSP <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> 1. În perioada 03.01.2024-24.12.2024 au fost publicate 410 hotărâri emise de Consiliul Superior al Procurorilor. 2. În perioada 11.10-2024-26.12.2024 au fost publicate 69 hotărâri ale Colegiului de disciplină și etică.

consecvent, restabilirea independenței atât a sistemului judiciar, cât și a procurorilor, și asigurând dreptul la un proces de justiție echitabil și transparent pentru toți cetățenii (Țările de Jos) / ODD 16	2. Adoptarea și publicarea de către Colegiul de disciplină și etică a recomandărilor privind prevenirea abaterilor disciplinare în cadrul Procuraturii și respectarea eticii procurorilor.	CSP		1. Numărul recomandărilor adoptate de către CDE 2. Numărul recomandărilor publicate pe pagina web oficială a CSP	permanent	CSP În perioada de raportare, Colegiul de Disciplină și Etică (CDE) nu a adoptat recomandări, întrucât a avut o perioadă efectivă de activitate limitată la patru luni, începând cu luna septembrie 2024. Această situație a fost determinată de ne funcționalitatea Inspecției Procurorilor, având în vedere interdependența activităților celor două structuri.
127.107 Asigurați independența, imparțialitatea și transparența sistemului judiciar, în special prin protejarea judecătorilor de orice ingerință, prin asigurarea investigării amănunțite, independente și imparțiale a oricăror acuzații de încălcare a independenței sistemului judiciar (Luxemburg) / ODD 16 127.108 Consolidați independența sistemului judiciar prin asigurarea transparenței numirii judecătorilor, combaterea corupției	Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.	MJ CSM	Donatori și parteneri de dezvoltare	Numărul de acțiuni realizate	2023 - 2025	MJ <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> - MJ a promovat <i>Legea nr. 135 din 2024</i> pentru revizuirea hărții judiciare, având scopul de a spori eficiența instanțelor, de a reduce timpul de examinare a cauzelor și de a îmbunătăți accesul la justiție; - La 02.12.2024, CSP a aprobat un plan de reorganizare a hărții teritoriale a procuraturilor, pentru a optimiza alocarea procurorilor în întregul sistem, inclusiv la PA; CSM Pentru anul 2024 reieșind din Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, <u>Direcția strategică I. Independența, responsabilitatea și integritatea actorilor din sectorul justiției</u> au fost realizate 2 acțiuni și 2 acțiuni sunt <u>în curs de realizare</u>. CSM este un organ independent, format în vederea organizării și funcționării sistemului judecătoresc, fiind garantul independenței autorității judecătorești, ce exercită autoadministrarea judecătorească. În baza art. 4 din Legea nr. 947/1996, CSM este investit cu competențe vizând

și eliminarea relațiilor cu criminalitatea organizată (Lituania) / ODD 16					cariera judecătorilor, instruirea inițială și continuă a judecătorilor și a personalului secretariatelor instanțelor judecătorești, respectarea disciplinei și eticii judecătorilor, administrarea instanțelor judecătorești, precum și cu alte competențe în condițiile legii. Prin urmare, în vederea suplinirii posturilor vacante în cadrul instanțelor judecătorești, în anul 2024 CSM a anunțat 16 concursuri: -11 concursuri pentru transfer temporar (4 concursuri transfer temporar la CSJ, 7 concursuri transfer temporar la CA Chișinău, CA Bălți, CA Cahul, CA Comrat); -7 concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante permanent (2 concursuri la CSJ, 4 concurs la curțile de apel) -1 concurs la instanțele de fond. Transfer temporar: ▪ Hot.298/20 din 04.06.24 - CSM a transferat temporar 1 (un) judecător la CA Chișinău ▪ Hot.493/31 din 12.09.24 - CSM a transferat temporar 4 (patru) judecători la CA Bălți ▪ Hot.491/31 din 12.09.24 - CSM a transferat temporar 4 (patru) judecători la CA Chișinău ▪ Hot.708/43 din 16.12.24 - CSM a transferat temporar 4 (patru) judecători la CA Chișinău ▪ Hot.727/45 din 30.12.24 - CSM a transferat temporar 6 (șase) judecători la CA Nord ▪ Hot.728/45 din 30.12.24 - CSM a transferat temporar 3 (trei) judecători la CA Sud Concursuri posturi permanent ▪ Hot.648/39 din 13.11.24 - CSM a propus Președintelui RM numirea unui judecător la CA Bălți, iar dosarul altui învingător al concursului a fost remis Comisiei de evaluare în condițiile Legii nr. 252/2023 pentru a fi evaluat.
--	--	--	--	--	---

					▪ Hot.649/39 din 13.11.24 - CSM a propus Președintelui RM numirea a 2 (doi) judecători la CA Chișinău, iar dosarele altor 7 învingători ai concursului au fost remise Comisiei de evaluare în condițiile Legii nr. 252/2023 pentru a fi evaluați. ▪ Hot.713/43 din 17.12.24 - CSM a propus Președintelui RM numirea a 3 (trei) judecători la CA Chișinău, iar dosarele altor 4 învingători ai concursului au fost remise Comisiei de evaluare în condițiile Legii nr. 252/2023 pentru a fi evaluați. În total pe parcursul anului prin decretul președintelui Republicii Moldova au fost numiți în funcție 43 de judecători (5 la CSJ și 38 în instanțele de fond). Hotărârile CSM cu privire la anunțarea concursurilor sunt publicate pe pagina web a CSM, iar anunțurile în Monitorul Oficial. Totodată, informația cu privire la desfășurarea concursurilor, lista candidaților se fac publice până la ședința Plenului CSM. Hotărârile motivate privind rezultatele concursurilor pe publică pe pagina web la secțiunea respectivă https://www.csm.md/ro/hotaririle/hotarari-csm/documents.html Desfășurarea concursurilor privind selectarea judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție, s-a realizat inclusiv, cu respectarea <i>Regulamentului privind selecția judecătorilor Curții Supreme de Justiție</i>, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 171/10 din 23 mai 2023. În vederea îmbunătățirii procedurii și criteriilor de selecție la promovarea judecătorilor, Consiliul Superior al Magistraturii prin Hotărârea nr. 274/19 din 28 mai 2024 a aprobat <i>Regulamentul cu privire la selecția și evaluarea judecătorilor</i>. Pe parcursul anului CSM a recepționat 2 cereri cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, dezmințirea informației defăimătoare. În rezultat, într-un caz CSM a admis adresarea judecătorului și a sesizat
--	--	--	--	--	--

						Consiliul de Presă asupra verificării respectării normelor deontologice de către instituția mass-media la publicarea articolului.
Domeniul de intervenție 11: Administrarea justiției și procesul echitabil						
127.109 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura faptul că reformele sistemului justiției și sistemului judiciar garantează independența sistemului judiciar și oferă acces egal la justiție, inclusiv în cazurile privind drepturile omului (Estonia) / ODD 16 127.110 Continuați eforturile pentru garantarea independenței, imparțialității și transparenței sistemului judiciar (Chile) / ODD 16	Implementarea Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 pentru asigurarea independenței, imparțialității, responsabilității și transparenței sistemului judecătoresc.	MJ CSM	Donatori și parteneri de dezvoltare	Numărul de acțiuni realizate	2023 - 2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MJ - Prin <i>Legea nr. 2/2024</i> și <i>Legea nr. 226/2024</i> au fost aduse modificări <i>Legii nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției</i>, vizând alegerea directorului, organizarea examenelor de admitere și absolvire, constituirea comisiilor respective și implementarea unui mecanism de control al integrității candidaților și absolvenților. CSM Pentru anul 2024 reieșind din Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025, Direcția strategică II. Accesul la justiție și calitatea actului de justiție, 3 acțiuni au fost realizate, în curs de realizare sunt: 2.2.1. c) Dezvoltarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a criteriilor de calitate și claritate a hotărârilor judecătorești, care urmează a fi luate în considerare în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor – în curs de realizare d) Uniformizarea structurii actelor judecătorești prin elaborarea unor modele-tip de acte – în curs de realizare Consiliul Superior al Magistraturii a constituit <u>Grupul de lucru privind elaborarea ghidului de structurare/scriere a unei hotărâri judecătorești</u>, în componența căruia au fost incluși membri CSM și judecători reprezentând instanțele judecătorești de toate nivelurile.

						Sarcinile trasate pentru Grupul de lucru constau în dezvoltarea criteriilor de calitate și claritate a hotărârilor judecătorești, ce urmează a fi luate în considerare în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor și uniformizarea structurii actelor judecătorești prin elaborarea unor modele-tip de acte https://www.csm.md/files/Hotaririle/2024/42/702-42.pdf <i>e) Integrarea modelelor-tip de acte judecătorești în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) – în curs de realizare</i> Odată cu prezentarea livrabilelor GL (acț.2.2.1 c), d), acțiunea în cauză urmează a fi realizată.
Domeniul de intervenție 12: Libertatea de exprimare și accesul la informație						
127.111 Garantați dreptul la libertatea de exprimare prin asigurarea funcționării corecte și obiective a autorității de reglementare a mass-media și a Autorității de Concurență (Consiliul Concurenței) și prin asigurarea acordării de către radiodifuzorul de stat, Teleradio Moldova, a spațiului și platformei pentru discuții obiective, echilibrate, naționale de către toți despre problemele politice (Regatul Unit	Reglementarea domeniului audiovizual și controlul respectării prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale	CA TRM		1. Numărul actelor normative modificate/revizuite; 2. Numărul serviciilor media audiovizuale supuse controlului; 3. Volumul (ore/min.) conținuturilor or descifrate/monitorizate; 4. Numărul controalelor din oficiu;	2023-2025	Consiliul Audiovizualului <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> I. În anul 2024, Consiliul și-a exercitat funcția de reglementare prin aprobarea a 14 decizii ce conțin reglementări pe domeniul de competență. Astfel, a fost actualizată Lista serviciilor media audiovizuale libere la retransmisiune ale furnizorilor de servicii media aflați în jurisdicția Republicii Moldova; aprobată Lista serviciilor media audiovizuale „must carry”, Regulamentul privind conținuturile audiovizuale; Metodologiile de monitorizare și evaluare a pluralismului audiovizual intern și extern în serviciile media liniare; Metodologia pentru evaluarea riscurilor de apariție a situațiilor dominante în formarea opiniei publice; Metodologia de monitorizare a programelor audiovizuale cu caracter electoral; a fost modificată Decizia CA nr. 100 din 30 martie 2022 – Cu privire la aprobarea Listei furnizorilor de servicii media audiovizuale naționali, regionali și locali); Decizia CA nr. 7 din 20 ianuarie 2023 cu privire la aprobarea modelului Raportului de activitate anual al furnizorilor privați de servicii media, și Decizia CA nr.

al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 16				5. Numărul controalelor în baza petițiilor și sesizărilor; 6. Numărul rapoartelor elaborate în baza monitorizărilor și a controalelor , și dezbătute în ședințele CA		209 din 17 iunie 2022 cu privire la aprobarea structurii funcționale și a efectivului-limită ale Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova ș.a. (<i>Deciziile nr. 9 din 19 ianuarie 2024, nr. 60 din 01 martie 2024, nr. 61 din 01 martie 2024, nr. 70 din 15 martie 2024, nr. 76 din 15 martie 2024, nr. 85 din 22 martie 2024, nr. 90 din 29 martie 2024, nr. 150 din 24 mai 2024, nr. 166 din 14 iunie 2024, nr. 167 din 14 iunie 2024, nr. 198 din 26 iulie 2024, nr. 276 din 01 noiembrie 2024, nr. 300 din 29 noiembrie 2024 și nr. 301 din 29 noiembrie 2024</i>). Link: Decizii - Consiliul Audiovizualului. II. Au fost supuse monitorizării 42 de servicii media audiovizuale de televiziune și 52 de servicii media de radiodifuziune sonoră. Au fost descifrate 15 819 ore 50 min. de emisie. Au fost elaborate 236 rapoarte de monitorizare. Au fost adoptate 87 de decizii privind monitorizarea serviciilor media audiovizuale, dintre care 23 sunt de dispunere a controalelor din oficiu. Din oficiu au fost efectuate 52 de monitorizări, pe următoarele tematici: – Respectarea prevederilor art. 4 din CSMA (Programe audiovizuale locale) – 43 servicii media de televiziune: „One TV”, „Star TV”, „TV9”, „Cinema 1”, „Sor TV”, „Moldova-1”, „Moldova-2”, „TV-Găgăuzia”, „Agro TV Moldova”, „AXIAL TV”, „Busuioc TV”, „Canal 5”, „Canal Regional”, „Exclusiv TV”, „Gurinel TV”, „Jurnal TV”, „MEGA TV”, „N4”, „Noroc TV”, „7 TV”, „PRO TV CHIȘINĂU”, „R Live TV”, „Tezaur TV”, „TV8”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Vocea Basarabiei TV”, „ZONA M”, „WE SPORT TV”, „Privesc.Eu TV”, „GLOBAL 24”, „ATV”, „Media TV”, „NTS”, „Studio-L”, „TV- DROCHIA”, „TV Elita”, „ALBASAT”, „ART-TV”, „BAS TV”, „POPAS TV”, „Next TV” și „Premiera TV”.
--	--	--	--	---	--	---

						– Respectarea prevederilor art. 13 din CSMA (Asigurarea informării corecte/ evitarea oricăror forme de discriminare) – 13 servicii media de televiziune: „TVC 21”, „TV Găgăuzia”, „ATV”, „NTS”, „Moldova-1”, „Moldova-2”, „TVR Moldova”, „Jurnal TV”, „TV 8”, „R Live TV”, „Exclusiv TV”, „Cinema 1” și „PRO TV Chișinău”. – Monitorizarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 și reflectarea lor în mass-media (art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022) – 19 servicii media de televiziune: „Moldova-1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV”. – Respectarea prevederilor art. 15 din CSMA și Regulamentul privind conținuturile audiovizuale (Protecția minorilor) – 10 servicii media de televiziune: „Moldova 1”, „Cinema 1”, „Jurnal TV”, „Exclusiv TV”, „Star TV”, „One TV”, „TV8”, „PRO TV Chișinău”, „N4” și „Tezaur TV”. – Respectarea prevederilor art. 17 din CSMA (Protejarea spațiului audiovizual național) – 3 servicii media de televiziune: „TV Găgăuzia”, „ATV” și „NTS”, și 2 distribuitori de servicii media: „Oguzsatlink” SRL și „ILK HALK TELEVISIONU” SRL (examinarea conținutului serviciilor media audiovizuale retransmise din Federația Rusă și Belarus). – Respectarea prevederilor art. 19 alin. (2), (3), (4) și (5) din CSMA (Responsabilități culturale) – 52 servicii media de radiodifuziune sonoră: „Radio Moldova”, „Radio Moldova Tineret”, „Radio Moldova Muzical”, „GRT FM”, „Albena”, „Aquarelle-FM”,
--	--	--	--	--	--	---

						„ART-FM”, „Autoradio/Avtoradio”, „BAS FM”, „BIZIM DALGAMIZ”, „Bugeac FM”, „Cultura Divină”, „Dance FM”, „Dialog FM”, „Diaspora FM”, „Drochia FM”, „ECO FM”, „Europa Plus Moldova”, „Focul din Vatră”, „HIT FM”, „Jurnal FM”, „KISS FM”, „Liubimoe Radio”, „LOVE RADIO”, „Maestro FM”, „Megapolis FM”, „MICUL SAMARITEAN”, „RADIO POLI DISC – HOBOE РАДИО”, „PRO 100 RADIO” „Radio 7/ Радио 7”, „Radio 21”, „RADIO CHIȘINĂU”, „Radio Dar”, „Radio Jean”, „Radio MEDIA”, „Noroc”, „Radio ONE”, „Radio Orhei FM”, „Radio Relax (Chișinău)”, „Radio Relax (Bălți)”, „Radio Roks”, „Radio Soroca”, „Radio Zum 1”, „Radio Zum 2”, „Radio.md”, „RADIO PLAI”, „Rekord”, „RETRO FM”, „Smile FM”, „Studentus”, „Vocea Basarabiei” și „Vocea Speranței”, și 9 servicii media de televiziune: „TV9”, „TVR Moldova”, „TVC 21”, „Global 24”, „TV Drochia”, „TV Elita”, „TV Găgăuzia”, „One TV” și „Star TV”. – Respectarea Structurii serviciilor de programe (Concepția generală de programe) – 3 servicii de televiziune: „Canal 5”, „TV Găgăuzia” și „Next TV”. – Respectarea prevederilor art. 67 și 69 din CSMA (Difuzarea comunicărilor comerciale audiovizuale) – 1 serviciu media de televiziune: „PRO TV Chișinău”. – Respectarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din CSMA (Refuzul de a comunica publicului textul sancțiunii) – 3 servicii media audiovizuale: „Jurnal TV”, „Drive FM” și „Romano Patrin”. – Respectarea prevederilor art. 24 alin. (2) sau 84 alin. (5) lit. a) din CSMA (Neprezentarea înregistrărilor) – 4 servicii media audiovizuale: „TV9”, „Drive FM”, „Romano-Patrin FM”, „Radio Pro Mingir”.
--	--	--	--	--	--	--

						În baza petițiilor și sesizărilor au fost efectuate 30 de monitorizări, pe următoarele tematici: – Respectarea prevederilor art. 11 din CSMA (Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale) – 1 serviciu media de televiziune: „TV 8”. – Respectarea prevederilor art. 13 din CSMA (Asigurarea informării corecte) – 6 servicii media de televiziune: „Moldova 1”, „TV Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Jurnal TV”, „Jurnal FM”, „Albena”). – Respectarea prevederilor art. 15 din CSMA (Protecția minorilor) – 1 serviciu media audiovizual neliniar: „Adrian Prodan”. – Respectarea prevederilor art. 63 și 67 din CSMA (difuzarea comunicărilor comerciale audiovizuale) – 2 servicii media audiovizuale: „PRO TV Chișinău” și „HIT FM”. – Respectarea legislației electorale în perioada campaniei electorale pentru alegerile prezidențiale și a referendumului constituțional: – 2 servicii media de televiziune: „Moldova 1” și „Radio Moldova”. – Respectarea prevederilor art. 84 alin. (5) lit. a) din CSMA (Neprezentarea înregistrărilor) – 2 servicii media de televiziune: „One TV” și „Star TV”. – Respectarea prevederilor art. 84 alin. (5) lit. e) din CSMA (Comunicarea motivelor și a obiectului sancțiunii) – 1 serviciu media de televiziune: „Jurnal TV”.
127.112 Promovați politicile de sporire a pluralismului mass-media, de încurajare a mass-media independente și de	Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea	Comisi a parlame ntară de profil	asociațiile profesioniștil or din domeniul mediatic	Gradul de realizare ala acțiunilor incluse în Program	2023- 2025	Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> <i>Obiectivul specific 1.2. din Program —1.2.2.Modificarea legislației existente de o manieră care să răspundă</i>

asigurare a posibilității de primire de către jurnaliști a informațiilor de interes public și desfășurare a activității profesionale fără teama de hărțuire (Statele Unite ale Americii) / ODD 16	Parlamentului nr.187/2023.				realităților și necesităților domeniului - Prin Legea nr.248 din 31.07.2023 pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 a fost expusă în redacție nouă definiția ”dezinformare”. A fost introdusă, pe lângă sancțiunile cu amenzi existente anterior, și sancțiunea de suspendare a licenței de emisie: Art. 84, al. (103) al CSMA: „Se sancționează cu suspendarea licenței de emisie, pe o perioadă de cel mult 7 zile, sau, după caz, cu privarea dreptului de a utiliza multiplexul cu acoperire națională cu acces necondiționat furnizorii de servicii media care, după ce au fost sancționați conform alin. (102), au difuzat în mod repetat conținuturi calificate drept dezinformare”. 1.2.5. Analiza modului de aplicare a Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate; elaborarea și adoptarea modificărilor la aceasta, în funcție de necesitate - În conformitate cu art.111 din Regulamentul Parlamentului și Hotărârea Biroului permanent al Parlamentului nr.30/2023 privind aprobarea Planului de evaluare ex-post a actelor normative pentru anul 2024, Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate a fost supusă în anul 2024 evaluării ex-post juridice de către Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului. În rezultatul evaluării, MDED a informat Secretariatul Parlamentului, prin demersul nr.09-661/2024, că conform Planului de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, documentul de referință PACC 2023 -2027, OS 1.1, acțiunea 1.1.6. ministerul a demarat procesul de elaborare a proiectului de act normativ pentru modificarea Legii nr.62/2022 cu privire la publicitate. Tot în acest context, în vederea executării controlului parlamentar, Comisia parlamentară permanentă de profil (CEB) a comunicat despre faptul că preconizează organizarea unui șir de ședințe cu participarea tuturor
--	-------------------------------	--	--	--	---

						subiecților interesați, în cadrul căreia se vor examina Raportul de evaluare ex-post juridică a Legii cu privire la publicitate nr.62/2022, precum și obstacolele, inclusiv cele de ordin juridic în aplicarea actului normativ și se vor supune discuțiilor recomandările/amendamentele pentru îmbunătățirea cadrului legal evaluat. <i>Obiectivul specific 1.3. Asigurarea unui control parlamentar sistematic asupra implementării corespunzătoare a legislației din domeniu</i> 1.3.2. Audierea și dezbaterea raportului de activitate al Consiliului Audiovizualului și al Consiliului de supraveghere și dezvoltare al Companiei „Teleradio-Moldova”
127.113 Întreprindeți acțiuni în vederea asigurării independenței autorității de reglementare a audiovizualului pentru ca jurnaliștii de investigație să-și poată desfășura activitatea de dezvoltare a cazurilor de încălcare a drepturilor omului în Republica Moldova, inclusiv în regiunea autonomă Găgăuzia și în regiunea secesionistă transnistreană (Canada) / ODD 16	Acordarea de suport jurnaliștilor privind cazurile de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană	CS (BPR)	asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic	Intervenții efectuate. Cazuri mediatizate	2025	Biroul politici de reintegrare <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Accesul în regiunea transnistreană pentru reprezentanții mass-media de pe malul drept al Nistrului, pentru a desfășura atribuțiile profesionale și a asigura dreptul la informare al locuitorilor, a figurat pe agenda a trei întrevederi de lucru ale reprezentanților politici în procesul de negocieri, această cerință fiind menținută constant în corespondența prin canalul stabilit. Pe pagina sa web oficială a comunicat poziția BPR și a delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control și acțiunile întreprinse pe 18 cazuri de încălcare a drepturilor omului sau pe diverse decizii luate la Tiraspol care au provocat degradarea drepturilor omului, inclusiv fiind acordat suport jurnaliștilor în cazurile de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană. Au fost oferite răspunsuri la solicitările instituțiilor de presă în vederea informării publicului larg cu privire la situația victimelor abuzurilor în regiune. A fost acordat suport reprezentanților mass-media care au solicitat acreditare la Comisia Unificată de Control. S-a intervenit prin toate canalele disponibile (întrevederi și

						corespondență 1+1, grupuri de lucru sectoriale, parteneri externi, subiect menținut în vizorul delegației Republicii Moldova delegația Republicii Moldova în CUC în vederea identificării soluțiilor la problema liberei circulații (39 de ședințe în 2024), care insistă asupra eliminării din Zona de Securitate a posturilor neautorizate ale structurilor de forță transnistrene. (https://gov.md/ro/content/obstructionarea-liberei-circulatii-pe-podul-pestre-nistru-de-la-gura-bacului-bacioc-subiect). Prin intervenție promptă s-a reușit eliberarea unor jurnaliști reținuți ilegal de către structurile ilegale de la Tiraspol la 24 ianuarie 2024 (https://gov.md/ro/content/eliberarea-neconditionata-jurnalistei-viorica-tataru-fost-solicitata-reprezentantului, https://gov.md/ru/node/47513), la 24 iunie 2024 (https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-timofei-iliusin/), la 15 noiembrie 2024 - https://gov.md/ro/content/cei-doi-membri-ai-echipei-de-filmare-canalului-studio-l-causeni-au-fost-eliberati).
127.114 Întreprindeți acțiunile necesare pentru a consolida libertatea mass-media și a proteja jurnaliștii (Cipru) / ODD 16 127.115 Continuați eforturile actuale pentru a crea un mediu sigur pentru exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și pentru a asigura independența și pluralismul mass-media (Italia) / ODD 16	Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.187/2023.	Comisi a parlame ntară de profil	asociațiile profesioniștilor din domeniul mediatic	Gradul de realizare al acțiunilor incluse în Program	2023-2025	Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Legislația relevantă pentru activitatea presei a fost marcată de apariția mai multor legi, printre care: • Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interes public; • Legea nr.242/2023 privind Centrul pentru Comunicare Strategică și Combateră a Dezinformării; • Legea nr.50/2024 cu privire la Fondul de subvenționare în domeniul mass-media. CEM de comun cu Grupul de experți de pe lângă comisie, reprezentanții principalelor organizații de media – Asociația Presei Electronice, Centrul pentru Jurnalism Independent, Asociația Presei Independente, Freedom

127.116 Asigurați consolidarea libertății de exprimare online și offline, precum și pluralismul mass-media și transparența proprietății mass-media (Lituania) / ODD 16 127.117 Asigurați libertatea de opinie și de exprimare în conformitate cu obligațiile internaționale (Federația Rusă) / ODD 16 127.118 Asigurați un mediu care să favorizeze activitățile jurnaliștilor și libertatea și pluralismul mass-media (Slovacia) / ODD 16						House Moldova ș.a., a organizat câteva mese rotunde (17.12.2024, 14.01.2025 și 21.01.2025), în cadrul cărora au fost supuse discuțiilor și dezbaterilor două proiecte noi de legi: proiectul de lege privind mass media și proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale. Proiectul de lege privind mass media este o lege integrală care va alinia cadrul legal național la prevederile articolelor 3, 4, 6, 22 și 25 din Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 privind instituirea unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Legea europeană privind libertatea mass-media, JOL 2024/1083, 17 aprilie 2024). Proiectul are drept scop reglementarea domeniului mass media în conformitate cu standardele europene, vine cu prevederi și abordări noi și, nu în ultimul rând, va abroga Legea presei nr.243/1994. Prin proiectul de lege pentru modificarea CSMA, se va interveni cu modificări în Noțiunile principale, inclusiv completarea codului cu definiții noi, sunt revizuite principiile comunicării audiovizuale (Cap. II), se regăsesc reglementări noi la capitolul servicii media audiovizuale liniare, în special licența de emisie. În proiect se regăsesc modificări și la capitolele furnizorii publici de servicii media și distribuitorii de servicii media, serviciile media audiovizuale neliniare. Codul se va completa cu un Capitol nou VIII¹ „Serviciile de platformă de partajare a materialelor video”.
127.119 Adoptați o legislație națională cuprinzătoare pentru a facilita accesul la informații, a promova pluralismul mass-	Elaborarea si promovarea modificarilor la cadrul normativ conex noii Legi cu privire la accesul la informatie de interes	MJ		Lege aprobată	2024	MJ realizată A fost adoptată <i>Legea nr. 148 din 2023 privind accesul la informațiile de interes public</i>, care reglementează accesul la informațiile de interes public, aliniindu-se la standardele internaționale, precum Convenția Consiliului Europei și

media și a proteja mass-media independentă, în conformitate cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului (Austria) / ODD 16	public, adoptată în data de 09.06.2023					recomandările Băncii Mondiale. Printre principalele modificări, se numără extinderea listei furnizorilor de informații, eliminarea obligației semnăturii electronice sau olografe, reducerea termenului de soluționare a cererilor la 10 zile (cu posibilitate de prelungire cu încă 7 zile), și promovarea transparenței proactive. De asemenea, au fost reglementate procedurile de contestare și răspunderea pecuniară a furnizorilor pentru încălcarea legii, iar implementarea este monitorizată de Avocatul Poporului și Cancelaria de Stat.
127.120 Consolidăți libertatea presei și independența mass-media prin adoptarea unei legislații care să asigure un pluralism autentic al mass-media și pedepsirea manipulării informației (Franța) / ODD 16 127.121 Intensificați eforturile pentru a asigura posibilitatea mass-media de a lucra fără imixtiune sau intimidare nejustificată, inclusiv în timpul investigării cazurilor de corupție și raportării demonstrațiilor (Belgia) / ODD 16 127.122 Opreți presiunea și alte forme	Implementarea Programului național de dezvoltare a mass-media pentru anii 2023-2026 aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.187/2023.	Comisi a parlame ntară de profil	asociațiile profesioniștil or din domeniul mediatic	Gradul de realizare ala acțiunilor incluse în Program	2023- 2025	

de intimidare și hărțuire a jurnaliștilor independenți, în special a celor, care au raportat cazuri de corupție (Republica Islamică Iran) / ODD 16						
Domeniul de intervenție 13: Traficul de ființe umane și forme contemporane de sclavie						
127.126 Consolidăți în continuare eforturile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane și a violenței bazate pe gen, inclusiv prin oferirea sprijinului și asistenței accesibile și incluzive victimelor (Albania) / ODD 5 / ODD 8	1. Implementarea Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022 -2026 și a Planului de acțiuni pentru anii 2022 - 2024 pentru implementarea acestuia (HG nr. 182/2022)	MMPS MAI MEC PG		Rapoarte de monitorizare a gradului de implementare elaborate anual	2022-2025	MMPS <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Raportul de implementare pentru anul 2023 a Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 poate fi accesat la următorul link: http://bit.ly/3ExRWU5
	2. Oferirea sprijinului și asistenței accesibile și incluzive victimelor	MMPS MAI MEC PG		1. Numărul de victime referite la Centrul de asistență și protecție a victimelor TFU 2. Numărul victimelor care au beneficiat de servicii specializate.	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MMPS Conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 955/2023, Agenția pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă gestionează activitatea Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU, mun. Chișinău și a Serviciului de asistență și protecție a bărbaților victime ale TFU din cadrul Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități, mun. Chișinău, în care MMPS exercită calitatea de fondator.

						Pe platforma acestor două servicii în anul 2024 au fost asistate 37 victime ale TFU dintre care: 24 femei, 5 copii minori (fete) și 8 bărbați. Pe parcursul anului 2024, 530 victime ale violenței în familie au beneficiat de asistență și protecție serviciile specializate dezvoltate și finanțate din bugetul de stat. Dintre care, 50 femei, 28 copii (17 fete și 11 băieți), 155 cupluri mamă-copil (297 copii – 152 fete și 145 băieți). MAI Pe parcursul anului 2024 la nivel național, conform datelor oferite de către Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU aflat în subordinea MMPS, au beneficiat de serviciile de asistență și plasament - 23 victime (în perioada analogică a anului 2023 – 61 victime), 19 victime adulte (13 femei și 6 bărbați) și 4 victime minore (fete). PG În conformitate cu prevederile legislației naționale și ale tratatelor internaționale relevante, ca măsură specială de asistență, se implementează obligația de a informa victimele, precum și potențialele victime ale traficului de ființe umane, cu privire la drepturile de care beneficiază. În acest sens, procurorii și ofițerii de urmărire penală sunt instruiți și au responsabilitatea de a asigura informarea adecvată a victimelor, explicându-le în mod clar dreptul acestora de a beneficia de protecție, conform reglementărilor legale în vigoare (art.58 alin.(5) din Codul de procedură penală
	3. Acțiuni de sensibilizare a elevilor/studentilor cu privire la prevenirea	MEC MAI		Număr de acțiuni	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u>

	traficului de ființe umane și violenței în bază de gen			realizate anual		Pe parcursul anului 2024 au avut loc mai multe acțiuni anti-trafic. În activitățile curriculare și extrașcolare cu privire la pericolele asociate traficului de ființe umane în anul 2024 au fost incluși toți elevii din sistemul de învățământ primar și secundar general. Totodată, 40 de cadre didactice, psihologi și specialiști din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, au participat la ultima sesiune de formare dedicată combaterii și prevenirii fenomenului de bullying la nivel național, care se referă în mod direct sau indirect și la prevenirea traficului de ființe umane organizată de Ministerul Educației și Cercetării. În cadrul atelierului, participanții au învățat noi tehnici de comunicare cu elevii implicați în acte de agresiune fizică sau verbală, dar și au aflat despre metode de gestionare a cazurilor de bullying și a situațiilor de criză. În contextul implementării Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online (aprobate prin Ordinul MEC nr. 985 din 07.10.2022) și pentru oferirea suportului metodologic cadrelor didactice, MEC a elaborat Ghidul de implementare a Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online. În acest context, au fost organizate sesiuni de formare a cadrelor didactice cu tematica Protecția și siguranța copiilor în mediul online. Implementarea Standardelor privind protecția și siguranța copiilor/elevilor în mediul online cu implicarea specialiștilor CI La Strada. La sesiunile de formare au participat 70 de psihologi școlari, care au fost instruiți să identifice acțiunile imediate și de lungă durată în situațiile de violență online, având la bază schița planului de intervenție propusă de moderator; Acțiunile privind siguranța și protecția copiilor în mediul online au fost incluse în Planul național pentru protecția copilului pe anii 2022 - 2026. Hotărârea Guvernului de modificare aprobată https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145222&lang=ro
--	--	--	--	-----------------	--	---

						În contextul Zilei mondiale împotriva traficului de persoane, 30 iulie, 2024, cu sloganul anului ”Nici un copil să nu fie lăsat în urmă în lupta împotriva traficului de ființe umane”, Misiunea Organizației Internaționale pentru Migrațiune în Moldova în colaborare cu Secretariatul permanent al Comitetului național pentru Combaterea traficului de ființe umane și parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Educației și Cercetării, a organizat un șir de evenimente în acest context în raioanele Drochia, Soroca și Ștefan-Vodă, precum și în 4 tabere de vară pentru copii. Au fost organizate 2 campanii de informare/sensibilizare a elevilor, cadrelor didactice : „Săptămâna Anti-bullying” realizată în perioada 4-8 noiembrie și „16 zile de activism împotriva violenței de gen” în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2024. MAI Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate 13 activități de sensibilizare a elevilor/studentilor.
127.127 Depuneți eforturi suplimentare pentru consolidarea investigații și urmării penale a traficului de ființe umane, în special în cazurile de infracțiuni împotriva copiilor (Armenia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Efectuarea activităților cu caracter analitic și utilizarea rezultatelor lor la determinarea direcțiilor prioritare de activitate în domeniul specific, la programarea activităților necesare, pentru îmbunătățirea cadrului normativ, inclusiv cel instituțional	MAI PG	OIM, OSCE, UNODC, LA STRADA	Activități cu caracter analitic efectuate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI De către IGP au fost elaborate 2 note informative: - Dinamica traficului de ființe umane și traficului de copii pentru perioada 2020-2023 (nr.34/58-5824 din 08.08.2024); - Infracțiunile ce vizează viața sexuală înregistrate în perioada 12 luni ale anului 2024 (nr.35/58-164 din 13.01.2025). La 17.06.2024, angajații Centrului pentru Combaterea traficului de persoane al INI au participat la o ședință de lucru împreună cu reprezentanții Inspectoratului General al Poliției și Ministerului Afacerilor Interne, cu tematica „Riscurile identificate în parcursul de implementare a proiectului combaterea THB”.

						PG De către membrii Grupului Comun de Analiza a Riscurilor la nivel național, instituit prin Ordinul comun al Ministerului Afacerilor Interne, a Serviciului de Informații și Securitate, a Procuraturii Generale și a Serviciului Vamal nr. 220/71/41/327-0 din 28 iulie 2014, în rezultatul unei activități ample, inclusiv cu participarea Procuraturii Generale, a fost elaborat RAPORT COMUN TEMATIC de evaluare a riscurilor în domeniul combaterii migrației ilegale, peste frontiera de stat a Republicii Moldova. Raportul menționat este un produs analitic la nivel național, realizat în contextul consolidării capacităților instituționale ale Republicii Moldova în combaterea migrației ilegale, care la momentul actual este cel mai evidențiat risc transfrontalier pentru țară. – Evaluarea respectării legislației privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru perioada anului 2024; – Generalizarea activității de reprezentare a învinuirii în numele statului de către procurorii teritoriali și specializați pe cauzele penale ce țin de domeniul PG pentru anul 2024. În aceeași ordine de idei, pe parcursul anului 2024, Procuratura Generală a evaluat aspectele legate de investigarea cazurilor de trafic de ființe umane și alte infracțiuni conexe, modificările legislative și, ținând cont de gradul de importanță a acestora, a elaborat mai multe instrucțiuni și circulare, printre care: • Instrucțiunea nr.15-15d/24-170 din 11.03.2024 privind modificarea și completarea Recomandărilor Procuraturii Generale nr.6/2-15d/22-292 din 27.04.2022 privind statutul persoanelor care părăsesc teritoriul Ucrainei;
--	--	--	--	--	--	---

						• Circulara nr.15-15d/24-285 din 11.04.2024 privind urmărirea și confiscarea bunurilor și valorilor utilizate destinate sau rezultate din infracțiunea de organizare a migrației ilegale; • Recomandările Procuraturii Generale nr.11-15d/24-169 din 11.03.2024 privind aplicarea normelor ce țin de consemnul la frontieră; • Circulara nr.15-15d/24-754 din 30.09.2024 privind modificările și completările operate în Codul penal (pe domeniul TFU); • Circulara nr.15-15d/24-792 din 22.10.24 privind aplicarea mecanismului de interacțiune dintre subdiviziunile Procuraturii Generale, procuraturile specializate și teritoriale la desfășurarea activității de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, traficului de copii, organizării migrației ilegale, altor infracțiuni asimilate sau conexe acestora; • Circulara referitor la hotărârea Curtea Europeană a Drepturilor Omului pronunțată la 10.10.2024 în <i>cauza T.V. împotriva Spaniei</i> (cererea nr.22512/21).
	2. Revizuirea cadrului legislativ în domeniul traficului de ființe umane și a crimelor conexe	MAI PG		1. Analiză efectuată 2. Propuneri de modificare a legislației elaborate și înaintate	Trimestrul 4 2024	MAI realizată La 03.06.2024 în cadrul ședinței Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane, la care au participat inclusiv Centrul Internațional „La Strada” și OIM Moldova, a fost prezentat studiul care vizează modificarea Legii nr.241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, după cum urmează: - completări la art.3, 6, 8, 9, 17-23, 25-29 din Legea nr.241/2005, în vederea transpunerii obligației specificate în art.12 al Convenției de la Varșovia și art.11 din Directiva 2011/36/UE, de a asigura că victimele și persoanele prezumate a fi victime ale traficului de ființe umane beneficiază de asistență, sprijin și protecție, în condiții egale și în funcție de nevoile lor;

						- expunerea într-o redacție nouă a art.10 și art.11 din Legea nr.241/2005.
	3. Participarea în calitate de formatori pe segmentul investigării cazurilor de trafic de copii, inclusiv comise online în scopul exploatării sexuale	MAI PG		Numărul de instruiți, numărul de procurori, judecători instruiți;	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În perioada 26-27.11.2024, un angajat al IGP a participat în calitate de formator la cursul de instruire pentru asistenții judiciari și consultanți ai procurorilor, în parteneriat cu Institutul Național al Justiției, la subiectul „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. PG Pe parcursul anului 2024 procurorii au participat în calitate de formatori la următoarele seminare organizate la nivel național: • atelierele de lucru destinate personalului specializat din companiile de transport auto de pasageri în trafic internațional și inspectori ANTA, cu tema „<i>Consolidarea capacităților pentru personalul din domeniul transportului de pasageri rutier în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, inclusiv în contextul crizei refugiaților</i>”, sesiuni de informare organizate în perioada 22 - 26 ianuarie 2024 de către Cancelaria de Stat; • atelierul de lucru „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>”, organizat în perioada 27 - 28 martie 2024 de către Misiunea OIM în Moldova; • seminarul „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe</i>”, organizat la 08.04.2024 de către INJ pentru judecători și procurori;

						• masa rotundă, cu scopul consolidării experienței acumulate și schimbul de practici a participanților la atelierul „<i>Răspunsul statului la cazurile de trafic de ființe umane, din perspectiva echității, eficienței și centrării procesului penal pe victimă</i>”, organizată în format online, la 12 aprilie 2024, de către Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC) Moldova în cadrul Proiectului „<i>Deblocarea impunității traficantilor și sprijinirea justiției pentru victimele traficului de persoane în Europa de Sud-Est</i>”, pentru procurori, judecători, ofițeri de urmărire penală și de investigație; • atelierul de lucru privind gestionarea cazurilor de trafic de ființe umane cu exploatarea victimelor cetățeni străini, organizat în perioada 11 - 12 aprilie 2024 de către Cancelaria de Stat, în parteneriat cu Misiunea OIM din Moldova; • instruirii pentru angajații Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne, cu tematica identificării victimelor traficului de ființe umane în contextul crizei regionale de migranți, organizate de către Misiunea OIM din Moldova în 27 martie 2024, 04, 10, 15 și 18 aprilie 2024 (Chișinău), 14 - 15 mai 2024 (Bălți) și 23 - 24 mai 2024 (Cahul); • seminarul organizat la 24 aprilie 2024 de către Misiunea OIM din Moldova, în cadrul proiectului „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>”, pentru angajații din industria ușoară; • seminarul organizat la 22.05.2024 de către Misiunea OIM din Moldova în cadrul proiectului „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>”, pentru angajații din domeniul construcțiilor;
--	--	--	--	--	--	---

						• atelierul de lucru cu tematica „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>”, organizat în perioada 23 - 24 mai 2024 de către Misiunea OIM din Moldova; • atelierul de lucru cu tematica „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>”, organizat de către Misiunea OIM din Moldova pentru perioada 04 - 05 iunie 2024, la care au participat procurori din Procuratura Republicii Moldova și reprezentanții organelor de drept din Ucraina; • programul de instruire a funcționarilor consulari, desfășurat la 04 iunie 2024 în parteneriat cu Direcția Afaceri Consulare MAE și Misiunea OIM din Moldova; • seminarul organizat la 24 aprilie 2024 de către Misiunea OIM din Moldova în cadrul proiectului „<i>Traficul de ființe umane și organizarea migrației ilegale în contextul războiului din Ucraina și criza refugiaților</i>” pentru angajații din domeniul angajării forței de muncă; • sesiunea de instruire în domeniul traficului de ființe umane în mediul online, organizată de către Inspectoratul General al Poliției a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în perioada 25 - 27 iunie 2024; • atelierele „<i>Răspunsul statului la cazurile de trafic de ființe umane, din perspectiva echității, eficienței și centrării procesului penal pe victimă</i>”, organizate la 23 - 25 octombrie 2024 și 13 – 15 noiembrie 2024 de către Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC) Moldova în cadrul proiectului „<i>Deblocarea impunității traficantilor și sprijinirea justiției pentru victimele traficului de persoane în Europa de Sud-</i>
--	--	--	--	--	--	--

						Est”, pentru procurori, judecători, ofițeri de urmărire penală și de investigație; • seminarul „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunii de organizare a migrației ilegale</i>”, organizat la 10 octombrie 2024 de către INJ, pentru judecători și procurori; • seminarul „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe</i>”, organizat la 15 octombrie 2024 de către INJ, pentru judecători și procurori; • seminarele de instruire în domeniul recuperării bunurilor infracționale și în domeniul crimelor de trafic de ființe umane organizate în perioada 23 – 24 octombrie 2024, 13 - 14 noiembrie 2024, 20 – 21 noiembrie 2024 de către Misiunea OIM în Moldova, în scopul implementării proiectului „<i>Abordarea amenințărilor emergente legate de traficul de persoane în Republica Moldova</i>”; • 5 seminare, organizate de către INJ în parteneriat cu CI „La strada”, cu tema „<i>Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor</i>”, în cadrul cărora au fost instruiți judecătorii și procurorii, • un atelier de lucru privind Recomandarea Generală nr.1 a GREVIO pe dimensiunea digitală a violenței față de femei și fete; • Școala de toamnă organizată de către INJ cu tematica „<i>Prevenirea și combaterea exploatarei și abuzului sexual online asupra copiilor</i>”; • 1 seminar, organizat de către INJ, pentru consultanții procurorului, cu tematica „<i>Aspecte psiho-fiziologice ale minorilor implicați în infracțiunile cu caracter sexual</i>”;
--	--	--	--	--	--	---

						• 2 seminare, organizate de către INJ în parteneriat cu CI „La strada”, pentru consultanții procurorului, cu tema „<i>Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor.</i>”. În afară de instruirile efectuate pentru audienții din Republica Moldova, în perioadele 17 - 19 ianuarie 2024 și 19 - 21 iunie 2024, procurorii au participat la seminarele de instruire destinate reprezentanților organelor de drept din Republica Kazahstan cu tema „<i>Acumularea probelor în cauzele de trafic de ființe umane</i>”, eveniment organizat de Misiunea OIM în Kazahstan și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Kazahstan.
	4. Dezvoltarea și asigurarea funcționalității centrelor regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Nord, Sud)	MMPS	MF CNPAC	Centre regionale de asistență integrată funcționale	2023-2025	MMPS <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 și-a continuat activitatea Centrul regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor Nord Centrul oferă beneficiarilor servicii de asistență specializată la nivel regional în următoarele unități administrativ-teritoriale: Briceni, Ocnița, Soroca, Dondușeni, Edineț, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Florești și mun. Bălți. Totodată, potrivit prevederilor pct. 7 din HG nr. 708/2019, până la crearea tuturor centrelor regionale, Centrul regional Nord poate să acorde asistență integrată beneficiarilor, indiferent de arondare, conform principiului accesibilității. În anul 2024 au fost deschise 268 dosare ale beneficiarilor. Analiza tipologiei abuzurilor indică faptul că cele mai multe cazuri referite către Centrul Barnahus Nord sunt cele de abuz sexual, reprezentând 59% (157 cazuri), urmate de cazurile de violență în familie cu 24% (65 cazuri). Cu referire la Centrul regional din regiunea Sud menționăm că, pe parcursul anului 2024 a fost identificat spațiul pentru dezvoltarea Centrului. De asemenea, a fost asigurată

						preluarea acestuia prin hotărâre de Guvernul în proprietatea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, iar la moment sunt întreprinse acțiunile necesare pentru a asigura reconstrucția acestuia, în scopul dezvoltării Centrului regional Sud
	5. Organizarea sesiunilor de instruire a procurorilor, judecătorilor, ofițerilor de urmărire penală și ofițerilor de investigații pe segmentul investigarea și urmărirea penală a traficului de ființe umane, în special în cazurile de infracțiuni împotriva copiilor comise online în scopul exploatarei sexuale	INJ MAI		1. Nr. instruirilor organizate; 2. Nr. de angajați instruiți, per domeniu.	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Institutul Național al Justiției Pe parcursul anului 2024 în cadrul Institutului Național al Justiției au fost organizate următoarele activități de instruire continuă: - Două seminare „<i>Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind viața sexuală. Metodica investigării și judecării cauzelor penale pe abuz și exploatare sexuală cu utilizarea tehnologiilor online</i>” (10-11 aprilie, 21-22 noiembrie 2024). Persoane instruite 52: 14 judecători, 34 procurori, 4 OUP. - Două cursuri de instruire „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Măsuri de prevenire a acestora</i>” (30 mai, 19 septembrie 2024). Persoane instruite 45: 8 asistenți judiciari, 12 grefieri, 17 consultanți ai procurorilor, 8 colaboratori din cadrul instanței. - Două seminare „<i>Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor</i>” (5 martie, 7 noiembrie 2024).

						Persoane instruite 68: 12 asistenți judiciari, 22 grefieri, 24 consultanți ai procurorilor, 10 colaboratori ai instanței/curții. - Trei școli tematice „<i>Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor</i>” (3-4 aprilie, 30-31 octombrie, 26-27 noiembrie 2024). Persoane instruite 85: 13 judecători, 37 procurori, 16 asistenți judiciari, 10 grefieri, 9 consultanți ai procurorilor. MAI Pe parcursul anului 2024, din cadrul IGP au participat 182 angajați la 18 activități de instruire în domeniul vizat. Totodată, 6 angajați ai Inspectoratului General al Poliției e Frontieră (IGPF) au participat în cadrul a 5 activități de instruire în domeniul vizat. La fel în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI au fost desfășurate 3 cursuri de formare continuă pe segmentul investigării și desfășurării urmăririi penale a traficului de ființe umane, inclusiv în cazurile de infracțiuni împotriva copiilor comise online în scopul exploatarei sexuale a acestora, la care au participat 75 de angajați ai MAI.
127.128 Continuați eforturile de combatere efectivă a traficului de ființe umane (China) / ODD 8	1. Crearea unui curs digital (pe platforma INJ) de instruire primară a procurorilor care vor fi desemnați responsabili în procuraturile specializate și cele teritoriale pentru domeniul combaterii traficului de ființe umane	INJ	PG, OIM, OSCE	Curs digital creat și testat	Trimestrul 4 2024	Institutul Național al Justiției <u>Realizată</u> Pe parcursul anului 2024 în cadrul Institutului Național al Justiției au fost organizate următoarele activități de instruire continuă: - Două seminare „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe</i>” (8 aprilie, 15 octombrie 2024).

						Persoane instruite 30: 6 judecători, 24 procurori. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind organizarea migrației ilegale” (27 martie, 9 octombrie 2024). Persoane instruite 33: 11 judecători, 22 procurori.
	2. Crearea și funcționarea Echipelor comune de investigație (JIT) cu reprezentanții organelor de drept din țările de tranzit și cele de destinație.	MAI PG		1. Numărul de JIT create. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/primate spre executare	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe parcursul anului 2024, IGPF a participat la crearea unei Echipa comune de investigație. PG În perioada de raport au fost create 2 echipe comune de investigație (JIT), în ambele cazuri cu autoritățile din Republica România, pe cazuri de trafic de ființe umane (art.165 CP).
	3. Participarea la operațiuni/investigații comune și schimbul eficient de informații și practici (expertize).	MAI PG		1. Numărul operațiunilor comune realizate; 2. Numărul de reuniuni organizate; 3. Numărul mesajelor operative primite și transmise.	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe parcursul anului 2024, IGPF a participat la 2 operațiuni comune. PG La compartimentul cooperării internaționale, în perioada de referință, în cadrul urmăririi penale pe cauzele de trafic de ființe umane și trafic de copii, acționând în conformitate cu standardele stabilite la art.32 al Convenției de la Varșovia, Procuratura Generală a Republicii Moldova a înaintat spre executare altor state 22 cereri de comisii rogatorii. Totodată, pe cauzele de trafic de ființe umane și trafic de copii, în decursul anului 2024 Procuratura Generală a Republicii Moldova a primit spre executare de la organele competente ale altor state 9 de cereri de comisii rogatorii.

						În perioada raportată, Procuratura Generală a Republicii Moldova a înaintat 4 demersuri, prin care a solicitat extrădarea în Republica Moldova a persoanelor învinuite de comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane și trafic de copii.
127.129 Implementați măsuri suplimentare pentru combaterea traficului de ființe umane și consolidați apărarea și sprijinul victimelor (Georgia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Aplicarea uniformă a prevederilor legale și a metodologiei, care se referă la investigații financiare, în vederea urmăririi și confiscării bunurilor provenite din activitatea de trafic de ființe umane și trafic de copii, care vor fi utilizate pentru recuperarea prejudiciului cauzat victimei prin infracțiune și acordarea ajutorului metodologic;	MAI CNAJG S PG	OIM, OSCE, UNODC, LA STRADA	Numărul de acțiuni civile și sechestre înaintate.	Anual	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În conformitate cu alin.(1) al art. 18 al Legii nr.137/2016, cererea privind acordarea compensației financiare, împreună cu actele anexate la aceasta, se depune la Ministerul Justiției și se examinează de Comisia interdepartamentală pentru compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat prin infracțiune în termen de 30 de zile de la depunere. Prin urmare, Poliția nu dispune de o asemenea evidență, respectiv nu informează victimele, dar în cadrul investigării dosarelor victimile traficului de ființe umane sunt recunoscute ca părți civile, implicit se aplică sechestre în vederea recuperării prejudiciilor morale/materiale, astfel cu toate că subdiviziunile Poliției nu dispun de o evidență unică privind numărul persoanelor informate din categoria victimelor traficului de ființe umane, în cadrul efectuării acțiunii de urmărire penală audierea părții vătămate sau a victimei traficului de ființe umane, de către factorii de aplicare a legii sunt aduse la cunoștință drepturile și obligațiile acestora. PG Investigând aspectele financiare ale cazurilor de trafic de ființe umane și a traficului de copii, organizarea migrației ilegale, infracțiuni asimilate și conexe acestora, în anul 2024 de către procurori au fost aplicate sechestre pe bunuri în valoare de peste 26.600.700 lei. Creșterea valorii cumulative a bunurilor sechestrate și confiscate poate fi atribuită, inclusiv prioritizării acțiunilor

						de către Procuratură și instruirii continue a organelor de drept, realizată inclusiv prin desfășurarea atelierelor organizate de Organizația Internațională pentru Migrație în Republica Moldova, având ca tematică „<i>Consolidarea capacităților reprezentanților organelor de drept în realizarea investigațiilor financiare paralele și recuperarea activelor infracționale, în special cele provenite din traficul de persoane și infracțiuni conexe.</i>”. În cadrul acestor sesiuni de instruire, au fost pregătiți procurori, ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigație, ceea ce a contribuit la îmbunătățirea eficienței măsurilor de confiscare și recuperare a bunurilor ilegale. În vederea asigurării continuității investigațiilor financiare paralele, concomitent cu aplicarea pedepsei inculpaților, în perioada de raport, instanțele de judecată au dispus confiscarea bunurilor folosite la comiterea infracțiunilor din categoria traficului de persoane, în condițiile art.106 și art.106¹ din Codul penal. Astfel, în perioada anului 2024, de către instanțele de judecată, concomitent cu condamnarea persoanei pentru comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane, trafic de copii, proxenetism, pornografia infantilă și organizarea migrației ilegale, au dispus confiscarea în folosul statului a sumelor de bani și bunurilor utilizate pentru săvârșirea infracțiunii sau rezultate din infracțiune în valoare aproximativă de 6.532.873 lei.
	2. Asigurarea unei implementări eficiente a garantiilor procesuale de audiere într-un mediu prielnic victimei; excluderea revictimizării victimei în vederea repunerii victimei în	MAI CNAJG S PG		1. Numărul de persoane audiate în condiții specifice 2. Numărul de victime asistate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe parcursul anului 2024 de către organul de urmărire penală au fost audiate 31 de victime în condiții specifice. CNAJGS

	drepturi în cadrul procesului penal					Pe parcursul anului 2024 în adresa CNAJGS au parvenit 3879 solicitări de acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat victimelor infracțiunilor. PG Ca rezultat, pe parcursul anului 2024, în condițiile art.115 din Codul de procedură penală, au fost audiate 24 victime ale traficului de ființe umane
	3. Modificarea Legii cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor nr.137/2016 în scopul îmbunătățirii mecanismelor existente.	MJ MMPS		Numărul de victime care au beneficiat de asistență specializată în conformitate cu prevederile Legii nr.137/2016	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MMPS Pe parcursul anului 2024, 530 victime ale violenței în familie au beneficiat de asistență și protecție serviciile specializate dezvoltate și finanțate din bugetul de stat. Dintre care, 50 femei, 28 copii (17 fete și 11 băieți), 155 cupluri mamă-copil (297 copii – 152 fete și 145 băieți). Totodată, în anul 2024 au fost asistate 37 victime ale TFU dintre care: 24 femei, 5 copii minori (fete) și 8 bărbați
127.130 Sporiți numărul de inspectori de muncă pentru ca aceștia să poată juca un rol de primă linie în prevenirea și identificarea traficului în scopul exploatării prin muncă (Republica Islamică Iran) / ODD 8 / ODD 16	Efectuarea analizei funcționale pentru identificarea numărului de personal necesar.	MMPS ISM		Analiză efectuată Număr de personal ajustat, după caz.	2024	MMPS Conform politicilor MMPS, se propune extinderea capacităților ISM nu prin creșterea numărului de inspectori, ci prin fortificarea unor alte aspecte importante, precum: instruire, dotare, îmbunătățire de procese, motivare (salarizare) etc.
127.131 Dublați eforturile pentru a investiga în mod	1. Investigarea în mod eficient a cazurilor de trafic de ființe umane în	MAI PG ISM		1. Numărul de cazuri înregistrate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI

eficient cazurile de trafic în scopul exploatării sexuale sau a muncii forțate și pentru a urmări și pedepsi făptuitorii (Irak) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	scopul exploatării sexuale sau a muncii forțate			per domeniu (TFU în scop exploatării sexuale/TFU în scopul exploatării prin muncă) 2. Numărul de cazuri înregistrate privind munca forțată 3. Număr de investigații internaționale efectuate; 4. Număr de participări în cadrul echipelor comune de investigații create; 5. Numărul de comisii rogatorii internaționale expediate spre executare	În anul 2024 s-au înregistrat: – 69 de victime ale TFU; – 14 cazuri de exploatare sexuală a copiilor; – 4 cazuri de exploatare prin muncă – 3 cazuri exploatare prin cerșit. PG În decursul anului 2024, în cadrul cauzelor penale instrumentate pe infracțiuni de trafic de ființe umane și trafic de copii, au fost identificate – 119 victime, dintre care 89 victime adulte (21 femei/ 68 bărbați) și 30 victime copii. Din numărul total al <u>victimelor adulte</u> identificate, se atestă următoarea situație: • Potrivit forme de exploatare – 53 victime adulte (49 bărbați și 4 femei) au fost supuse exploatării prin muncă, 11 victime (toate femei) au fost exploatate sexual, 18 victime (toți bărbați) - au fost exploatare în scopul folosirii în activități criminale; 2 victime - în scopul folosirii în calitate de mamă-surogat, 5 victime (1 bărbat și 4 femei) supuse exploatării prin cerșit. Cât privește victimele <u>traficului de copii</u> identificate în perioada de raport, se atestă următoarea situație: în scop de exploatare sexuală - 22 victime-copii (toate fete), în scop de exploatare prin muncă - 5 victime-copii (1 fată/ 4 băieți), în scop de practicare a cerșetoriei - 3 victime-copii (ambele fete). <u>În perioada 12 luni anul 2024, la nivel național</u> au fost înregistrate 56 cauze penale pe infracțiunea de trafic de ființe umane (<i>în perioada analogică anul 2023 – 40 cauze</i>), dintre care: – 21 cauze penale privind traficul de copii - art.206 din Codul penal (<i>în perioada analogică 2023 - 18 cauze</i>); din ele în scop de exploatare sexuală - 13 victime-copii, în scop de exploatare prin muncă - 2 victime-copii;
---	---	--	--	--	--

					–35 cauze penale privind traficul de persoane - art.165 din Codul penal (<i>în perioada analogică 2023 - 22 cauze</i>); din ele în scop de exploatare sexuală - 8 victime, în scop de exploatare prin muncă - 21 victime. Pe infracțiunea de trafic de ființe umane (art.165 CP) - urmărirea penală a fost terminată pe 24 cauze penale, dintre care 14 cauze au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanța de judecată pentru examinare în fond, 1 cauză - urmărirea penală a fost încetată, iar în 9 cauze au fost clasate procesele penale. Din numărul total al cauzelor penale trimise în judecată în baza art.165 CP, 6 cauze - se referă la exploatare sexuală, iar 4 cauze - exploatare prin muncă, 3 cauze – prin cerșit, 1 cauză - în scopul vânzării și cumpărării, precum și în vederea adopției ilegale. Pe infracțiunea de trafic de copii (art.206 CP) a fost terminată urmărirea penală pe 11 cauze penale, dintre care 8 cauze au fost expediate cu rechizitoriu în instanța de judecată pentru examinare în fond, în 1 cauză procesul penal a fost clasat, iar în 2 cauze încetată urmărirea penală. Din numărul total al cauzelor penale trimise în instanța de judecată în baza art.206 CP, 5 cauze - se referă la exploatare sexuală, 2 cauze - exploatare prin muncă, iar 1 cauză - în scop de vânzare. Totodată, în decursul anului 2024 au fost pronunțate 21 sentințe pe cauze de trafic de ființe umane în privința a 30 inculpați. Dintre acestea, în 10 cauze în privința 12 persoane au fost adoptate sentințe de condamnare, în 6 cauze penale în privința a 12 persoane au fost adoptate sentințe de achitare, în 2 cauze penale în privința a 2 persoane procesul a fost încetat, iar în 3 cauze penale în privința 4 persoane acțiunile infracționale au fost recalificate la alte componente.
--	--	--	--	--	--

						În aceeași perioadă au fost pronunțate 18 sentințe în privința 26 persoane pe cauze de trafic de copii. Dintre acestea, în 15 cauze în privința 21 persoane au fost adoptate sentințe de condamnare, în 2 cauze penale în privința a 4 persoane au fost adoptate sentințe de achitare, iar în privința 1 persoane acțiunile infracționale au fost recalificate la altă componență.
	2. Desfășurarea campaniilor de informare pentru prevenirea cazurilor de trafic	MAI	Parteneri de dezvoltare	Numărul campaniilor desfășurate și număr persoane informate	2023-2024	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În contextul Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane, marcată anual la 18 octombrie, MAI s-a alăturat Campaniei naționale „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane”, desfășurată în perioada 14-18 octombrie 2024. În acest sens, au fost informate 21453 persoane și a avut drept scop creșterea gradului de conștientizare a populației asupra fenomenului traficului de ființe umane și a riscurilor asociate acestuia.
127.132 Continuați măsurile de prevenire și combatere a traficului de ființe umane în conformitate cu standardele internaționale (Israel) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Elaborarea și aprobarea unui nou document de politici în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane	CS		Document elaborat și aprobat	2023	
	2. Crearea și funcționarea Echipelor comune de investigație (JIT) cu reprezentanții organelor de drept din țările de tranzit și cele de destinație	PG MAI		1. Numărul de JIT create. 2. Numărul de cereri de comisii rogatorii internaționale transmise/pr	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În anul 2024, IGPF a participat în cadrul unei Echipi comune de investigație în domeniul vizat. PG Pe parcursul anului 2024 au fost create 2 echipe comune de investigație (JIT), în ambele cazuri cu autoritățile din Republica România, pe cazuri de trafic de ființe umane (art.165 CP).

				imite spre executare		La compartimentul cooperării internaționale, în perioada de referință, în cadrul urmăririi penale pe cauzele de trafic de ființe umane și trafic de copii, acționând în conformitate cu standardele stabilite la art.32 al Convenției de la Varșovia, Procuratura Generală a Republicii Moldova a înaintat spre executare altor state 22 cereri de comisii rogatorii. Totodată, pe cauzele de trafic de ființe umane și trafic de copii, în decursul anului 2024 Procuratura Generală a Republicii Moldova a primit spre executare de la organele competente ale altor state 9 de cereri de comisii rogatorii. În perioada raportată, Procuratura Generală a Republicii Moldova a înaintat 4 demersuri, prin care a solicitat extrădarea în Republica Moldova a persoanelor învinuite de comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane și trafic de copii.
	3. Participarea elevilor/studenților la săptămâna antitrafic din instituțiile de învățământ din Republica Moldova	MAI MEC	MMPS	1. Număr de elevi/studenți participanți; 2. Număr de instituții de învățământ implicate 3. Numărul de acțiuni/evenimente organizate	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate următoarele activități: La 15.10.2024, un angajat a participat la activitatea extracurriculară de informare a elevilor privind pericolul traficului de persoane și prevenirea acestui fenomen în rândul tinerilor, organizată de IP Centrul de Excelență în Transporturi, în mun. Chișinău; La 15.10.2024, un angajat a participat la activitatea tematică privind promovarea activă a politicilor de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, în cadrul Campaniei naționale cu genericul „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane”, organizată de IP Colegiul de Criminologie, Administrare și Drept „Valeriu Bujor”, în mun. Chișinău; La 16.10.2024, un angajat a participat la lecția informativă în contextul marcării „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, organizată de IP Liceul Teoretic „Miguel de Cervantes Saavedra”, în mun. Chișinău;

						La 16.10.2024, un angajat a participat la seminarul de informare în contextul marcării „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, organizat de IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară, în mun. Chișinău; La 17.10.2024, un angajat a participat la seminarul de informare în contextul marcării „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, organizat de IP Centrul de Excelență în Industria Ușoară, în mun. Chișinău; La 17.10.2024, un angajat a participat la activitatea extracurriculară de informare a elevilor privind pericolul traficului de persoane și prevenirea acestui fenomen în rândul tinerilor, organizată de IP Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale, în mun. Chișinău; La 17.10.2024, un angajat a participat la activitatea tematică curriculară și extracurriculară privind promovarea activă a politicilor de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, organizată de IP Liceul Teoretic Măgdăcești, în localitatea Măgdăcești; La 18.10.2024, un angajat a participat la lecția publică cu genericul „Spune Nu traficului de ființe umane!” organizată de Centrul Academic Internațional „Mihai Eminescu” în parteneriat cu Colegiul „Alexei Mateevici”, în mun. Chișinău; La 18.10.2024, doi angajați au participat la lecția informativă cu genericul „Prevenirea abuzului și a traficului de persoane. Copilul informat este copilul protejat”, în scopul sensibilizării și informării comunității privind metodele de intervenție în cazuri de violență, organizată de IP Liceul Teoretic „Academia Copiilor”, în mun. Chișinău; La 22.10.2024, un angajat a participat la activitatea de informare și sensibilizare în contextul săptămânii anti-trafic, organizată de IP Școala Profesională nr.9, în mun. Chișinău; La 22.10.2024, un angajat a participat la seminarul informativ cu genericul „Lupta împotriva traficului de ființe
--	--	--	--	--	--	--

						umane”, organizat de Colegiul Internațional de Administrare și Business, în mun. Chișinău; La 23.10.2024, un angajat a participat la lansarea expoziției figurinelor „Invizibili, dar vizibili” în vederea implementării Programului pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.715/2023, organizată de Cancelaria de Stat, în or. Hîncești; La 25.10.2024, doi angajați au participat la activitatea în scop de informare și sensibilizare în contextul săptămânii anti-traffic, organizată de IP Liceul Teoretic „Orizont”, filiala Ciocana, în mun. Chișinău. MEC În contextul marcării „Zilei Europene de luptă împotriva traficului de ființe umane”, la nivel național, au fost desfășurate diverse activități în cadrul <i>Campaniei naționale „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane”</i>. În activitățile curriculare și extrașcolare cu privire la pericolele asociate traficului de ființe umane în anul 2024 au fost incluși toți elevii din sistemul de învățământ primar și secundar general. Totodată, în campaniile de sensibilizare anti-traffic și acțiunile de prevenire a traficului de ființe umane: – în învățământul general au participat multiplu circa 198200 elevi; – în instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar – circa 14100 de elevi; – în instituțiile de învățământ profesional post-secundar – 16400 de elevi; în instituțiile de învățământ superior – circa 500 de studenți
127.133 Intensificați eforturile pentru a investiga cazurile de	1. Exercițarea corespunzătoare a atribuțiilor în domeniul	PG		1. Analiză efectuată;	Până la finele	PG <u>Realizată anual</u>

trafic în mod eficient și pentru a urmări și pedepsi făptuitorii (Malaezia) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	monitorizării procesului de investigare a cazurilor de trafic de ființe umane, infracțiuni conexe și asimilate acestei crime, cu identificarea aspectelor problematice și intervenirea pentru excluderea factorilor de risc care ar putea atrage cu sine sancțiuni din partea instanțelor naționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului			2. Recomandări formulate	anului 2023	Colectarea și analiza datelor statistice se efectuează conform Ordinului Procurorului General nr.44/15 din 24.11.2016, potrivit căruia: <i>„Lunar, către data de 03 a lunii următoare, procurorii-șefi ai procuraturilor teritoriale și specializate expediază în Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale informația în varianta electronică despre activitatea desfășurată în domeniul urmăririi penal, precum și rezultatele examinării de către instanțele de fond, apel și recurs a cauzelor penale pe cauzele penale ce se referă la infracțiunile de traficul de ființe umane, traficul de copii, organizarea migrației ilegale, alte infracțiuni asimilate sau conexe acestora...”</i> .
	2. Intensificarea eforturilor pentru a investiga cazurile de trafic în mod eficient și pentru a urmări și pedepsi făptuitorii	MAI PG		1. Număr de sechestre, confiscări aplicate, valoarea acestora; 2. Număr de persoane extrădate; 3. Număr de proceduri penale transferate; 4. Număr de persoane reținute în urma schimbului de informații;	2023- 2025	PG <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 <u>la nivel național</u> au fost înregistrate 56 cauze penale pe infracțiunea de trafic de ființe umane (în perioada analogică anul 2023 – 40 cauze), dintre care: – 21 cauze penale privind traficul de copii - art.206 din Codul penal (în perioada analogică 2023 - 18 cauze); – 35 cauze penale privind traficul de persoane - art.165 din Codul penal (în perioada analogică 2023 - 22 cauze); Totodată, în decursul anului 2024 au fost pronunțate 21 sentințe pe cauze de trafic de ființe umane în privința a 30 inculpați. Dintre acestea, în 10 cauze în privința 12 persoane au fost adoptate sentințe de condamnare, în 6 cauze penale în privința a 12 persoane au fost adoptate sentințe de achitare, în 2 cauze penale în privința a 2 persoane procesul a fost încetat, iar în 3 cauze penale în privința 4 persoane

						acțiunile infracționale au fost recalificate la alte componente. În aceeași perioadă procurorii au reprezentat acuzarea de stat pe 18 cauze penale în privința 26 persoane - finisate cu sentințe pentru comiterea traficului de copii. Dintre acestea, în 15 cauze în privința 21 persoane au fost adoptate sentințe de condamnare, în 2 cauze penale în privința a 4 persoane au fost adoptate sentințe de achitare, iar în privința 1 persoane acțiunile infracționale au fost recalificate la altă componentă.
127.136 Continuați eforturile de consolidare a măsurilor de combatere a traficului de ființe umane, inclusiv prin instituirea Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor (Qatar) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	1. Controlul executării de către procuraturile teritoriale a <i>Instrucțiunea din 21.07.2021 privind îmbunătățirea practicii în domeniul facilitării acordării serviciilor de suport victimelor infracțiunilor traficului de ființe umane și victimelor-copii a exploataării sexuale;</i>	PG	OSCE	1. Analiză efectuată 2. Recomandări formulate	Pe parcursul anului 2023	PG (realizată în 2023) Controlul activităților procuraturilor teritoriale se efectuează prin colectarea și analiza datelor statistice prevăzute de Ordinul Procurorului General nr.44/15 din 24.11.2016, potrivit căruia: „Lunar, către data de 03 a lunii următoare, procurorii-șefi ai procuraturilor teritoriale și specializate expediază în Secția combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale informația în varianta electronică despre activitatea desfășurată în domeniul urmăririi penal, precum și rezultatele examinării de către instanțele de fond, apel și recurs a cauzelor penale pe cauzele penale ce se referă la infracțiunile de trafic de ființe umane, traficul de copii, organizarea migrației ilegale, alte infracțiuni asimilate sau conexe acestora...”.
	2. Organizarea seminarelor, în parteneriat cu proiectul implementat de către Misiunea OSCE în Moldova „Consolidarea politicilor, măsurilor și accesului la redresarea daunelor în vederea	INJ	OSCE	1. Numărul de instruiți; 2. Număr de procurori, judecători instruiți	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 în cadrul Institutului Național al Justiției au fost organizate următoarele activități de instruire continuă:

	<i>susținerii victimelor și prevenirii exploatării pe ambele maluri ale râului Nistru” cu tema drepturile victimelor infracțiunilor la reabilitare și compensare în contextul național</i>					- Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor în domeniul combaterii traficului de ființe umane și a infracțiunilor conexe” (8 aprilie, 15 octombrie 2024). Persoane instruite 30: 6 judecători, 24 procurori. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind organizarea migrației ilegale” (27 martie, 9 octombrie 2024). Persoane instruite 33: 11 judecători, 22 procurori.
	3. Implementarea Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 și a Planului de acțiuni pentru anii 2022 - 2024 pentru implementarea acestuia (HG nr. 182/2022)	MMPS MAI MJ PG		1. Rapoarte anuale de monitorizare elaborate 2. Număr de victime identificate; 3. Număr de victime referite conform MNRV (Mecanismul național de referire a victimelor)	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MMPS Raportul de implementare pentru anul 2023 a Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 poate fi accesat la următorul link: http://bit.ly/3ExRWU5 PG La nivel central un procuror din cadrul Procuraturii Generale a fost delegat pentru a participa la ședințele Consiliului coordonator al Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor, participând la toate ședințele petrecute în decursul anului 2024. La nivel local, în conformitate cu prevederile legislației naționale și ale tratatelor internaționale relevante, ca măsură specială de asistență, se implementează obligația de a informa victimele, precum și potențialele victime ale traficului de ființe umane, cu privire la drepturile de care beneficiază. În acest sens, procurorii și ofițerii de urmărire penală sunt instruiți și au responsabilitatea de a asigura informarea adecvată a victimelor, explicându-le în mod clar dreptul acestora de a beneficia de protecție, conform

						reglementărilor legale în vigoare (art.58 alin.(5) din Codul de procedură penală).
Domeniul de intervenție 14: Drepturi privind căsătoria și familia						
127.167 Promovați politicile de sprijinire a familiei ca unitate fundamentală și naturală a societății (Egipt)	1.Elaborarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.	MMPS	Agențiile ONU GIZ Moldova	Regulament ul-cadru elaborat și aprobat	2023	MMPS <u>Realizată</u> În anul 2022, a fost aprobată Legea nr. 367/2022, care reglementează trei tipuri de servicii alternative de îngrijire a copiilor: • Servicii de îngrijire de tip familia (mini creșe); • Servicii de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă; • Servicii de îngrijire individualizate. Pentru implementarea acestui cadru legal, au fost aprobate Regulamentele privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor prin HG nr. 572/2023. Aceste reglementări stabilesc condițiile necesare pentru desfășurarea acestor servicii, asigurând protecția și dezvoltarea copiilor.
	2.Implementarea mecanismului de subvenționare a mini-creșelor	MMPS	Agențiile ONU GIZ Moldova	Mecanismul de subvenționare implementat a mini-creșelor	2023-25	MMPS Nerealizat din considerente de ordin financiar
	3. Scutiri fiscale pentru părinții care revin la muncă pentru achitarea creșei	MMPS		Proiect de lege elaborat și aprobat	2023-2025	MMPS <u>Realizată</u> În scopul creării unor mecanisme de stimulare a angajatorilor, care creează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, a fost extins spectrul facilităților fiscale acordate de către angajator conform Legii nr. 212/2023 pentru modificarea unor acte normative. Astfel, facilitățile impozabile acordate de angajator includ:

						•plățile acordate salariatului de către angajator în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce depășește valoarea nominală deductibilă de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului; •se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate, în folosul salariatului, în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în mărime ce nu depășește valoarea de 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului. Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii determinat pentru anul curent.
Domeniul de intervenție 15: Drepturile omului și sărăcia						
127.137 Intensificați eforturile de combatere a sărăciei (Timorul de Est) / ODD 1	1. Revizuirea cadrului normativ privind ajutorul social	MMPS ME		Proiect de lege adoptat	Trim. III 2023	MMPS Realizată Prin Legea nr. 108/2022 a fost modificată Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social. Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 655/2022 a fost modificat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008. Totodată, în contextul obiectivului propus de reformă a Programului de ajutor social, a fost adoptată Legea nr. 23/2024 pentru modificarea unor acte normative, în vederea consolidării asistenței pentru familiile cele mai vulnerabile, de a îmbunătăți identificarea beneficiarilor programelor de asistență socială și de a optimiza criteriile de eligibilitate. În aceeași ordine de idei, prin Hotărârea Guvernului nr. 873/2024 a fost modificat Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 (completarea cu un nou punct 361 care prevede aspecte generale privind

						implementarea managementului de caz în cadrul programului de ajutor social).
	2. Revizuirea venitului lunar minim garantat de stat, care este utilizat la plata ajutorului social și a ajutorului pentru perioada rece a anului (indexarea VLMG la 1 aprilie)			Hotărâre a Guvernului aprobată	Trim. II 2023	MMPS <u>Realizată</u> Prin Hotărârea Guvernului nr. 150/2023 a fost indexat nivelul venitului lunar minim garantat utilizat la calcularea dreptului la ajutor social și, după indexarea de la 1 aprilie 2023 a constituit 1568 lei pentru un adult și 1631 lei pentru un copil. Prin Hotărârea Guvernului nr.225/2024 a fost indexat nivelul venitului lunar minim garantat a pentru un adult 1634 lei și 1700 lei pentru un copil (începând cu data de 01 aprilie 2024).
Domeniul de intervenție 16: Dreptul la un standard de viață adecvat						
127.142 Continuați implementarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” pentru promovarea dezvoltării economice și sociale durabile (China) / ODD 1 / ODD 10	Asigurarea integrării obiectivelor naționale de dezvoltare stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în documentele de politici publice sectoriale	CS Ministere și alte autorități publice centrale		Numărul de documente de politici publice aprobate, care integrează obiectivele SND	Trim. IV 2025	
127.143 Continuați consolidarea politicilor sociale de succes în favoarea populației, acordând o atenție deosebită grupurilor celor mai defavorizate (Republica	Implementarea politicilor sociale pentru susținerea grupurilor defavorizate	MMPS		Gradul de implementare a politicilor	2023-2025	MMPS <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Prin Ordinul MMPS nr. 213/2024 cu privire la implementarea unor prevederi ale Memorandumului de înțelegere dintre Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Partenerii de dezvoltare, a fost acordată o compensație nominativă – o plată unică acordată persoanelor în etate,

Bolivariană a Venezuelei) ODD 10						care, la situația din 01 octombrie 2024, au întrunit cumulativ următoarele condiții: a) a fost beneficiar de pensie pentru limită de vârstă sau pensie de dizabilitate conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii; b) cuantumul pensiei a fost de până la 3300 lei inclusiv; c) stagiul de cotizare la momentul stabilirii pensiei a constituit 40 ani inclusiv și mai mult. Astfel, aproximativ 28520 de persoane au beneficiat de ajutorul financiar menționat, fiind preconizat un buget de 65596,0 mii lei în acest sens.
127.144 Continuăți promovarea dezvoltării economice constante pentru a îmbunătăți în continuare nivelul de trai al populației (Algeria) / ODD 1	Asigurarea implementării programelor de suport financiar pentru susținerea continuă a mediului de afaceri prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA)	Ministerul Economiei ODA		Programe implementate	2025	
127.145 Întreprindeți acțiuni eficiente de promovare a dezvoltării economice în vederea îmbunătățirii calității vieții populației Republicii Moldova (Turkmenistan) / ODD 1	Dezvoltarea de noi programe de suport, care se adaptează după necesitățile actuale ale mediului de afaceri	ME ODA		Nr. de programe elaborate	2025	
Domeniul de intervenție 17: Apă potabilă sigură și sanitară						
127.139 Continuăți să luați mai multe măsuri pentru ca toți	Elaborarea Planului de amenajare a teritoriului	MIDR, MDED, MM	Banca Mondială	Plan de Amenajare	2025	MIDR <u>În curs de realizare</u>

oamenii din Republica Moldova să aibă acces la apă sigură și curată (Republica Unită Tanzania) / ODD 6 / ODD 10	național, Secțiunea specializată - Apă și Sanitație			Teritorială Națională Secțiunea specializată -Apă și Sanitație elaborat și aprobat		Termenii de referință au fost aprobați de către Consiliul Național de Planificare a Teritoriului pentru elaborarea secțiunii specializate „Apă și sanitație” a Planului de amenajare a teritoriului național (PATN). Totodată, la data de 18.01.2025 a fost semnat contractul de servicii cu două companii internaționale privind elaborarea Secțiunii specializate „Apă și Sanitație”. Contractul are un termen de implementare de 24 de luni și include realizarea unui raport de inițiere și a unui studiu de fezabilitate.
127.140 Continuați eforturile de îmbunătățire a accesului la apă potabilă sigură și canalizare, punând un accent deosebit pe localitățile rurale (Bangladesh) / ODD 6	Elaborarea Planurilor Urbanistice Generale	MIDR	Instituții de proiectare	10 Planuri Urbanistice Generale elaborate	2024	<u>MIDR Realizată</u> Indicatorii stabiliți au fost depășiți. Astfel, până la finele anului 2024 au fost elaborate următoarele Planuri Urbanistice Generale: 1. Planul Urbanistic General pentru satul Grimăncăuți, raionul Briceni 2. Planul Urbanistic General pentru comuna Colicăuți, raionul Briceni 3. Planul Urbanistic General pentru orașul Cupcini, raionul Edineț 4. Planul Urbanistic General pentru satul Rădoaia, raionul Sângerei 5. Planul Urbanistic General al satului Elizaveta 6. Planul Urbanistic General pentru satul Hoginești, raionul Călărași 7. Planul Urbanistic General pentru comuna Onișcani, raionul Călărași 8. Planul Urbanistic General al satului Rîșcova, raionul Criuleni 9. Planul Urbanistic General pentru comuna Bălțata, raionul Criuleni 10. Planul Urbanistic General pentru comuna Gangura, raionul Ialoveni

						11. Planul Urbanistic General pentru satul Horodca, raionul Ialoveni 12. Planul Urbanistic General pentru comuna Zîmbreni, raionul Ialoveni 13. Planul Urbanistic General pentru comuna Seliște, raionul Nisporeni 14. Planul Urbanistic General pentru satul Teleșeu, raionul Orhei 15. Planul Urbanistic General pentru satul Isacova, raionul Orhei 16. Planul Urbanistic General pentru comuna Dolinnoe, raionul Criuleni 17. Planul Urbanistic General pentru comuna Ciocîlteni, raionul Orhei 18. Planul Urbanistic General pentru satul Step-Soci 19. Planul Urbanistic General pentru satul Bulăiești, raionul Orhei 20. Planul Urbanistic General pentru comuna Zorile, raionul Orhei 21. Planul Urbanistic General pentru satul Sămănanca, raionul Orhei 22. Planul Urbanistic General pentru satul Bolohan 23. Planul Urbanistic General pentru satul Negrești, raionul Strășeni 24. Planul Urbanistic General pentru satul Onești, raionul Strășeni 25. Planul Urbanistic General pentru satul Voinova, raionul Strășeni 26. Planul Urbanistic General pentru satul Codrul Nou, raionul Telenești 27. Planul Urbanistic General pentru satul Leușeni, raionul Telenești 28. Planul Urbanistic General pentru comuna Mănoilești, raionul Ungheni 29. Planul Urbanistic General pentru comuna Cruzești
--	--	--	--	--	--	--

				finanțate din surse externe	2. Au fost executate lucrări de antrepriză în cadrul proiectului "Extinderea rețelelor de canalizare orășenești în microraioul «Tanc» municipiul Comrat". Produsele proiectului: (8,9 km de rețele de canalizare, 1 stație de pompare). Sursa de finanțare FNDRL. 3. Au fost executate lucrări de antrepriză în cadrul proiectului "Construcția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare a cartierului Zaialpujie" în mun. Comrat. Produsele proiectului: (4,7 km de rețele de canalizare). Sursa de finanțare FNDRL. Surse externe de finanțare: 4. A fost obținut studiul de fezabilitate al proiectului "Construcția stației de epurare a apelor uzate mun. Comrat". 5. A fost actualizată documentația de proiect a proiectului "Extinderea și îmbunătățirea serviciilor de alimentare cu apă în raionul Cahul și or. Vulcănești". Documentația a fost pregătită pentru anunțarea licitației. Or. Ceadâr-Lunga- Informăm că în anul 2024 nu au fost implementate proiecte finanțate din surse externe, prevăzute în Documentele Programului Unificat pentru anii 2022-2024. Totodată, în anul 2024, operatorul regional SA „Apă-Termo” a implementat următoarele activități de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în raionul Ceadâr-Lunga pe seama agenților economici și a populației: 1. 6 rezervoare de apă curată la 3 stații de pompare au fost aduse în conformitate cu cerințele sanitaro-igienice (revizie) - comuna Ceadâr-Lunga - costul lucrărilor 136,1 mii lei. 2. A fost pozată rețeaua de alimentare cu apă pe strada Bezymiannaia 75 metri Ø90m - mun Ceadâr-Lunga - costul lucrărilor - 22,7 mii lei
--	--	--	--	-----------------------------------	---

						3.A fost pozată rețeaua de alimentare cu apă pe strada Druzhba (629m) - Ceadâr-Lunga mun - costul lucrărilor - 15,1 mii lei 4.A fost instalat un motor nou al pompei de adâncime Pedrollo 4PD 7,5HP (5,5kw) la puțul nr. 623 (MTP) - c.Cazaclia - costul lucrărilor - 14,5 mii lei. 5.Pe teritoriul complexului administrativ-industrial din str. Lenina 108 - municipiul Ceadâr-Lunga a fost instalat un sistem de alarmă la incendiu - costul lucrărilor - 68,3 mii lei. 6.În scopul securității muncii, a fost instalată o scară metalică staționară în secția de recepție a stației de pompare a apelor uzate (reparație capitală) - mun Ceadâr-Lunga - costul lucrărilor - 20,5 mii lei 7. A fost pozată linia de transport a energiei electrice LEA-0,4KV PT-475-404m până la stația de epurare a apelor uzate, strada Michurina 103 - mun Ceadâr-Lunga - costul lucrărilor 153,2 mii lei. În 2022-2024 A fost implementat proiectul „Satul European-I”. „Modernizarea sistemului de aprovizionare cu alimente” localizat în Chiriert-Lunga UTA Găgăuzia.
Domeniul de intervenție 18: Dreptul la sănătate						
127.146 Adoptați măsuri suplimentare pentru a reduce incidența mortalității materne și infantile, precum și pentru a asigura înregistrarea tuturor nașterilor (Brazilia) / ODD 3	Elaborarea cadrului normativ instituțional referitor la analiza cazurilor de proximitate de deces matern și de analiză a cazurilor de mortalitate maternă	Ministerul Sănătății	Organizația Mondială a Sănătății	Act normative aprobat	2023	
127.147 Îmbunătățiți disponibilitatea și accesibilitatea	Revizuirea Programului unic al asigurării obligatorii de asistență	Ministerul	Compania Națională de	Act normativ aprobat	2025	

serviciilor de sănătate, inclusiv în localitățile rurale, și eliminați barierele care împiedică accesul celor mai vulnerabili și săraci membri ai societății la serviciile medicale necesare (Republica Islamică Iran) / ODD 3	medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului 1387/2017	Sănătăți	Asigurări în Medicină			
Domeniul de intervenție 19: Dreptul la sănătate sexuală și reproductivă						
127.148 Sporiti accesul la educația sexuală cuprinzătoare în școli și instituții de formare profesională, în conformitate cu angajamentul ICPD25 (Islanda) / ODD 3	Implementarea modulului „Modul sănătos de viață” în formarea profesională continuă	MEC		Număr de instituții care implementează modulul	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Modulul „<i>Modul de viață sănătos</i>” face parte din curricula la disciplina <i>Dezvoltarea personală</i>, care are statut de disciplină obligatorie în clasele I-XII. În perioada anului 2024 au fost la instruire circa 600 de cadre la disciplina <i>Dezvoltare personală</i>. În anul de studii 2023-2024 în 487 de instituții de învățământ general 22491 de elevi studiază disciplina opțională „Educație pentru sănătate” În anul de studii 2024-2025 datele despre studierea disciplinei opțională „Educație pentru sănătate” vor fi prezentate de OLSDÎ la sfârșit de an școlar.
Domeniul de intervenție 20: Dreptul la educație						
127.149 Asigurați dreptul la educație tuturor, fără orice discriminare (Maldives) / ODD 4	Asigurarea elevilor cu manuale școlare conforme curricula disciplinare (edițiile 2018-2019)	MEC		Titluri de manuale editate	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Din achiziția de manuale, lansată în anul 2023, au fost oferite doar 46 de titluri din 67. Din ele au primit aviz „Bun de tipar” - 42 de titluri de manuale școlare. Traduse au fost 21 de titluri din 27. A fost lansat procesul de achiziție pentru loturile de carte rămase.

						Toate manualele școlare, achiziționate și trimise în școli pentru anul de învățământ 2024-2025, sunt accesibile și în format electronic pe pagina web https://ctice.gov.md/manuale-scolare/ ____ Pentru o asigurare egală a tuturor copiilor la educație de calitate MEC a procurat transport școlar. Pe parcursul anului 2024, cu suportul partenerilor și a Guvernului României, au fost procurate 83 de autobuse școlare.
127.150 Garantați dreptul la educație primară și secundară obligatorie și gratuită pentru toți copiii și continuați eforturile de îmbunătățire a accesului la educație, în special pentru copiii romi și copiii din familii nevoiașe (Luxemburg) / ODD 4 / ODD 10	1. Organizarea campaniilor de informare pentru părinți în vederea înregistrării și încadrării copiilor romi în programul de învățământ preșcolar, primar, gimnazial	MEC	APL	Număr de campanii organizate număr de părinți și copii romi informați, dezagregat pe mediu rural/urban	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MEC a organizat campanii de sensibilizare și informare pentru părinți în vederea încadrării copiilor în instituții educaționale de diverse nivele. Masa rotundă din 09.10.2024, Gimnaziul din s. Vulcănești, raionul Nisporeni: <i>Tematica:</i> „Problemele intersectoriale complexe în combaterea absenteismului și abandonului școlar al copiilor romi.” <i>Participanți:</i> Ministerul Educației și Cercetării, Direcția Învățământ Nisporeni, Consiliul Raional Nisporeni, Primăria comunei Ciorăști, UNICEF-Moldova, conducerea gimnaziului, mediatorul comunitar și părinții elevilor romi. <i>Obiectiv:</i> Identificarea problemelor și soluțiilor pentru reducerea absenteismului și abandonului școlar. Sesiunea informativă din 14.10.2024, Soroca: <i>Tematica:</i> „Incluziunea educațională a copiilor romi din raionul Soroca.” <i>Participanți:</i> Ministerul Educației și Cercetării, Direcția de Învățământ Soroca, Institutul Patrimoniului Cultural, UNICEF-Moldova, UNHCR-Moldova, organizația „Ave Copii.” <i>Obiectiv:</i> Informarea părinților romi despre drepturile și obligațiile privind școlarizarea copiilor și prezentarea

						măsurilor existente pentru prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar. Sesiunea informativă din 08.11.2024, Centrul de Plasament din or. Nisporeni: <i>Tematica:</i> „Incluziunea refugiaților romi din Ucraina în educație.” <i>Participanți:</i> Ministerul Educației și Cercetării, Direcția Învățământ, Tin eret și Sport Nisporeni, Consiliul Raional Nisporeni, UNHCR-Moldova, UNICEF-Moldova, organizația People in Need, Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copii,” Coaliția „Vocea Romilor,” Uniunea Tinerilor Romi din Republica Moldova „Tărnă Rom.” <i>Obiectiv:</i> Sprijinirea incluziunii educaționale a refugiaților romi din Ucraina prin informare și consiliere, oferind exemple de bune practici și soluții adaptate nevoilor locale.
	2. Dotarea instituțiilor de învățământ general cu materiale didactice necesare și cu laboratoare performante la disciplinele biologie, chimie, fizică		Guvernul României	Număr de instituții dotate; 160 de laboratoare performante	2023-2024	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2023, în cadrul Proiectului Reforma Învățământului din Moldova, finanțat de Banca Mondială, 160 de instituții de învățământ gimnazial și liceal au fost dotate cu laboratoare performante la disciplinele biologie, chimie și fizică. În luna februarie, 2024, a fost lansat Proiectul <i>Rețeaua de Școli Model</i>, care prevede renovarea și dotarea integrală a 35 de instituții de învățământ general din țară. https://mec.gov.md/sites/default/files/anexa_1_omec_nr_434_din_29.03.2024_ghid_de_aplicare_si_implementare_a_conceptului_scolii_model.pdf Scopul inițiativei este de a crește accesul elevilor din medii defavorizate, în special a celor din localitățile mici din mediul rural, la educație de calitate.
127.151 Consolidăți măsurile de asigurare	Diversificarea activităților	MEC		1. Elaborarea	2023	

a integrării principiilor de diversitate, egalitate și nediscriminare în procesul educațional (Bangladesh) / ODD 4 / ODD 10	învățământului formal și creșterea numărului de discipline opționale			cadrlui normativ pentru învățământul extrașcolar 2. Număr de discipline opționale noi		
127.152 Întreprindeți acțiuni pentru ca toți copiii, inclusiv cei care se află în cele mai vulnerabile situații, cum ar fi romii și copiii cu dizabilități, să se bucure de dreptul lor la o educație incluzivă și de calitate (Uruguay) / ODD 4 / ODD 10	1. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Au fost supuși procesului de evaluare complexă în perioada mai-august 2024 copiii din instituțiile de educație timpurie (IET) de către Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP) – 345 copii, dintre care: – 225 copii din IET – evaluarea complexă; – 120 copii reevaluați din IET. <i>Număr copii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități la evidența SAP: 1870 copii.</i> 733 de copii din IET sunt în proces de evaluare specifică: din ei 14 copii – evaluare psihologică; 464 copii evaluați pentru maturitate școlară; 255 de copii evaluați pentru determinarea dizabilității (formularul nr. 5). În învățământul primar și secundar general (ÎÎPSG) au fost supuși procesului de evaluare complexă și întocmite rapoarte – 1158 elevi: – 518 elevi – evaluarea complexă; – 640 elevi reevaluați. 1070 de elevi au fost supuși procesului de evaluare specifică, dintre care: – 119 elevi - realizate evaluări psihologice; – 740 elevi evaluați pentru determinarea dizabilității (Formularului nr. 5);

						– 251 de elevi evaluați pentru eliberarea Fișei de evaluare psihopedagogică și orientare profesională. Au fost asigurate cu servicii de suport în ÎIPSG pentru elevii cu cerințe educaționale speciale și/sau 1203 instituții: 946 de cadre de sprijin; 131 de logopezi; 417 psihologi și 10 psihopedagogi. De menționat asistență psihopedagogică prestată de echipa SAP pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități din ÎIPSG: – 162 elevi au beneficiat de asistență psihologică, în cadrul a 261 ședințe; – 89 elevi au beneficiat de asistență logopedică, 240 elevi ședințe; – 49 elevi au beneficiat de asistență psihopedagogică, 110 elevi-ședințe; – 149 elevi au beneficiat de suport din partea pedagogului SAP, 228 ședințe. Totodată, a fost realizat un studiu privind incluziunea educațională a elevilor cu CES în învățământul profesional tehnic și asigurarea cu servicii de suport: – 627 elevi cu cerințe educaționale speciale în școlile profesionale; – 88 elevi cu CES în Centrele de Excelență; – 78 elevi cu CES în Colegii. A fost administrat și realizată analiza unui chestionar în instituțiile de învățământ profesional tehnic, în vederea identificării provocărilor, necesităților și soluțiilor privind revizuirea mecanismului de asigurare cu servicii de suport. În învățământul superior sunt înscriși 348 elevi cu CES. Alte materiale didactice referitor la educația incluzivă pot fi găsite pe site-ul oficial al MEC
2.	Implementarea Programului pentru	MEC	APL,	Număr de acțiuni	2023 - 2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u>

	susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2022-2025, Domeniul Educație		Organizații necomerciale, Parteneri de dezvoltare	stipulate în Program realizate		Prin HG nr. 818/2023 „Cu privire la acordarea burselor de merit pentru elevii și studenții de etnie romă din învățământul liceal, profesional tehnic și superior” a minimizat discrepanța educațională existentă a elevilor și studenților de etnie romă, a fost o modalitate de stimulare a acestora pentru obținerea de performanțe academice în procesul de studii. Au fost acordate 93 de burse pentru studenții din învățământul superior, elevii din învățământul profesional tehnic și liceal a câte 1200 de lei.
127.153 Întreprindeți în continuare acțiuni pentru asigurarea accesului egal și sigur la educație pentru toți copiii în contextul educației la distanță impuse de pandemie (România) / ODD 4 / ODD 10	Formarea cadrelor didactice în contextul educației la distanță impusă de pandemie	MEC	Instituțiile de învățământ superior care realizează formarea profesională continuă	Număr de cadre formate	2023-2024	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada pandemiei Ministerul Educației și Cercetării a elaborat mai multe documente reglatorii pentru desfășurarea procesului educațional în mediul online. https://mecc.gov.md/ro/content/relansarea-procesului-educational-2020-2021 Prin Ordinul MEC nr. 1828 din 17.12.2024 a fost aprobat Conceptul învățământului general la distanță. https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_conceptul_inv_la_distanta.pdf In cadrul CNIDE 'Clasa viitorului' (UPS „Ion Creangă”) au fost elaborate și aprobate 3 programe de formare a cadrelor didactice de dezvoltare a competențelor digitale, pe nivele: începător, intermediar și avansat. În a doua jumătate a anului de studii 2024-2025 a fost elaborată și aprobată Metodologia de evaluare a competențelor digitale a cadrelor didactice. CNIDE Clasa Viitorului în colaborare cu EstDev au dezvoltat materialele pentru cursul de formare pentru nivelul A1-A2. Cursul pilot, pentru 100 cadre didactice a avut loc la 26.12.2024 – cu prezență fizică, iar la 27 - 28.12.2024 - online. Testarea va avea loc în ianuarie 2025. Formările pentru 10.000 de cadre didactice vor avea loc în 2025.

	2. Crearea și dotarea laboratoarelor digitale în instituții de învățământ general	MEC		60 laboratoare digitale create	2023-2024	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 au fost dotate cu echipament (tablă interactivă și computer) 700 de săli de studii din 140 de instituții (câte 5 săli de studii din fiecare instituție). Suplimentar au fost dotate 5 săli de informatică cu echipament TIC modern în 5 instituții din r. Taraclia
127.154 Asigurați accesul egal al copiilor cu dizabilități la educație de calitate, fără discriminare (Qatar) / ODD 4 / ODD 10	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MEC, cu suportul UNDP, este în proces de achiziționare a 10 unități de transport adaptate persoanelor cu mobilitate redusă. De asemenea, toate unitățile de transport achiziționate în 2024 (72 buc) sunt echipate cu rampă. În perioada august-decembrie 2024, au fost extinse activitățile din cadrul Programului „Investim în profesori”, ediția a II-a, la care participă peste 4000 de cadre didactice. Precizăm că conținuturile abordate în cadrul Modulului Psihopedagogie, prevăd și sesiuni dedicate domeniului educației incluzive, cu accent pe elaborarea și implementarea Planului educațional individualizat (PEI). În semestrul II, anul de studii 2023-2024, Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP), prin intermediul structurilor sale teritoriale (SAP) au realizat activități de instruire pentru cadrele didactice și de conducere din instituțiile de învățământ privind elaborarea PEI: • 2183 activități pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie, 4521 cadre didactice capacitate; • 1360 activități, circa 2190 cadre didactice de sprijin capacitate. În perioada 14.11-05.12.2024, CRAP a organizat în 5 instituții de educație timpurie din r-nul Cahul, instruirii

						privind elaborarea PEI, la care au participat circa 125 cadre didactice.
127.155 Consolidați eforturile de includere a copiilor cu nevoi educaționale speciale în sistemul educațional, prin dotarea școlilor cu autobuze adaptate la nevoile copiilor cu dizabilități (Insulele Marshall) / ODD 4 / ODD 10	Sensibilizarea APL II cu referire la dotarea autobuselor școlare pentru diverse tipuri de dizabilități	MEC	Guvernul României	Modificarea Regulamentului de transportare a copiilor	2023	
127.156 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura o educație incluzivă pentru toți copiii cu dizabilități (Malta) / ODD 4	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Acțiuni implementate	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP) este în proces de elaborare a suportului de curs, un modul de instruire pentru cadrele didactice privind folosirea limbajului mimico-gestual. În semestrul II al anului de studii 2023-2024, CRAP-ul a organizat activități de instruire pentru cadrele didactice care predau la clasele cu copii cu deficiențe de auz pentru 71 de copii cu deficiențe de auz și 65 de copii cu deficiențe de vâz.. Formarea cadrelor didactice privind folosirea limbajului mimico-gestual continuă și în anul de învățământ 2024-2025.
Domeniul de intervenție 21: Educație, instruire și conștientizare pentru drepturile omului						
127.53 Luați în considerare includerea subiectului combaterii infracțiunilor motivate de ură în	1. Includerea în programul de instruire inițială și continuă a Centrului de instruire a avocaților a subiectului asistenței juridice	Uniune a Avocaților din Republica		Programul de instruire inițială și continuă a Centrului de instruire a	Semestrul I 2024	

programul de formare inițială și continuă a colaboratorilor poliției, procurorilor, judecătorilor și avocaților (Malta) / ODD 10 / ODD 16	calificate în domeniul infracțiunilor motivate de ură.	Moldova		avocaților conține cel puțin un curs de instruire ce vizează subiectul asistenței juridice calificate în domeniul infracțiunilor motivate de ură		
	2. Instruirea judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul combaterii infracțiunilor motivate de ură și jurisprudenței CEDO, precum și includerea în curriculumul Formării inițiale a candidaților la funcția de judecători și procuror	INJ	CoE	1. Numărul de seminare organizate și numărul de persoane instruite. 2. Numărul de curriculum-uri modificate și adaptate necesităților.	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raportare, Institutul Național al Justiției a organizat următoarele activități de instruire continuă în domeniul de referință: - Patru seminare „<i>Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților</i>”, fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanți, 2 șefi ai secretariatului. - Patru seminare „<i>Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO</i>” - instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți.

						- Un seminar: „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 ofițeri de urmărire penală. Totodată, în parteneriat cu IRZ a fost organizată o activitatea de instruire cu tematica „Infracțiuni motivate de ură. Temeiul juridic, identificarea și sancționarea infracțiunilor cibernetice motivate de ură” în cadrul căruia au fost instruiți 34 de participanți, dintre care: 29 judecători, 4 consultanți, 1 colaborator din cadrul INJ. De asemenea, planul de formare inițială cuprinde discipline care abordează această tematică, precum: <i>Investigarea infracțiunilor contra familiei și minorilor, Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală, Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra familiei și minorilor și Cercetarea judecătorească a infracțiunilor privind viața sexuală.</i>
	3. Desfășurarea cursului de instruire ”Discursul de ură”	INJ	HELP	Numărul de persoane instruite.	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raportare, Institutul Național al Justiției a organizat două e-cursuri în domeniul de referință: - „Discursul de ură” – 19 certificări, distribuite astfel: 1 judecător, 5 asistenți judiciari, 1 grefier, 3 consultanți ai procurorilor, 1 consilier de probațiune, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 4 colaboratori din cadrul instanței/curții, 1 avocat care asigură asistența juridică garantată de stat și 2 studenți.

						Conform Planului de formare inițială, acest domeniu se regăsește în cadrul cursului electronic – instruire mixtă „Sistemul ONU al drepturilor omului”. În total 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror).
	4. Revizuirea programelor de instruire inițială și continuă a angajaților poliției prin introducerea tematicelor privind prevenirea și combaterea infracțiunilor motivate de ură.	MAI		Program revizuit, tematici prevăzute	Semestrul I 2024	MAI realizată. În anul 2024, în cadrul Academiei “Ștefan cel Mare” a MAI a fost aprobat un nou Program de formare profesională inițială a subofițerilor din cadrul MAI. Astfel, la modulul Menținerea ordinii publice, a fost inclus subiectul „Radicalizarea, instigarea la ură”, care cuprinde următoarele unități de conținut: – Definiții și concepte generale de radicalizare și instigare la ură; – Studii de recunoaștere a discurilor instigatoare la ură și interpretarea semnelor radicalizării; – Măsurile pentru prevenirea și combaterea fenomenului radicalizării și a instigării la ură; – Măsurile de investigare, analiză și raportare a fenomenului radicalizării și a discursului instigator la ură; – Intervenția Poliției privind prevenirea și investigarea infracțiunilor motivate de ură. Conform Programului nominalizat, au fost instruiți 148 subofițeri debutanți. Totodată, pe parcursul anului 2024, cu suportul partenerilor de dezvoltare au fost organizate și desfășurate 11 cursuri de formare continuă în domeniul prevenirii și combaterii infracțiunilor motivate de ură, în cadrul cărora au fost instruiți 238 de angajați ai Poliției.
Domeniul de intervenție 22: Discriminarea femeilor						

127.157 Continuați să elaborați cadre legale și instituționale, precum și strategii necesare pentru promovarea egalității de gen; preveniți toate formele de discriminare a grupurilor marginalizate și vulnerabile, inclusiv a femeilor, copiilor și persoanelor cu dizabilități; și combateți traficul de ființe umane (Republica Democrată Populară Lao) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10 / ODD 16 127.169 Continuați eforturile de sprijinire a egalității de gen și de eliminare a tuturor formelor de discriminare și a violenței bazate pe gen (Tunisia) / ODD 5	Elaborarea Programului de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027	MMPS		Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023.
	Elaborarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027	MMPS		Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023.
Domeniul de intervenție 23: Participarea femeilor în viața politică și publică						
127.159 Întreprindeți acțiuni pentru a sprijini o participare și reprezentare mai	1. În procesul de organizare a alegerilor parlamentare și locale, CEC va realiza controlul	CEC		1. Nr. de deputați femei raportat la	2023-2025	CEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u>

mare a femeilor în afacerile publice și politice (Filipine) / ODD 5 / ODD 16	asupra respectării de către concurenții electorali, la întocmirea listelor de candidați, a cotei minime de reprezentare de 40% pentru ambele sexe.			nr. total de deputați 2. Nr de consilieri femei raportat la nr. total de consilieri. 3. Nr. de primari femei raportat la nr. total de primari aleși.		1. Conform situației din 11.02.2025, în Parlament își exercită mandatul 40 de femei deputate, din numărul total de 100 de deputați 2. În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost validate mandatele a 11017 consilieri aleși în consiliile locale de nivelurile întâi și al doilea, dintre care 4492 erau femei. 3. În urma alegerilor locale generale din 2023, au fost aleși 896 de primari, dintre care 215 sunt femei
	2. Îmbunătățirea legislației în vederea promovării și încurajării participării femeilor în procesele politic și electoral	CEC	Societatea civilă, Partidele politice	Reglementarea privind desemnarea pentru primele două poziții din listele de candidați a persoanelor de sex diferit.	2023-2025	CEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În conformitate cu prevederile art.68 alin. (3) din Codul electoral nr.325/2022, <i>listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale se întocmesc respectându-se cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe. Poziționarea candidaților pe liste se face conform formulei: minimum patru candidați la fiecare zece locuri</i>
	3. În procesul de organizare a alegerilor locale, CEC va întreprinde măsuri de promovare a desemnării de către concurenții electorali a femeilor pentru funcția de primar.	CEC	-	1. Asigurarea respectării cadrului normativ privind cota minimă de reprezentare	2023-2025	CEC Nu este relevant perioadei de raportare

				de 40 % pentru ambele sexe. . 2. Nr. de deputați femei raportat la nr. total de deputați 3. Nr de consilieri femei raportat la nr. total de consilieri 4. Nr. de primari femei raportat la nr. total de primari aleși		
	4. Organizarea seminarelor, instruirilor privind familiarizarea cu instrumente accesibile de promovare și încurajare a femeilor în procesele politic și electoral.	CICDE CEC	Societatea civilă PNUD IRI COE	1. Nr. de seminare / instruiți organizate 2. Nr. de materiale 3. Nr. de participanți la seminare / instruiți	2023-2025.	CEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În cadrul campaniei de informare „Cunoaște dreptul tău electoral” (29.05-28.06), au fost informate/instruite peste 2 200 de persoane https://a.cec.md/ro/editia-din-acest-an-a-campania-de-informare-cunoaste-2781_109994.html CICDE <i>Instituția Publică „Centru de instruire continuă în domeniul electoral”:</i>

						1. <i>CICDE a organizat 2 seminare și 1 webinar la subiectul „Integrarea perspectivei de gen în procesele electorale”.</i> 2. <i>Materiale: prezentare „Integrarea perspectivei de gen în procesele electorale”.</i> 3. <i>62 de persoane instruite</i>
	5. Monitorizarea respectării prevederilor legale privind utilizarea a 20% din valoarea alocațiilor anuale în scopul promovării și încurajării participării femeilor în procesele politic și electoral.	CEC	Societatea civilă	- Nr. partidelor politice beneficiare de alocații de la bugetul de stat în mărime de 20% din valoarea alocațiilor anuale; - Nr. de partide politice care au respectat prevederea legală față de nr. partidelor care au admis încălcarea acestei prevederi; - Numărul de sancțiuni aplicate	2023-2025	CEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> -Prin hotărârea CEC nr. 2170 din 26 ianuarie 2024, au fost distribuite alocațiile de la bugetul de stat pentru anul 2024 pentru 42 de partide politice. În cazul a două partide politice plata alocațiilor a fost suspendată: pentru 1 partid politic până la atingerea sumei de 1257,15 lei și pentru alt partid în perioada 1 ianuarie – 30 aprilie 2024.

				partidelor politice care nu respectă cota stabilită de lege.		
Domeniul de intervenție 24: Violența împotriva femeilor						
127.168 Combateți și criminalizați toate formele de violență împotriva femeilor (Egipt) / ODD 5	Realizat. Recomandarea a fost realizată prin adoptarea Legii nr. 316/2022, care a aliniat legislația națională la prevederile Convenției de la Istanbul.					
127.173 Implementați reformele sistemului judiciar și legislația și politicile îmbunătățite pe baza standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului, în conformitate cu Convenția de la Istanbul și recomandările relevante acestea (Canada) / ODD 5 / ODD 16	Realizat. Recomandarea a fost realizată prin adoptarea Legii nr. 316/2022, care a aliniat legislația națională la prevederile Convenției de la Istanbul.					
127.180 Asigurați implementarea prevederilor Convenției de la Istanbul pentru combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor, în	1.Consolidarea mecanismului de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie	MMPS MAI (IGP) MS CNAJGS S INP	UN Women	1. Nr. de instruiți organizate și desfășurate 2. Numărul de specialiști	Trim. IV, 2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate 12 cursuri de instruire, la care au participat 503 angajați ai IGP (131 femei, 372 bărbați). CNAJGS

special a violenței domestice (Franța) / ODD 5				implicați, pe sector 3. Numărul de echipe multidisciplinare constituite/c onvocate	Pe parcursul anului 2024 în colaborare cu INJ au fost desfășurate 2 sesiuni de instruire cu genericul ”asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie”. Totodată, în colaborare cu parteneri de dezvoltare au fost desfășurate 5 sesiuni de instruire cu genericul ”Standarde de calitate ale activității avocaților care acordă ajgs victimelor infracțiunilor”. 21 de avocați sunt specializați în acordarea ajgs victimelor. MMPS În anul 2024, MMPS, cu sprijinul OIM, CoE și UNFPA, a organizat 27 de sesiuni de instruire pentru specialiștii din sectorul social, axate pe identificarea cazurilor de violență împotriva femeilor și violență în familie, reabilitarea victimelor infracțiunilor, prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie, precum și asigurarea accesului victimelor la servicii de asistență și protecție. De asemenea, au fost desfășurate 7 ateliere de lucru dedicate reabilitării victimelor infracțiunilor, precum și, prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie destinate reprezentanților din domeniul social, poliției și centrelor de asistență și protecție. În cadrul acestor activități au fost instruiți mai mult de 400 de specialiști: - 41 șefi ai serviciului de asistență socială comunitară care ulterior au asigurat instruirea asistenților sociali comunitari; - 53 șefi ai agențiilor teritoriale de asistență socială, structurilor teritoriale de asistență sociale și structurilor responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia; - 48 specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor;
--	--	--	--	--	---

					- peste 200 de membri ai echipelor multidisciplinare teritoriale (specialiști din domeniul poliției, sănătății, educației, prestatori publici și privați de servicii în domeniul violenței în familie, psihologi, șefi ai agențiilor teritoriale de asistență socială, șefi ai serviciului de asistență socială comunitară, specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor); - 41 psihologi din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială și centrelor de asistență; - cca 35 specialiști din cadrul a 10 servicii specializate. Activitățile de consolidare a capacităților a abordat subiecte privind rolul autorităților în prevenire și identificarea victimelor violenței în familie și a altor categorii de infracțiuni conexe, instrumentele specifice de intervenție precum evaluarea riscurilor, managementul de caz, consimțământul victimei pentru referire în acordarea serviciilor de asistență și suport, tehnici de comunicare eficientă, drepturile victimelor și mecanismele speciale de protecție a acestora, cooperarea interinstituțională și intersectorială în asigurarea drepturilor la asistență și protecție a victimelor. Totodată, MMPS, cu sprijinul UNFPA, a instruit 956 de asistenți sociali comunitari. În cadrul instruirilor aceștia au fost familiarizați cu principiile Managementului de caz în intervențiile pentru cazurile de violență în familie, au învățat despre factorii favorizanți și consecințele violenței în familie, despre rolul esențial al asistentului social comunitar în asigurarea unei intervenții eficiente pentru soluționarea cazurilor și au dobândit abilități centrate pe nevoile victimelor. De asemenea, au fost pregătiți cu cunoștințele necesare pentru a asigura un răspuns coordonat și pro-activ în gestionarea acestor cazuri. De asemenea, în perioada noiembrie- decembrie au fost desfășurate 5 ateliere de lucru dedicate consolidării cooperării intersectoriale între specialiștii în domeniul
--	--	--	--	--	--

						violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor, prestatorii de servicii sociale publice și privați și reprezentanții inspectoratelor de poliție teritoriale.
	2. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS		Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II, 2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023.
	3. Implementarea recomandărilor GREVIO	Autorități publice centrale		1. Set de măsuri pentru implementare elaborat 2. Numărul de recomandări implementate	2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MMPS Pentru realizarea Recomandărilor Comitetului GREVIO, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a elaborat un Setul de măsuri de punere în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice pentru perioada 2024-2028. Setul de măsuri reprezintă un instrument operațional esențial pentru implementarea recomandărilor GREVIO orientate spre consolidarea cadrului legislativ și politicilor publice, dezvoltarea și implementarea măsurilor preventive și de protecție eficiente, îmbunătățirea accesului la servicii de sprijin pentru victime și asigurarea unei cooperări strânse între toate părțile implicate. Obiectivul principal este de a facilita o abordare coordonată și eficientă pentru punerea în aplicare a recomandărilor GREVIO, prezentate în cadrul „Raportului de evaluare de referință Republica Moldova”, asigurându-se astfel conformitatea deplină cu prevederile Convenției. Setul de măsuri este disponibil pentru a fi accesat pe pagina oficială a MMPS la linkul:

						https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/09/Set-de-masuri-GREVIO.pdf MAI Prin Hotărârea Guvernului nr. 822/2024 a fost aprobat Conceptul Sistemului informațional „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie”, precum și Regulamentul resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie”. Sistemul informațional „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie” este instituit în contextul optimizării activităților organelor de drept în procesul de colectare și înregistrare a informațiilor despre persoanele care au săvârșit infracțiuni și contravenții de violență împotriva femeilor și violență în familie, despre persoanele care aplică violență (fizică, psihologică, sexuală, economică, spirituală) sau manifestă comportament violent față de femei și/sau față de membrii de familie, amenință membrii familiei cu moartea sau cu cauzarea vătămarilor corporale.
	4. Organizarea și desfășurarea evenimentelor privind explicarea prevederilor Convenției de la Istanbul și modalitatea de implementare a acestora	Autorități publice centrale		1. Numărul de evenimente organizate 2. Numărul de participanți, per sector	2023-2025	MMPS <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, MMPS cu sprijinul CoE a organizat 4 sesiuni de instruire pentru specialiștii din domeniul social, axate pe identificarea, referirea și asistența victimelor violenței împotriva femeilor și violenței în familie. Totodată, a fost elaborat Ghidul pentru asistenții sociali în scopul prevenirii, protecției și intervenției în cazurile de violență față de împotriva femeilor / violență în familie pe baza Convenției de la Istanbul. Primăria satului Joltai UTA Găgăuzia (realizat)

						Centrul de prevenire a violenței în familie al UTA Găgăuzia a organizat și a desfășurat două ședințe cu femeile din satul Joltai (40 de persoane), unde au fost explicate drepturile și posibilitățile de prevenire și combatere a violenței în familie. Seminare cu tematica menționată au fost organizate și în satul Kazaklia.
	5. Consolidarea înțelegerii ofițerilor de poliție a articolelor Convenției de la Istanbul - instruire adaptată pentru ofițerii de poliție cu privire la cazurile specifice de violență în familie (mai-iulie 2023)	MAI	Consiliul Europei	Nr de persoane instruite	2023	
Domeniul de intervenție 25: Persoanele cu dizabilități: independența, incluziunea						
127.190 Consolidată eforturile de asigurare a accesului persoanelor cu dizabilități la servicii de sănătate, educație și sociale și de asigurare a integrării lor depline în societate (Fiji) / ODD 3 / ODD 4 / ODD 16	1. Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta accesibilitate a clădirilor și spațiilor publice, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017, în baza raportului final de evaluare a acestuia.	MMPS MS MEC		Program elaborat	Trim. III, 2023	Nerealizată MMPS Abordarea față de acest program a devenit una mai strategică. Pe baza lecțiilor învățate din inițiativele anterioare, am ales să adoptăm o viziune mai ambițioasă, sporind eficiența prin punerea în aplicare a programelor sectoriale în vigoare. Odată cu reforma RESTART, a fost extins numărul de echipe mobile care desfășoară activități de informare a persoanelor cu dizabilități. În prezent, 33 servicii deservesc aproximativ 888 de beneficiari, inclusiv 656 copii și 232 de adulți cu dizabilități. Suplimentar, au fost aprobate mai multe strategii și programe-cheie, fiecare conținând prevederi care vizează creșterea participării persoanelor cu dizabilități pe piața muncii, îmbunătățirea accesibilității, promovarea egalității de gen și multe altele:

					Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027 (HG nr. 164/2024): pune accentul pe participarea persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții și de sprijin, inclusiv în luarea deciziilor, un acces echitabil la asistență juridică garantată de stat și justiție; sănătate; îmbunătățirea condițiilor de cazare în centrele de plasament; oportunități de angajare, educație; promovarea vieții în comunitate; adoptarea de reglementări tehnice în construcții privind accesibilitatea fizică a instituțiilor pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități, etc. Strategia Națională de Dezvoltare Regională a Republicii Moldova 2022-2028 (HG nr. 40/2022): se concentrează pe creșterea rezilienței și incluziunii orașelor mici prin îmbunătățirea accesibilității infrastructurii pentru persoanele cu dizabilități. Strategia de dezvoltare „Educația 2030” (HG nr. 114/2023): vizează modernizarea infrastructurii educaționale pentru a răspunde nevoilor elevilor cu dizabilități și îmbunătățirea accesului la tehnologii asistive și servicii specializate. Programul național de ocupare a forței de muncă 2022-2026 (HG nr. 785/2022): urmărește creșterea ratei de ocupare a persoanelor cu dizabilități cu 4 puncte procentuale până în 2026 și modernizarea infrastructurii Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru a asigura accesibilitatea. Programul național de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați 2023-2027 (HG nr. 203/2023): abordează provocările specifice cu care se confruntă femeile cu dizabilități, inclusiv accesul la serviciile de sănătate reproductivă și implicarea în procesele decizionale. Programul național de prevenire și combatere a violenței împotriva dată de femei și a violenței în familie 2023-
--	--	--	--	--	--

						2027 (HG nr. 332/2023): oferă soluții integrate pentru abordarea violenței împotriva femeilor vulnerabile, inclusiv a celor cu dizabilități. Strategia națională de sănătate „Sănătate 2030” (HG nr. 387/2023): compusă din 7 domenii-cheie, inclusiv sănătatea publică, serviciile medicale integrate și accesul universal la asistență medicală. Programul privind îmbătrânirea activă și sănătoasă 2023-2027 (HG nr. 434/2023): încorporează preocupările legate de dizabilități. Introducerea unui nou program național de incluziune socială la acest moment este deosebit de dificilă din cauza costurilor înalte necesare pentru punere în aplicare. În acest sens, este important de remarcat faptul că Legea nr. 60/2012 stabilește deja principiile și obiectivele pentru protejarea și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în Moldova. Actul normativ respectiv asigură aceste drepturi în mai multe sectoare, inclusiv protecția socială, asistența medicală, reabilitarea, educația, ocuparea forței de muncă, viața publică, mediul fizic, transportul, tehnologiile informației și comunicațiilor și alte servicii. De asemenea, legea introduce concepte-cheie precum „adaptarea rezonabilă”, „proiectarea universală” și „accesibilitatea” și aliniază definiția „dizabilitate/persoană cu dizabilitate” la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.
	2. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Număr de acțiuni implementate anual	Anii 2023-2025	MEC Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027 are loc din ianuarie 2024 și este o continuitate a Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2011 – 2020. În Programul curent incluziunea are loc pe mai multe filiere. O filieră este dotarea instituțiilor de învățământ cu materiale de predare, de învățare și cu echipament specializat pentru copiii cu

						cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități, inclusiv pentru copii cu deficiențe de auz. Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP), conform unui orar stabilit, monitorizează instituțiile de învățământ general. În perioada septembrie-decembrie 2024, conform ordinului MEC nr. 1242 din 04.09.2024, a fost constituit un grup de lucru privind monitorizarea incluziunii educaționale a copiilor/elevilor cu deficiențe senzoriale din instituțiile de învățământ general: 71 de copii cu deficiențe de auz și 65 de copii cu deficiențe de vâz. Scopul vizitelor prevede identificarea necesităților educaționale ale copiilor/elevilor, determinarea prestării calității serviciilor de suport, gradul de deținere și funcționare a echipamentului specializat pe care îl au în folosință, tehnologiilor asistive la nivel de copil și instituție de învățământ. Totodată, UNICEF – Moldova a donat un lot de 592 de laptopuri și accesorii, în valoare totală de peste 500 de mii de dolari pentru 21 de instituții din întreaga țară (11 licee și gimnazii din mun. Chișinău, 8 școli din localități din stânga Nistrului, Institutul Național pentru Educație și Leadership (INEL) și CRAP-ul, inclusiv serviciile de asistență psihopedagogică din subordinea acestuia. Ultima donație a fost făcută la 11.12.2024.
127.191 Continuăți acțiunile concrete de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin abordarea eficientă a discriminării în sectoarele public și privat (Malaezia) / ODD 10	Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta asigurării dreptului la muncă a persoanelor cu dizabilități, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017	MMPS CS		Program elaborat	Trim. III, 2023	Nerealizată A se vedea comentariul de la recomandarea 127.190

127.192 Organizați programe de sensibilizare și educare a publicului cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități (Maldives) / ODD 10	Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Număr de acțiuni implementate anual	2023-2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În contextul dezvoltării competențelor de parenting a părinților copiilor cu cerințe educaționale speciale și dizabilități, precum și identificării nevoilor acestora, ca și finalitate fiind crearea și dezvoltarea platformei educaționale pentru părinți au fost organizate mai multe activități: a) 4 focus - grupuri pentru părinții copiilor cu cerințe educaționale speciale care au avut ca obiectiv identificarea necesităților și dificultăților cu care aceștia se confruntă în creșterea și educația copiilor cu cerințe educaționale speciale. Activitățile de focus -grup cu părinții au fost realizate în perioada noiembrie 2023- februarie 2024, în raioanele Bălți, Ialoveni, Edineț și Chișinău. În total au participat cca 120 de părinți. b) 4 traininguri pentru părinții copiilor cu cerințe educaționale speciale din raioane/municipiile Bălți, Ialoveni, Edineț și Chișinău, care s-au desfășurat în perioada mai 2024 - iunie 2024. Subiectul trainingul a fost „Îngrijirea și Împuternicirea Părinților: Abordări Terapeutice pentru Reziliență și Îngrijire Personală". În total au fost instruiți cca 120 de părinți. c) 27 noiembrie 2024 - activitate de lansare a platformei abilitare.md – prima platformă dedicată părinților și îngrijitorilor copiilor cu nevoi speciale, care va fi nu doar o platformă digitală, ci un spațiu accesibil și prietenos, unde părinții vor găsi resurse valoroase despre acceptare, gestionarea emoțiilor și crearea unui mediu incluziv, atât acasă, cât și în comunitate. De menționat, faptul că activitățile respective au fost organizate și desfășurate de AO „Prietenia mea”, în colaborare cu Centrul Republican de Asistență
--	---	-------------------	--	-------------------------------------	-----------	---

						Psihopedagogică și Ministerul Educației și Cercetării cu suportul UNICEF.
127.193 Asigurați mijloace eficiente de implementare pentru soluționarea problemelor structurale în prestarea serviciilor de asistență socială persoanelor cu dizabilități și accesul persoanelor cu dizabilități la educație de calitate și locuri de muncă (India) / ODD 1 / ODD 4 / ODD 8 / ODD 10	1. Antrenarea la măsuri active persoanelor cu dizabilități	MMPS MEC ANOF M		Număr de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii	Trim.I, 2025	ANOFM <u>Realizată pentru perioada de raportare.</u> Pe parcursul anului 2024, 229 persoane au fost plasate în câmpul muncii cu suportul ANOFM. (27,9% din total persoane cu dizabilități înregistrate), dintre care 104 femei. Conform gradului de dizabilitate: 115 persoane cu grad accentuat, 106 persoane cu grad mediu, 8 persoane cu grad sever. 70 persoane (29,4% din total beneficiari) au fost angajate prin măsura de subvenționare prevăzută conform dispoziției art. 36 din Legea nr.105/2018; Și 13 persoane au fost angajate prin măsura de subvenționare potrivit dispoziției art.38 din Legea nr.105/2018.
	2. Realizarea raportului de evaluare finală pe implementarea obiectivelor Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017 și planificarea obiectivelor pentru anii 2023-2027	MMPS		Raport realizat	Trim. III, 2023	MMPS <u>Realizată</u> Raportul de evaluare finală a Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022 (HG nr.723/2017), elaborat și plasat pe pagina web a Ministerului: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/07/Raport-de-evaluare-finala-a-Programului-de-incluziune.pdf
	3. Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive pentru anii 2023-2027	MEC MMPS MS	Keystone-Moldova; Parteneriat pentru fiecare copil	Număr de acțiuni implementate anual	Anii 2023- 2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Hotărârea Guvernului nr. 530/2024 „Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de specializare înaltă de tip Unitate de educație incluzivă” a fost aprobată la ședința Guvernului din 17 iulie, curent. UNICEF – ul a

						dotat CRAP/SAP și CREI cu 158 de laptop-uri, genți, căști, mous-uri. MEC și CRAP-ul, în cadrul proiectului Mensana, a instruit circa 400 de psihologi SAP/psihologi școlari (formatori locali) privind instruirea cadrelor didactice în domeniul primului ajutor psihologic și asigurarea stării de bine în baza ghidului metodologic „Starea de bine în școală”. În perioada noiembrie-decembrie 2024, CRAP-ul împreună cu MEC, cu suportul UNICEF, a continuat instruirea cadrelor didactice în baza ghidului metodologic.
127.196 Continuați eforturile de asigurare a dreptului persoanelor cu dizabilități de a trăi independent prin îmbunătățirea implementării planurilor naționale de acțiuni pentru dezinstituționalizarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, inclusiv dezvoltarea serviciilor sociale alternative la nivel de comunitate și îmbunătățirea accesibilității și accesului la tehnologii de asistență (Finlanda) / ODD 10	Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, care va include și componenta dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017	MMPS		Program elaborat	Trim. III, 2023	Nerealizată A se vedea Comentariul expus la recomandarea 127.190
127.197 Accelerați elaborarea unei strategii de	Revizuirea, modificarea Programului național de dezinstituționalizare a	MMPS MS		Program revizuit	Trim. II, 2023	MMPS

dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități mintale și intelectuale, în conformitate cu Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (Brazilia) / ODD 10	persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, pentru anii 2018-2026, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.893/2018					A fost elaborat Raportul de evaluare intermediară a Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale pentru anii 2018-2021, plasat pe pagina web a Ministerului: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2022/05/Raport_Evaluare_intermediara_Program_Dezinstitutionalizare.pdf
127.198 Adoptați măsuri de garantare a dreptului la o viață demnă pentru persoanele cu dizabilități prin reducerea ratei de instituționalizare în vederea integrării lor sociale efective (Argentina) / ODD 10	Revizuirea, modificarea Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, pentru anii 2018-2026, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.893/2018	MMPS MS		Program revizuit	Trim. II, 2023	MMPS A fost elaborat Raportul de evaluare intermediară a Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale pentru anii 2018-2021, plasat pe pagina web a Ministerului: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2022/05/Raport_Evaluare_intermediara_Program_Dezinstitutionalizare.pdf
Domeniul de intervenție 26: Copiii, definiție, principii generale, protecție						
127.186 Continuăți eforturile actuale de îmbunătățire a protecției copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv a violenței	1. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia	MMPS	MF, MAI, MEC, MJ, MS, Organizații necomerciale partenere OAP	Acțiuni realizate în conformitate cu cele stabilite în Obiectivul 2 al	2023-2025	MMPS <u>În curs de realizare</u> Este în curs de implementare Programul Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026, a cărui rezultate, inclusiv cu privire la Obiectivul General nr. 2 pot fi vizualizate în Raportul cu privire la evaluarea intermediară

sexuale (Tunisia) / ODD 5 / ODD 16	(HG nr. 347/2022, Obiectivul general nr. 2)			Programului , respectiv realizarea acțiunilor din Planul de acțiuni la obiectivul în cauză		a Programului la următorul link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/12/Raport-cu-privire-la-evaluarea-intermediara-a-Programului-National-pentru-Protectia-Copilului-pe-anii-2022-2026.pdf MS Conform Ordinului MS nr. 445 cu privire la aprobarea Instrucțiunii metodice privind intervenția instituțiilor medicale în identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic a copilului, este solicitată toleranța 0 a lucrătorilor medicali față de orice formă de violență asupra copiilor și acordarea asistenței medicale prin prisma mecanismului intersectorial aprobat prin HG nr. 270/2014. De asemenea, copiii cu statut de victimă, martor, agresor în acte de violență, copiii în conflict cu legea, copiii cu comportament deviant, pot beneficia de asistență și reabilitare psihosocială în cadrul Centrelor de Sănătate Mintală și a Centrelor Prietenoase Tinerilor.
	2. Consolidarea capacității de reacționare interinstituțională la cazurile de violență sexuală împotriva copiilor	MMPS MAI MS MEC	Organizații necomerciale partenere	Sesiuni de instruire organizate în vederea consolidării capacităților specialiștilor din domeniul asistenței	2023- 2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției nr. 480/2023 a fost aprobat conceptul mecanismului de raportare a abuzurilor sexuale asupra copiilor. Totodată, a fost extinsă funcționalitatea platformei www.siguronline.md, prin includerea serviciului online de raportare a materialelor de abuz sexual asupra copiilor (link).

				sociale, ordinii publice, educației și sănătății privind implementarea mecanismului intersectorial de cooperare	În perioada anului 2024, au fost organizate următoarele activități: 1. 22-23.01.2024, 1 angajat a participat la webinar-ul cu tematica „Consolidarea protecției copiilor în mediu online”; 2. 21-23.02.2024, 1 angajat a participat la cursul de instruire în domeniul utilizării bazei de date internaționale a INTERPOL privind exploatarea sexuală a copiilor (ICSE), în or. Lyon, Franța; 3. La 18.02.2024 1 angajat a participat la Forum-ul Internațional „Siguranța online a copiilor”, organizat de CI „La Strada” cu suportul Ambasadei SUA la Chișinău; 4. 18.03-22.03.2024, 1 angajat a participat la cursul online cu tematica: „Online course of Investigation of Child Sexual Abuse and Exploitation (OCSAE)” organizat de către CBI Academy, Ghaziabad, India; 5. 12-14.03.2024, 2 angajați au participat la cursul de instruire cu genericul „Identificarea copiilor victime”, care s-a desfășurat în or. București, România; 6. 14-18.04.2024, 1 angajat a participat la atelierul de instruire dedicat analiștilor și angajaților poliției privind clasificarea materialelor de abuz sexual a copiilor, organizat sub egida rețelei globale „INHOPE”, la Varșovia, Republica Polonia; 7. 15-19.04.2024, 144 angajați au participat la atelierul de instruire în domeniul „Protecția copilului aflat în conflict cu legea”, organizat cu suportul Fundației Terre des homes Moldova; 8. În perioada 22-24.04.2024, 12 angajați au participat la vizita de studiu în cadrul proiectului „Servicii mai bune pentru copii în contact cu sistemul de justiție, părinți și adolescenți”, organizată cu suportul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de copii în parteneriat cu UNICEF Moldova; 9. 29-30.04.2024, 12 angajați au participat la vizita de studiu în cadrul proiectului „Servicii mai bune pentru copii în
--	--	--	--	--	--

						contact cu sistemul de justiție, părinți și adolescenți”, organizată cu suportul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de copii în parteneriat cu UNICEF Moldova; 10. La 07.06.2024, 1 angajat a participat la atelierul privind Răspunsul echipelor multidisciplinare în situații de abuz sexual online asupra copiilor, organizat de către CI „La Strada” cu suportul financiar al KFW; 11. 02-08.06.2024, 4 angajați au participat la cursul de instruire privind combaterea traficului de ființe umane și exploatarea sexuală a copiilor, realizat cu suportul Ambasadei SUA la Chișinău, Budapesta, Ungaria; 12. 22-29.06.2024, 1 angajat a efectuat o vizită de lucru privind schimbul de experiență în domeniul combaterii abuzului sexual al copiilor în mediul online și traficului de persoane, la care au participat angajați ai poliției și procuraturii, atât din Republica Moldova, cât și din România, la Bangkok, Tailanda, organizat de către Organizația ”Operation Underground Railroad” din Statele Unite ale Americii; 13. 24-26.06.2024, 1 angajat a participat la atelierul regional în cadrul proiectului „Stoparea exploatarea și abuzului sexual asupra copiilor în mediul online@Europe+”, implementat de către Consiliul Europei, care a avut loc în or. Strasbourg, Franța; 14. La 24.06.2024, 1 angajat a participat la cursul de instruire „Osint and Analytical Capabilities”, organizat de către Parteneriatul Uniunii Europene în Republica Moldova, desfășurat în incinta sediului INI, str. Bucurei 14; 15. 24-27.06.2024, 1 angajat a participat la workshop-ul cu tematica „Prezentarea constatărilor și analizele decalajelor naționale din domeniul juridic, cadrul politic și mecanismelor de cooperare internațională pentru combaterea abuzurilor sexuale online a copiilor”, la Strasbourg, Franța;
--	--	--	--	--	--	--

					16. La 27.06.2024, 1 angajat a participat la cel de-al II-lea atelier privind Răspunsul echipelor multidisciplinare în situații de abuz sexual online asupra copiilor, organizat de către CI „La Strada” cu suportul financiar al KFW; 17. 24.06.2024-03.07.2024, 16 angajați au participat la programul de instruire specializat cu genericul „Asistența multidisciplinară a copiilor victime/martori ai infracțiunilor în contextul funcționării serviciului Barnahus”, realizat cu suportul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de copii în parteneriat cu UNICEF Moldova; 18. La 19.08.2024, 1 angajat a participat la Atelierul cu denumirea „Consolidarea mecanismului de prevenire și protecție a fetelor și băieților împotriva violenței sexuale în mediul online, inclusiv a violenței în baza de gen”, organizat de UNICEF și Centrul Internațional „La Strada”; 19. La 20,22,23.08.2024, 1 angajat a participat la Atelierului de instruire cu tematica: „Investigarea cazurilor de abuz și exploatare sexuală asupra copiilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare”, în incinta Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”; 20. 05-14.08.2024, 16-25.09.2024, 85 angajați au participat la programul de instruire specializat cu genericul „Asistența multidisciplinară a copiilor victime/martori ai infracțiunilor în contextul funcționării serviciului Barnahus”, realizat cu suportul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de copii în parteneriat cu UNICEF Moldova; 21. În perioada 20-23.09.2024, 75 de angajați au participat la seminarele de instruire cu genericul „Investigarea cazurilor de abuz și exploatare sexuală asupra copiilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare”, realizate cu suportul Centrului Internațional „La Strada”. MMPS Pe parcursul anului 2024 au fost organizate mai multe instruirii la subiectul prevenirii, acordării asistenței și combaterii violenței împotriva copilului.
--	--	--	--	--	--

						Astfel: - în colaborare cu UNICEF și A.O. "Ave Copiii" au fost organizate 2 sesiuni de formare de formatori locali în domeniul protecției copilului în cadrul cărora au fost instruiți 48 de specialiști în protecția drepturilor copilului din cadrul tuturor structurilor teritoriale de asistență socială din țară. Seminarele de formare au inclus mai multe tematici din domeniul protecției copilului inclusiv module ce vizează violența față de copii, precum și identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului de copii, inclusiv procedurile intersectoriale. - cu suportul OSCE în perioada mai-iunie 2024 au fost organizate sesiuni de instruire pentru 40 de psihologi din cadrul Structurilor teritoriale de asistență socială, privind consolidarea capacității acestora în lucrul cu copiii victime ale diferitor forme de violență. - la data de 22-23 octombrie 2024, cu suportul Consiliul Europei a fost organizată o Formare de Formatori, intitulată „Protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual online” Formare de Formatori pentru specialiștii din prima linie (21 formatori naționali).
	3. Informarea populației cu privire la impactul tuturor formelor de violență față de copii	MEC MMPS MAI	Organizații necomerciale partenere	1. Numărul atelierelor tematice pentru profesori, psihologi școlari și părinți în promovarea siguranței copiilor în mediul online	2023-2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MEC Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului se implementează în 1201 instituții de învățământ din țară (anul de studii 2023-2024) și va continua și în anul de studii 2024-2025. A fost creată o rețea națională de formatori - 40. Până în luna iunie formatorii au organizat sesiuni de formare pentru 600 de cadre didactice. În luna aprilie, 2024, la inițiativa Consiliului Național al Elevilor a fost efectuat un studiu „Bullying-ul în școli”. Rezultatele studiului sunt plasate pe web site-ul MEC

				2. Număr de campanii de informare, sensibilizare și educare realizate cu privire la impactul negativ al tuturor formelor de violență față de copii (în special abuzul fizic, exploatarea și abuzul sexual, bullying-ul, violența online)	https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0_ Pe parcursul anului 2024 au fost elaborate 2 rapoarte semestriale cu privire la evidența cazurilor de violență asupra copilului și plasate pe site-ul MEC https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0_ Au fost organizate 2 ședințe (28.03.24 și 12.12.24) cu reprezentanții OLSDÎ și managerii instituțiilor de învățământ privind Mecanismul de raportare a cazurilor de violență față de elevi. În luna august au fost organizate sesiuni de formare pentru 246 de cadre didactice, iar în octombrie și noiembrie au mai fost instruiți 225 de cadre didactice. În cadrul programului „Investim în profesori” este un modul ce vizează prevenirea și combaterea bullying-ului. 4000 de profesori sunt în proces de formare. Formarea cadrelor didactice va continua și în anul 2025. În semestrul I al anului 2024 au fost organizate 2 campanii de sensibilizarea cadrelor didactice din învățământul general și profesional tehnic cu privire la la prevenirea și combaterea bylling-ului. În luna aprilie au fost formate 1000 de cadre didactice și 600 de cadre didactice formate până în luna iunie de 40 de formatori naționali (pct. 3.3.1) În cadrul Programul „Investim în educatori”, circa 1200 cadre didactice din instituțiile de educație timpurie au parcurs sesiunea privind prevenirea și combaterea bullying-ului. Au fost organizate 2 campanii de informare/sensibilizare a elevilor, părinților și cadrelor didactice: „Săptămâna Anti-bullying” realizată în perioada 4-8 noiembrie și „16 zile de activism împotriva violenței de gen” în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2024. Au fost organizate 2 școli de vară și toamnă pentru elevi și cadre didactice din 10
--	--	--	--	---	--

					instituții de învățământ general referitor la prevenirea și intervenția în cazurile de bullying. Totodată, au fost organizate 2 traininguri pentru 10 cadre manageriale referitor la „Violența față de copii: măsuri de identificare și protecție a copilului”. În perioada septembrie – decembrie 2024 se implementează 2 proiecte: * Proiectul <i>„Metode pozitive de comportament pentru combaterea bullyingului în școli”</i> la care au participat 16 instituții de învățământ din 8 raioane. * Proiectul <i>„Asigurarea cooperării intersectoriale, la nivel național, în domeniul prevenirii delinvenței juvenile”</i> la care au participat reprezentanții OLSĐÎ din 13 raioane. A avut loc o instruire specializată realizată pentru 18 coordonatori VNET din 9 raioane cu tematica <i>„Asistența multidisciplinară a copiilor victime sau martori ai infracțiunilor, serviciul Barnahus”</i>. La moment se colectează datele privind evidența sesizărilor privind cazurile suspecte de abuz și evidența agresorilor implicați în cazurile de violență asupra copiilor și măsurile întreprinse, care vor fi publicate pe site-ul MEC în luna ianuarie, 2025. MAI În perioada anului 2024, angajații CCCC a INI al IGP au organizat și desfășurat 5 activități de sensibilizare. MMPS În luna mai 2024, echipa <i>Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii</i> care este gestionat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale a participat la mai multe activități externe, în cadrul cărora a fost posibilă interacțiunea cu copii de diferite vârste, și anume a desfășurat sesiuni de informare privind serviciile prestate de acest serviciu (, de asemenea s-a implicat în calitate de vorbitor în cadrul unor evenimente organizate de parteneri și ateliere de lucru pentru profesioniști. De asemenea, pe parcursul anului 2024 a fost asigurată vizibilitatea necesară
--	--	--	--	--	---

						în mediul online a materialelor vizuale și informative dezvoltate în contextul unor zile marcate naționale / internaționale sau evenimente tematice care vizează specificul activității Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii 116111 (<i>ex. Federația Moldovei de Fotbal, or. Chișinău, atelier de lucru, 25 profesioniști; IPLT „Ștefan cel Mare”, or. Chișinău, sesiune informativă, 93 copii; Parcul UTM, elevi de la școala de artă, sesiune informativă, 23 copii; Ziua ușilor deschise la Ministerul Muncii și Protecția Socială, sesiune informativă, 15 profesioniști, 40 copii</i>). De asemenea, la data de 17 iulie 2024, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, împreună cu Oficiul Consiliului Europei la Chișinău a lansat Campania națională pentru prevenirea și raportarea abuzurilor și violenței asupra copiilor, inclusiv în mediul online, prin promovarea Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru copii – 116 111. Aceasta a fost derulată în perioada iulie – octombrie 2024. Mesajele campaniei, inclusiv spotul video au fost promovate pe rețelele sociale, televiziune, radio, transportul public și terenurile de joacă din cadrul unei rețele de restaurante din Chișinău și Bălți
127.187 Intensificați eforturile țării de abordare a situației copiilor aflați în situații vulnerabile, inclusiv a cauzelor fundamentale ale fenomenului „copiilor de stradă” (Polonia)	1. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 347/2022)	MMPS	MF, MAI, MEC, MS, MJ, organizații necomerciale partener OAP	Conform celor prevăzute în Programul Național pentru protecția Copilului	2023-2025	MMPS <u>În curs de realizare</u> Este în curs de implementare Programul Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026, a cărui rezultate, pot fi vizualizate în Raportul cu privire la evaluarea intermediară a Programului la următorul link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/12/Raport-cu-privire-la-evaluarea-intermediara-a-Programului-National-pentru-Protectia-Copilului-pe-anii-2022-2026.pdf UTA Găgăuzia

						În satul Cazaclia, , Oficiul Avocatului Poporului a organizat un seminar privind sarcinile de serviciu ale asistenților sociali.
	2. Realizarea unei expertize a Legii nr. 299/2018 privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant.	MMPS	MAI, MEC, MS, ONG-uri partenere	Raport de expertiză realizat		MMPS Acțiune realizată în anul 2022
	3. Aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru protecția copiilor expuși riscului de a comite infracțiuni și a copiilor în conflict cu legea	MMPS	MAI, MEC, MS, MJ,ONG-uri partenere	Hotărâre de Guvern aprobată	2024	MMPS <u>Realizată</u> La data de 24.07.2024 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 541 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144684&lang=ro
127.194 Consolidați măsurile de protecție a drepturilor copiilor și persoanelor cu dizabilități (Turcia) / ODD 10	1. Elaborarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2023-2027, continuitate a Planului de incluziune pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărâre de Guvern nr.723/2017	MMPS		Program elaborat și aprobat	Trim. III 2023	Nerealizată. MMPS A se vedea comentariul de la rec 127.190
	2. Îmbunătățirea infrastructurii și capacităților logistice ale Poliției, inclusiv prin asigurarea accesibilității	MAI MMPS		Infrastructură și capacități logistice îmbunătățite	2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În septembrie 2024 a fost renovat Sectorul de Poliție nr. 1 „Ustia” al Inspectoratului de Poliție Dubăsari. Urmare

	la infrastructură, la informație și comunicare pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități.					renovării a fost asigurat accesul la infrastructură, prin instalarea unei rampe de inox.
	3. Revizuirea Legii nr. 338/1994 privind drepturile copilului în conformitate cu prevederile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului	MMPS	MAI, MEC,MS, MJ,ONG-uri partenere	Proiect de lege aprobat de Guvern și transmis Parlamentul ui	2023	MMPS realizată La data de 30 noiembrie 2023 a fost abrogată Legea nr. 338/1994 și adoptată o nouă Lege nr. 370 privind drepturile copilului: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=140710&lang=ro
	4. Implementarea Programului Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022- 2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia (HG nr. 347/2022	MMPS	MF, MAI; MEC, MS, MJ, ONG-uri partenere	Indicatori realizați stabiliți în Programul Național pentru Protecția Copilului	2023-2025	MMPS În curs de realizare Este în curs de implementare Programul Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026, a cărui rezultate, pot fi vizualizate în Raportul cu privire la evaluarea intermediară a Programului la următorul link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/12/Raport-cu-privire-la-evaluarea-intermediara-a-Programului-National-pentru-Protectia-Copilului-pe-anii-2022-2026.pdf
127.199 Elaborați și adoptați o strategie intersectorială privind depistarea și intervenția timpurie pentru copiii cu dizabilități, susținută de alocări bugetare și resurse umane corespunzătoare (Bulgaria) / ODD 10	Realizat. Prin Hotărârea Guvernului nr. 816/2016, a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea serviciilor de intervenție timpurie și a standardelor minime de calitate pentru serviciile de intervenție timpurie. Misiunea serviciilor de intervenție timpurie constă în asigurarea asistenței adecvate la momentul oportun fiecărui copil cu tulburări de dezvoltare sau risc de apariție a acestora, oferirea de suport familiei/altui reprezentant legal/ îngrijitorilor copilului, pentru realizarea maximă a potențialului de dezvoltare a copilului					
Domeniul de intervenție 27: Cooperarea și căi de urmat în urma Evaluării Periodice Universale						

127.40 Continuați consolidarea acțiunilor legate de implementarea și monitorizarea recomandărilor acceptate în timpul ciclului UPR și, de asemenea, instituirea unui mecanism de creare a unei legături cu Agenda 2030 (Republica Dominicană) / ODD 16	Asigurarea funcționalității mecanismului de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.953 din 28 decembrie 2022	CS BNS Autorit ățile adminis trației publice	Agențiile ONU	Cadrul metodologic privind producerea indicatorilor ODD elaborat; Indicatori ODD diseminați pe platforma dedicată; Număr de funcționari instruiți	Trim. IV 2024	CS <u>Realizată</u> Raportul de progres privind implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă în Republica Moldova, conform rezultatelor anului 2024 a fost elaborat de Cancelaria de Stat, aprobat de Consiliul pentru Coordonarea Dezvoltării Durabile și publicat pe pagina web a Cancelariei de Stat (link: https://gov.md/sites/default/files/Filepdf/Raport%20ODD%202024.pdf) Cancelaria de Stat este în proces de finalizare a inițiativei de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 953/2022 privind aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 demarată în 2024. Modificările vizează revizuirea indicatorilor naționalizați, asigurarea comparabilității acestora cu indicatorii globali ODD, alinierea la metadatele globale, dezvoltarea/ actualizarea /optimizarea setului de indicatori conform bunelor practici, actualizarea furnizorilor de date conform reorganizărilor instituționale, evaluarea și actualizarea valorilor de referință și a țințelor ODD naționalizate. De asemenea, sunt revizuite unele elemente ale mecanismului de monitorizare a Agendei 2030, în contextul aspirațiilor Republicii Moldova de integrare europeană. Odată cu obținerea statutului de țară candidată la UE, Guvernul Republicii Moldova urmează să țină cont de standardele internaționale și ale Uniunii Europene în acest domeniu. Proiectul hotărârii Guvernului este planificat spre aprobare de Guvern în trimestrul III al anului 2025. BNS
---	--	--	------------------	--	---------------------	---

						Pe parcursul anului 2024 au fost efectuate următoarele activități: 1) Metodologia indicatorilor ODD este disponibilă pentru majoritatea indicatorilor naționali pe platforma dedicată ODD-urilor. https://statisticamd.github.io/sdg-site-moldova/ro/. 2) La sfârșitul anului 2024, pe Platforma ODD erau disponibili 272 indicatori din 337 (81%). 3) Pe parcursul anului 2024, la diverse evenimente și instruiți privind Agenda 2030 au participat 15 persoane din cadrul BNS. 4) 30 de funcționari, membri ai grupului tehnic instituit în scopul implementării Clasificării Internaționale a Crimelor în Scopuri Statistice (CICSS) au participat la ateliere de instruire pentru consolidarea capacităților în ceea ce privește standardizarea și uniformizarea practicilor de colectare, furnizare a datelor statistice cu privire la criminalitate și justiție. Alinierea la CICSS va contribui la îmbunătățirea calității și comparabilității, inclusiv a indicatorilor de dezvoltare durabilă (în perioada 23 septembrie - 3 octombrie 2024). 5) 22 funcționari publici instruiți în cadrul Atelierului de lucru „Utilizarea indicelui sărăciei multidimensionale național pentru elaborarea politicilor publice”. 6) Specialiștii BNS au participat cu prezentarea „Munca copiilor. Concept statistic” la ședința MMPS privind „Elaborarea studiului cuprinzător al fenomenului Munca copiilor în RM” (conform pct. 57 din Cap. 19, PNA).
Domeniul de intervenție 28: Planul Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului (sau domenii specifice) / planuri de implementare						
127.20 Luați în considerare elaborarea unui nou document strategic	Elaborarea unui nou document de politici privind dezvoltarea sectorului asociativ	CS	GIZ Moldova	Document aprobat	2024	CS <u>Realizată</u>

care să asigure continuarea implementării Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 (România) / ODD 16						Programul de dezvoltare a organizațiilor societății civile pentru perioada 2024-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 845/2023
127.25 Finalizați implementarea efectivă a Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 (Ucraina) / ODD 16 127.26 Continuați eforturile proprii de implementare a Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022; elaborați și implementați un document de politică nou post-2022 (Algeria) / ODD 16 127.27 Continuați implementarea actualului Plan de acțiuni pentru drepturile omului și elaborați un document de politică nou post-2022 (România) / ODD 16	Elaborarea raportului de evaluare finală privind implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022	CS	APC, APL și alte instituții responsabile de implementare a acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022 Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Cancelariei de Stat	Trim. 3, 2023	
	Elaborarea unui nou document de politici în domeniul drepturilor omului	CS	APC, APL, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Document de politici elaborat	Trim. 4, 2023	CS realizată Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164/2024

127.78 Elaborați un Plan Național de Acțiuni în conformitate cu Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului (Japonia) / ODD 12						
127.28 Asigurați implementarea efectivă a Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 și a Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2021-2024 (Azerbaidjan) / ODD 8 / ODD 16	Elaborarea raportului de evaluare finală privind implementarea acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022	CS	APC, APL și alte instituții responsabile de implementare a acțiunilor prevăzute în PNADO 2018-2022, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Cancelariei de Stat	Trim. 3, 2023	
	Elaborarea Raportului privind implementarea în anul 2022 a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023	CS		Raport elaborat și publicat pe pagina oficială a Comitetului național pentru combaterea traficului de ființe umane	Trim.2, 2023	

127.29 Intensificați eforturile în vederea atingerii obiectivelor și scopurilor prevăzute în Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030” pentru a îmbunătăți în continuare standardele de viață și bunăstarea cetățenilor (Republica Democrată Populară Lao) / ODD 1 / ODD 10	Aprobarea anuală și implementarea Planurilor Naționale de Dezvoltare pe termen mediu	CS Ministere rele, alte autorități ale administrației publice centrale		3 Planuri Naționale de Dezvoltare aprobate; 2 rapoarte de evaluare elaborate	Trim IV, 2025	<u>Realizată pentru perioada de raportare</u> CS Cancelaria de Stat a elaborat și aprobat: 1. Planul național de dezvoltare pentru anii 2026-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.238/29.04.2025 (Monitorul Oficial 237-240/281, 19.05.2025) (link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148479&lang=ro) 2. Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.361/2024 (Monitorul Oficial 247-250/507, 12.06.2024) (link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143540&lang=ro) 3. Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1031/2023 (Monitorul Oficial 515-518/1275, 30.12.2023) (link: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141019&lang=ro) Raportul cu privire la implementarea în anul 2024 a Planului Național De Dezvoltare pentru anii 2024-2026 a fost aprobat în ședința Consiliului pentru Coordonarea Dezvoltării durabile din 10 februarie 2025 și publicat pe pagina web a Cancelariei de Stat. (link: https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-16/media17/transparenta%20decizionala/rapoarte/raport_pnd_24-26_aprobat_ccdd_11.02.2025_4.pdf) UTA Găgăuzia Comitetul Executiv al Găgăuziei, prin Hotărârea nr. 26/2 din 2021, a aprobat Programul de dezvoltare ținută în domeniul educației pentru anii 2023-2030
--	---	---	--	---	--------------------------	--

						Strategia de dezvoltare socio-economică a satului Gaidar pentru 2023-2027 a fost elaborată și aprobată de consiliul local. În fiecare an, Consiliul sătesc decide asupra priorităților de dezvoltare a satului pentru anul curent, în baza cărora sunt finanțate și implementate proiectele de dezvoltare a satului. În mod regulat. Prin Hotărârea Comitetului Executiv al Găgăuziei nr. 17/1 din 2023 a fost aprobat Programul Național pentru Studierea, Promovarea și Dezvoltarea Limbii Găgăuze 2024-2026
	Implementarea Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”	MEC Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale		Rapoarte anuale elaborate și publicate	2023- 2025	MEC <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> În Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anul 2024 au fost incuse 54 de acțiuni, care către luna decembrie sunt realizate în proporție de 76%. Raportul despre implementarea Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” în acest an va fi elaborat și plasat pe site-ul oficial MEC în luna februarie 2025. UTA Găgăuzia realizat (Primăria satului Joltai.) În conformitate cu paragraful 9.3. programe de implementare a strategiilor de dezvoltare „Educație 2030”: s-a finalizat construcția acoperișului gimnaziului și a fost renovată sala de sport, s-a îmbunătățit drumul de acces la gimnaziul din sat. Satul Kazaklia: 1. Pe cheltuiala fondurilor proprii, au fost efectuate lucrări de consolidare a pavajului sălii de sport a Liceului Teoretic. 2. Pe cheltuiala fondurilor proprii, a fost amenajat un palier de scări în fața liceului.

						3. Cu ajutorul fondurilor nerambursabile prin AIPA, cu investiția contribuției proprii, a fost înlocuit pavajul de pe terenul de fotbal mic din parc. Satul Kiriet-Lunga În 2024 implementat 1. Întocmirea unui proiect de instalare de panouri solare pentru o sală de sport și o grădiniță. 2. Auditul energetic al clădirii grădiniței. 3. Aviz de expertiză privind starea tehnică a clădirii grădiniței.
Domeniul de intervenție 29: Mecanismul Național de Raportare și Follow-up						
127.39 Creați un Mecanism național de implementare, raportare și urmărire a obligațiilor și recomandărilor în domeniul drepturilor omului (Portugalia) / ODD 16	1. Elaborarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU	CS		Set de măsuri elaborat	2023	
	2. Asigurarea implementării mecanismului instituțional în domeniul drepturilor omului	CS MJ MMPS MAI MEC	OHCHR	Ședințe ale CNDO și ale Comisiilor specializate organizate Rapoarte aprobate Instruiri organizate	2023-2025	Cancelaria de Stat <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Pe parcursul anului au fost organizate 17 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO Informația privind ședințele comisiilor specializate sunt plasate la următorul link: https://gov.md/ro/comisii-specializate Au fost examinate și aprobate 6 rapoarte MAI

					Prin Dispoziția Guvernului nr. 206/2024 s-a aprobat Setul de măsuri pentru implementarea recomandărilor Comitetului Lanzarote privind asigurarea implementării Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote) pentru perioada 2025-2026 (link). Totodată, în anul 2024 au fost desfășurate 3 ședințe de lucru ale Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către MAI (link). MEC Ministerul Educației și Cercetării coordonează două Comisii specializate: 1) Comisia specializată a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Educației și Cercetării privind implementarea Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale (2 ședințe); 2) Comisia specializată a Consiliului național pentru drepturile omului coordonată de către Ministerul Educației și Cercetării privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (3 ședințe). Procese verbale ale ședințelor pot fi vizualizate pe site-ul: https://mecc.gov.md/ro/content/relatii-interetnice-si-functionarea-limbilor-0 MMPS Pe parcursul anului 2024 au avut loc: - 3 ședințe de lucru ale Comisiei specializate responsabile de monitorizarea implementării recomandărilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (CRC). Procesele-verbale pot fi vizualizate pe site-ul Ministerului Muncii și Protecției Sociale: https://social.gov.md/informatie-de-interes-public/comisia-responsabila-de-monitorizarea-conventiei-crc/;
--	--	--	--	--	---

						- 3 ședințe de lucru ale Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului responsabilă de monitorizarea Convenției privind Eliminarea tuturor Formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW); - 2 ședințe de lucru ale Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului, responsabilă de monitorizarea implementării Convenției privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice (Convenția de la Istanbul). De asemenea, în scopul monitorizării implementării și promovării politicilor în domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități (acte normative, strategii, programe, planuri de acțiuni etc.), au avut loc 3 ședințe a Grupurilor de Lucru tematice, create pe platforma parlamentară, Comisia protecție socială și sănătate, pe componentele (Educație; Asistență socială, Dispensarizare și monitorizare a persoanelor cu dizabilități; Servicii de reabilitare; Consolidarea sistemului statistic, Revizuirea politicilor de stabilire a gradelor de dizabilitate; Accesibilitate; Integrarea în câmpul muncii; Servicii sociale).
Domeniul de intervenție 30: Cooperarea și consultarea cu societatea civilă						
127.22 Elaborați o strategie nouă a societății civile pentru susținerea dezvoltării societății civile și implicarea acesteia în procesul decizional în conformitate cu standardele democratice internaționale (Estonia) / ODD 16	Elaborarea unui nou document de politici privind dezvoltarea organizațiilor societății civile <i>(recomandarea similară cu 127.20)</i>	CS	GIZ Moldova	Document aprobat	2023	realizată

127.23 Întreprindeți acțiuni suplimentare pentru a asigura un domeniu de implicare mai mare al organizațiilor societății civile, inclusiv în domeniul promovării drepturilor omului (Cipru) / ODD 16	Asigurarea funcționalității platformelor consultative permanente ale Ministerelor	CS Ministere și alte autorități ale administrației publice centrale		GH aprobată Analiza mecanismelor de consultare în cadrul Ministerelor realizată	2023	CS realizată Urmare modificărilor operate în anul 2023 în Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, autoritățile publice centrale au inițiat procesul de uniformizare a formatelor de consultare cu societatea civilă existente, precum și de operaționalizare a formatului de dialog structurat și periodic, conform Regulamentului-cadru de funcționare a Platformelor consultative permanente în cadrul autorităților publice. În conformitate cu prevederile Anexei nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 967/2016, toate 14 ministere au instituit Platforme consultative permanente (PCP) în cadrul autorității publice. În cadrul unor autorități, platforma consultativă permanentă a fost organizată în baza structurilor deja existente (cum ar fi comisii, consilii, grupuri de lucru ș.a.) acestea fiind ajustate la condițiile noilor prevederi, în alte autorități platforma a fost inițiată de la zero. Astfel, conform Regulamentelor interne aprobate, platforma consultativă permanentă (PCP) în cadrul fiecărui minister este formată din grupuri de lucru permanente, stabilite conform domeniilor de competență ale autorității. Secretariatul grupului de lucru permanent, stabilit pe un anumit domeniu de competență al ministerului, este asigurat de subdiviziunea structurală responsabilă de domeniul vizat. În total, în anul 2024 au fost organizate 52 de ședințe PCP, la care au participat circa 900 de persoane, discutându-se peste 65 de proiecte de decizii. În afara ministerelor, alte 9 autorități au implementat formate consultative permanente. Informația privind activitatea detaliată a PCP este descrisă în: „raport privind asigurarea în anul 2024 a transparenței în
---	---	--	--	---	------	---

						procesul decizional de către autoritățile administrației publice centrale” și poate fi accesată la următorul link: https://gov.md/sites/default/files/users-media/media-15/Raport%20TPD_APC_2024.pdf În vederea acordării unui suport metodologic referitor la organizarea activității platformelor consultative permanente (PCP), Cancelaria de Stat a elaborat <i>Ghidul privind asigurarea funcționalității Platformei consultative permanente din cadrul autorităților administrației publice centrale</i>, care este prezentat și consultat cu toate APC.
Domeniul de intervenție 31: Statul de drept și impunitatea						
127.47 Adoptați legislația pentru criminalizarea violenței bazate pe ură și intensificați eforturile atât pentru a proteja persoanele aflate în situații vulnerabile, inclusiv femeile și fetele, persoanele LGBTQI+, romii, evreii și persoanele cu dizabilități, cât și pentru a trage la răspundere autorii crimelor bazate pe ură (Statele Unite ale Americii); / ODD 5 / ODD 10 / ODD 16	Realizat. Prin Legea nr.316/2022 pentru modificarea unor acte normative, au fost modificate mai multe acte normative, inclusiv unele articole din Codul penal și Codul de procedură penală ce vizează, preponderent, asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie (<i>în vigoare din 09.01.2023</i>). Astfel, legiuitorul a intervenit cu modificări privind implementarea unor mecanisme de responsabilizare și reeducare a comportamentului violent al agresorilor familiari, extinderea cercului de subiecți ce cad sub incidența noțiunii de membru de familie, redefinirea noțiunii de viol, astfel ca să cuprindă inclusiv orice act heterosexual, homosexual. De asemenea, a fost revizuit conceptul de acțiuni neconsimțite de natură sexuală, altele decât violul, modificate prevederile art.174, 175, 175/1, 201/1 din Codul penal, precum și garantarea unui mecanism procesual de asigurare a drepturilor procesuale ale victimelor infracțiunilor cu privire la libertatea și integritatea sexuală. În context, având în vedere că recent legislația procesual-penală a fost modificată, fiind ajustată la standardele internaționale, recomandările enunțate urmează a fi calificate ca fiind realizate, nefiind necesară planificarea unor acțiuni în acest sens.					
127.48 Modificați formularea	Realizat.					

infracțiunii motivate de ură din Codul penal pentru a proteja victimele violenței rasiale și sexuale, după cum este menționat de Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (Spania); / ODD 10 / ODD 16	Similar cu recomandarea 127.47.					
127.49 Soluționați cazurile de infracțiuni motivate de ură și discursuri instigatoare la ură printr-o anchetă promptă și asigurați urmărirea penală a autorilor (Malaesia) / ODD 16	1. Instituirea unui sistem unic de colectare a datelor dezagregate, pentru a oferi o viziune coerentă și integrată a infracțiunilor motivate de prejudecată	MAI PG	MAI CNA PG instanțele de judecată	Sistem constituit	2024-2025	MAI <u>Realizată pentru perioada de raportare</u> Prin Ordinul comun nr. 6/14/15-O/4/9 al PG/MAI/SV/CNA/SFS au fost operate modificări în anexele nr. 2 și nr. 3 la Instrucțiunile privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, aprobate prin Ordinul comun nr. 121/254/286-O/95 din 18.07.2008 al PG/MAI/SV/CNA. De menționat este faptul că modificările operate vizează infracțiunile comise din motive de prejudecată. PG realizată Sistemul de colectare a datelor de referință a fost îmbunătățit în anul 2023 (la 16.01.2023, a fost semnat și a intrat în vigoare Ordinul comun nr.6/15-0/4/9 cu privire la modificarea anexei nr.2 (Fișa infracțiunii constatate – Forma 1) și anexei nr. 3 (Fișa cu privire la desfășurarea urmăririi penale și alte rezultate ale urmăririi penale – Forma 1.1), la Instrucțiunile privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, aprobate prin Ordinul comun al

						Procurorului General, Ministrului Afacerilor Interne, Directorului general al Serviciului Vamal, Directorului Centrului Național Anticorupție nr.121/254/286-O/95 din 18.07.2008. Urmare modificărilor operate, în fișele de evidență statistică menționate supra, au fost introduse 2 rubrici, ce vor permite colectarea datelor dezagregate privind crimele motivate de ură și discursul de ură, după cum urmează: 1) infracțiunea a fost motivată de prejudecată (da/nu); 2) motivul de prejudecată (criteriu)) și, corespunzător, pe parcursul anului 2024, compilarea acestor informații se aliniază acestor standarde. CNA (19.02.2025)– nu are careva cauze penale pornite din motive de prejudecată
	2. Analiza anuală a practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de prejudecată și discursuri instigatoare la ură.	PG MAI	MAI CNA PG instanțele de judecată	1. Analiză efectuată 2. Recomandări de unificare a practicii înaintate	2023-2025	PG <u>realizată pentru perioada de raportare</u> A fost efectuată analiza pentru anul 2024 a practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de prejudecată și discursuri instigatoare la ură, în baza informațiilor primite din procuraturile teritoriale și specializate, în care s-a constatat: Pe parcursul la 12 luni ale anului 2024 de către instanțele de judecată cu participarea acuzatorilor de stat au fost examinate 4 cauze penale referitor la 5 persoane, cu pronunțarea sentințelor de condamnare. CNA (19.02.2025)– în cadrul instituției nu au parvenit careva solicitări de implicare/suport în vederea realizării acțiunii
	3. Acordarea asistenței metodice în cauzele penale pornite pe faptul infracțiunilor motivate de prejudecată.	PG MAI		1. Numărul cauzelor penale studiate; 2. Numărul cauzelor penale pe	2023-2025	PG <u>realizată pentru perioada de raportare</u> Procuratura Generală, în colaborare cu experți de specialitate, a elaborat versiunea inițială a proiectului Ghidului privind investigarea/examinarea cauzelor referitoare la infracțiunile motivate de prejudecată și discursul de ură.

				marginea cărora s-a acordat asistență metodică; 3. Numărul ședințelor comune organizate cu procurorii (conducător i ai urmăririi penale)		Această versiune a fost transmisă spre avizare, conform Regulamentului privind actele normative ale Procuraturii, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 24/28 din 12.06.2018. Astfel, după parcurgerea tuturor etapelor aferente procedurii de adoptare a actelor instituționale ale Procuraturii, respectivul Ghid va fi aprobat și diseminat către corpul de procurori/organele de urmărire penală, pentru aplicare în practică.
127.51 Dezvoltați mecanismele naționale de investigare și sanționare în mod corespunzător a discursurilor instigatoare la ură și a infracțiunilor motivate de ură, inclusiv față de membrii comunității LGBTI (Țările de Jos) / ODD 10 / ODD 16	1. Punerea în aplicare a măsurilor de consolidare a încrederii, pentru a ameliora relația dintre poliție și grupurile vulnerabile, în special comunitățile de evrei, romi și LGBT;	MAI	MJ INJ	Mecanism instituit	2023- 2025	MAI <u>realizată pentru perioada de raportare</u> Mecanisme de raportare în cadrul IGP: Rețeaua punctelor de contact privind nediscriminarea și IMP din cadrul Poliției; Rețelele de suport locale (pilotare în 4 raioane); Platforma de cooperare cu Consiliul pentru egalitate; Platforma de comunicare cu OSC în domeniul LGBTIQI+; Platforma de cooperare cu Comunitatea evreiască din Republica Moldova. Institutul Național al Justiției <u>realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: - Patru seminare „<i>Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților</i>”, fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16

						judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanți, 2 șefi ai secretariatului. - Patru seminare „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” – instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți. - Un seminar: „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 ofițeri de urmărire penală. Totodată, în parteneriat cu IRZ a fost organizată o activitatea de instruire cu tematica „Infracțiuni motivate de ură. Temeiul juridic, identificarea și sancționarea infracțiunilor cibernetice motivate de ură” în cadrul căruia au fost instruiți 34 de participanți, dintre care: 29 judecători, 4 consultanți, 1 colaborator din cadrul INJ.
	2. Activități de formare profesională pentru reprezentanții Poliției, organelor de urmărire penală, procurori și judecători, privind infracțiunile de prejudecată.	MAI INJ	MAI MJ INJ	Numărul de instruiți organizate și desfășurate	2023-2025	MAI <u>realizată pentru perioada de raportare</u> În anul 2024, angajații IGP au participat la următoarele instruiți: – Cursul de instruire „Colectarea datelor dezagregate privind infracțiunile motivate de prejudecată, discursul de instigare la ură și discriminare”, desfășurat la 22, 23 și 29 februarie 2024, la care au participat 80 de angajați ai IGP (Chișinău, Comrat și Bălți);

					– Sesiunea de instruire dedicată operatorilor de baze de date, responsabili de introducerea și prelucrarea datelor în sistemul informațional „Registrul informației criminalistice și criminogene”, desfășurată la 10 aprilie 2024, la care au participat 42 de angajați ai IGP. Scopul instruirii a fost dedicat îmbunătățirii sistemului de colectare a datelor dezagregate pe infracțiuni motivate de prejudecată, pentru a oferi o viziune coerentă și integrată asupra cazurilor înregistrate de Poliție. Institutul Național al Justiției <u>realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: - Patru seminare „<i>Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților</i>”, fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanți, 2 șefi ai secretariatului. - Patru seminare „<i>Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO</i>” – instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți. - Un seminar: „<i>Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova</i>” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți
--	--	--	--	--	---

						judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 ofițeri de urmărire penală. Totodată, în parteneriat cu IRZ a fost organizată o activitatea de instruire cu tematica „<i>Infracțiuni motivate de ură. Temeiul juridic, identificarea și sancționarea infracțiunilor cibernetice motivate de ură</i>” în cadrul căruia au fost instruiți 34 de participanți, dintre care: 29 judecători, 4 consultanți, 1 colaborator din cadrul INJ.
127.52 Întreprindeți acțiuni pentru a contracara rasismul și discursul instigator la ură împotriva musulmanilor prin modificarea Codului penal și includerea elementelor în Planul de acțiuni pentru combaterea rasismului, xenofobiei și a altor forme de intoleranță (Pakistan) / ODD 10 / ODD 16	Realizat. Cadrul legal (Codul penal, Codul contravențional) a fost modificat prin incriminarea acțiunilor care instiga la ură, motivate de prejudecata. Informația a fost reflectată la domeniul de intervenție privind politicile de egalitate și nediscriminare.					
127.60 Asigurați protecția împotriva discriminării bazate pe identitatea de gen, orientarea sexuală și exprimarea genului prin adoptarea legilor privind infracțiunile motivate de ură care să abordeze în mod explicit infracțiunile	Realizat. Legislația națională a fost modificată în sensul respectiv.					

motivate de prejudecăți și incidentele legate de aceste motive (Suedia) / ODD 10 / ODD 16						
127.67 Consolidarea eforturilor de eliminare a discriminării și violenței bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen reală sau percepută, în conformitate cu obligațiile în domeniul drepturilor omului (Fiji) / ODD 10 / ODD 16	Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a persoanelor LGBT+ precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementarea acestora	CE		1. Număr de recomandări monitorizate; 2. Număr de recomandări implementate	2023-2025	CE Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor CE a fost prezentată la recomandarea nr 127.44 acț. nr. 2. (CE 20.02.2025)
127.74 Continuarea eforturilor în vederea promovării drepturilor omului și susținerii victimelor încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană (România)/ ODD 10 / ODD 16 / ODD 17	1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate	2025	Biroul politici de reintegrare În 2024, problema drepturilor omului în regiunea transnistreană și posibilele măsuri de asistență pentru respectarea obligațiilor pozitive față de cetățenii ale căror drepturi au fost încălcate au rămas un subiect important pe agenda procesului de negocieri. Astfel, aceste aspecte au fost abordate sistematic în 2024, la 87 de întâlniri ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri, cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova și cu reprezentanții organizațiilor internaționale, inclusiv la cele trei ședințe de lucru în format 1+1 din 16 ianuarie, 17 mai și 19 noiembrie 2024, la nivelul reprezentanților politici ai Chișinăului și Tiraspolului, precum și la cele 13 reuniuni a grupurilor de lucru sectoriale a experților de profil din partea Chișinăului și Tiraspolului. În acest context, partenerii internaționali au fost informați despre fiecare caz individual de încălcare a drepturilor

						omului în regiune. Acestea au vizat cetățeni ale căror drepturi au fost afectate, inclusiv dreptul la libertate, dreptul la liberă exprimare, accesul la justiție, dreptul la libertatea religioasă etc. Au fost făcute apeluri publice, în special în cazul detențiilor ilegale. În acest sens, pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale locuitorilor din teritoriul necontrolat, autoritățile sunt determinate să întreprindă mai multe acțiuni pozitive, acest angajament fiind reflectat suplimentar în Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 6 martie 2024.
	2. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate	2025	Biroul politici de reintegrare Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Datorită eforturilor intense și îndelungate ale autorităților, depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, partenerilor de dezvoltare și societății civile, Asociația Promo-Lex, mass-media etc., s-a reușit punerea în libertate a 2 cetățeni deținuți ilegal, unul dintre ei fiind încarcerat pentru faptul că și-a expus în public opinia despre războiul din Ucraina (https://gov.md/en/node/50168, https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic). Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Ermurachi M., Menzarari S., Dimov Al., Zaharov O., Kuzmiciov Gh., Pogorlețchii V., Derebcinschi S. ș.a.), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată

						implicarea Misiunii OSCE în Moldova și a altor parteneri externi.
	3. Întreprinderea de către instituțiile statului a acțiunilor coordonate în vederea restabilirii în drepturi a victimelor încălcărilor drepturilor omului în stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Probleme abordate 2. Soluții adoptate	2025	Biroul politici de reintegrare Fiecare caz individual cunoscut este menținut în vizorul instituțiilor de aplicare a legii, fiind recepționate 76 de sesizări din partea cetățenilor, instituțiilor naționale, avocaților și promotorilor drepturilor omului pe acest subiect, iar BPR a expediat către Tiraspol 55 de scrisori cu cererea de a înceta abuzurile și 42 de demersuri de sensibilizare și solicitări de intervenție către partenerii externi în cazurile, precum și, după caz, a instituțiilor de asistență socială și/sau medicală, de documentare a populației și de stare civilă, pentru a fi întreprinse măsurile de competență pe linia fiecărei instituții și a asigura intervenția necesară în cazul concret.
127.75 Acordați sprijin și asistență sistematică victimelor încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană (Cehia) / ODD 10 / ODD 16	1. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul European, misiunile	1. Intervenții realizate 2. Victime asistate	2025	Biroul politici de reintegrare Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Datorită eforturilor intense și îndelungate ale autorităților, depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, partenerilor de dezvoltare și societății civile, Asociația Promo-Lex, mass-media etc., s-a reușit punerea în libertate a 2 cetățeni deținuți ilegal, unul dintre ei fiind încarcerat pentru faptul că și-a expus în public opinia despre războiul din Ucraina

			diplomatie acreditate în RM, OAP			(https://gov.md/en/node/50168 , https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic).Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Ermurachi M., Menzarari S., Dimov Al., Zaharov O., Kuzmiciov Gh., Pogorletchii V., Derebcinschi S. ș.a.), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată implicarea Misiunii OSCE în Moldova și a altor parteneri externi.
	2. Întreprinderea de către instituțiile statului a acțiunilor coordonate în vederea restabilirii în drepturi a victimelor încălcărilor drepturilor omului în stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP	1. Intervenții realizate 2. Victime asistate	2025	Biroul politici de reintegrare Fiecare caz individual cunoscut este menținut în vizorul instituțiilor de aplicare a legii, fiind recepționate 76 de sesizări din partea cetățenilor, instituțiilor naționale, avocaților și promotorilor drepturilor omului pe acest subiect, iar BPR a expediat către Tiraspol 55 de scrisori cu cererea de a înceta abuzurile și 42 de demersuri de sensibilizare și solicitări de intervenție către partenerii externi în cazurile, precum și, după caz, a instituțiilor de asistență socială și/sau medicală, de documentare a populației și de stare civilă, pentru a fi întreprinse măsurile de competență pe linia fiecărei instituții și a asigura intervenția necesară în cazul concret.
127.76 Continuați eforturile de combatere a încălcărilor sistemice ale drepturilor omului în regiunea transnistreană,	1. Abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a	1. Probleme abordate 2. Soluții identificate 3. Parteneri implicați	2025	Biroul politici de reintegrare În 2024, problema drepturilor omului în regiunea transnistreană și posibilele măsuri de asistență pentru respectarea obligațiilor pozitive față de cetățenii ale căror drepturi au fost încălcate au rămas un subiect important pe agenda procesului de negocieri. Astfel, aceste aspecte au fost abordate sistematic în 2024, la 87 de întreveneri ale

inclusiv prin consolidarea comunității internaționale (Ucraina) / ODD 10 / ODD 16			transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP			viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri, cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova și cu reprezentanții organizațiilor internaționale, inclusiv la cele trei ședințe de lucru în format 1+1 din 16 ianuarie, 17 mai și 19 noiembrie 2024, la nivelul reprezentanților politici ai Chișinăului și Tiraspolului, precum și la cele 13 reuniuni a grupurilor de lucru sectoriale a experților de profil din partea Chișinăului și Tiraspolului. În acest context, partenerii internaționali au fost informați despre fiecare caz individual de încălcare a drepturilor omului în regiune. Acestea au vizat cetățeni ale căror drepturi au fost afectate, inclusiv dreptul la libertate, dreptul la liberă exprimare, accesul la justiție, dreptul la libertatea religioasă etc. Au fost făcute apeluri publice, în special în cazul detențiilor ilegale. În acest sens, pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale locuitorilor din teritoriul necontrolat, autoritățile sunt determinate să întreprindă mai multe acțiuni pozitive, acest angajament fiind reflectat suplimentar în Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 6 martie 2024.
	2. Sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, a organizațiilor internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova cu privire la cazurile de încălcare a drepturilor omului în	BPR	Mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementare a transnistreană , OSCE, ONU, Consiliul	1. Probleme abordate 2. Soluții identificate 3. Parteneri implicați	2025	Biroul politici de reintegrare Despre fiecare caz individual cunoscut sunt sensibilizați actorii formatelor de negocieri privind reglementarea transnistreană, alți parteneri internaționali relevanți. Principalele probleme abordate: dreptul la libertate, dreptul la libera exprimare, dreptul la libera circulație, inclusiv pentru jurnaliști și promotorii drepturilor omului, accesul la justiție etc. Datorită eforturilor intense și îndelungate ale autorităților, depuse în procesul de negocieri și cu contribuția Misiunii OSCE în Moldova, partenerilor de dezvoltare și societății civile, Asociația Promo-Lex, mass-media etc., s-a reușit punerea în libertate a 2 cetățeni deținuți

	localitățile din stânga Nistrului și mun. Bender		Europei, misiunile diplomatice acreditate în RM, OAP			ilegal, unul dintre ei fiind încarcerat pentru faptul că și-a expus în public opinia despre războiul din Ucraina (https://gov.md/en/node/50168 , https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic).Au fost reiterate cererile de eliberare necondiționată din detenția ilegală și de asigurare a accesului la servicii medicale de performanță, pe cazuri de rezonanță (Ermurachi M., Menzarari S., Dimov Al., Zaharov O., Kuzmiciov Gh., Pogorlețchii V., Derebciński S. ș.a.), iar deoarece Tiraspolul le-a neglijat, a fost solicitată implicarea Misiunii OSCE în Moldova și a altor parteneri externi.
127.205 Combateți eficient crimele motivate de ură împotriva minorităților, inclusiv împotriva romilor (Republica Islamică Iran) / ODD 16	Propunerile sunt similare cu cele prevăzute la pct.127.49	MJ MAI PG				MJ realizată Prin <i>Legea nr. 111 din 2022</i> s-au operat modificări în Codul penal privind incriminarea infracțiunilor comise din motive de ură, prejudecată și s-au introdus noțiuni inovatoare sub acest aspect. PG realizată A fost efectuată analiza pentru anul 2024 a practicii de investigare și judecare a infracțiunilor de prejudecată și discursuri instigatoare la ură, în baza informațiilor primite din procuraturile teritoriale și specializate, în care s-a constatat: Pe parcursul la 12 luni ale anului 2024 de către instanțele de judecată cu participarea acuzatorilor de stat au fost examinate 4 cauze penale referitor la 5 persoane, cu pronunțarea sentințelor de condamnare.
Domeniul de intervenție 32: Suport pentru victime și martori						
127.134 Consolidați sistemul de sprijin pentru victimele traficului de ființe	1. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față	MMPS MS CNAJG S		Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II, 2023	MMPS Realizată Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii

umane, inclusiv serviciile medicale, de consiliere psihosocială, asistență juridică, adăposturi și programe de reabilitare și reintegrare (Chile) / ODD 3 / ODD 5 / ODD 8 / ODD 16	de femei și violenței în familie					2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023.
	2. Elaborarea unui Plan de măsuri privind asigurarea funcționalității sistemului de referire a victimelor traficului de ființe umane (în baza analizei funcționalității sistemului de referire)	MMPS MAI		Plan elaborate, măsuri implementate	2025	
127.135 Asigurați alocarea resurselor suficiente pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, în special pentru femei și copii (Filipine) / ODD 8 / ODD 16	Planificarea resurselor financiare pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, în special pentru femei și copii	MF MMPS		Resurse financiare alocate anual	2025	MF <u>realizată pentru perioada de raportare</u> Annual, în bugetul de stat se planifică resurse financiare pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane. Astfel, pentru anul 2023 pentru întreținerea centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane au fost executate mijloace financiare în volum de 5,7 mil.lei, din care 1,0 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din raionul Cahul și 4,7 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din mun. Chișinău. Totodată, pentru măsuri de protecție și asistență a victimelor traficului de ființe umane (proceduri de repatriere) au fost executate mijloace financiare în volum de 0,2 mil.lei. Pentru anul 2024 pentru întreținerea centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane au fost executate mijloace financiare în volum de 6,3 mil.lei, din care 1,1 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din raionul Cahul și 5,2 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din mun.

						Chișinău. Totodată, pentru măsuri de protecție și asistență a victimelor traficului de flinte umane au fost executate mijloace financiare în volum de 207,2 mii lei. Pentru anul 2025 pentru întreținerea centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane în bugetul de stat au fost aprobate mijloace financiare în volum de 7,2 mil.lei, din care 1,4 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din raionul Cahul și 5,8 mil.lei pentru întreținerea centrului de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane din mun. Chișinău. Pentru măsuri de protecție și asistență a victimelor traficului de flinte umane au fost aprobate mijloace financiare în volum de 227,2 mii lei. MMPS Pentru anul 2025 au fost planificate mijloace financiare pentru servicii de protecție și sprijin pentru victimele traficului de ființe umane, în special pentru femei și copii în sumă totală de 25278,1 mii lei.
Domeniul de intervenție 33: Dreptul de participare în viața publică și dreptul la vot						
127.125 Promovați eforturile continue legate de îmbunătățirea proceselor electorale (Turcia) / ODD 16	1. Digitalizarea proceselor electorale	CEC	Parteneri externi	Implementarea a cel puțin două instrumente digitale care vor eficientiza realizarea procedurilor electorale	Decembrie, 2025	CEC realizată 1. Comisia a lansat complementar procedura de colectare a semnăturilor pentru susținerea candidaților desemnați la funcția de Președinte al Republicii Moldova - prin intermediul Subsistemului Informatic „Lista de subscripție electronică”, gestionat de Comisia Electorală Centrală; 2. În contextul implementării parțiale a votului prin corespondență la alegerile din 20.10.2024, a fost ajustată aplicația Înregistrare prealabilă, pentru a permite înregistrarea și evidența alegătorilor care au optat pentru această metodă alternativă de vot. 3. Automatizarea procesului de generare a buletinelor de vot. În cadrul alegerilor prezidențiale și referendumului

						republican constituțional au fost tipărite buletine de vot în 5 limbi ale minorităților etnice (ucraineană, rusă, bulgară, romani și găgăuză)
2. Accesibilizarea spațiilor publice unde se organizează, în perioada electorală secții de votare sau sediile altor organe electorale (CECE I, CECE II)	APL CEC MIDR	Parteneri externi	Mărirea cu 5% a ponderii secțiilor de vot accesibile comparativ cu anul 2022.	Decembrie, 2025	CEC <u>în proces de realizare</u> La scrutinele din 20 octombrie 2024, fiecare secție de votare din țară a avut în dotare plicuri-șablon în limbajul Braille, rigle electorale, lupe și, după caz, iluminare suplimentară în cabina de vot. Fiecare secție de votare a avut o cabină de vot specială pentru alegătorii cu dizabilități. În premieră, Comisia a confecționat și dotat 760 de secții de votare cu cabine de vot pentru echipele mobile. La solicitarea Alianței INFONET a fost aprobată instalarea sistemelor televizate cu circuit închis în cadrul a 3 secții de votare din Basarabeasca, Bălți și Chișinău, unde locuiesc compact persoane cu dizabilități de vedere. Referitor la accesibilitatea fizică în localurile secțiilor de votare, Comisia a realizat evaluarea acestora. În prezent, chestionarele sunt la etapa sistematizării și examinării. Datele compilate vor fi prezentate suplimentar după definitivarea procesului de analiză.	
3. Perfecționarea cadrului normativ intern al CEC și aducerea lui în corespundere cu prevederile noului Cod electoral și ale legislației conexe.	CEC	Parteneri externi	Nr. de acte normative interne elaborate/ajustate în raport cu nr. celor planificate.	2023, ulterior revizuirea lor în caz de necesitate	CEC <u>realizată</u> În anul 2024, au fost aprobate/redate într-o nouă redacție 6 regulamente și 3 instrucțiuni, precum și modificate alte 8 regulamente.	
4. Consolidarea și creșterea capacității organelor electorale inferioare, prin constituirea consiliilor electorale de	CEC CICDE	Parteneri externi Societatea civilă	1. Recrutarea funcționarilor electorali, președinților	1. 2023, ulterior în caz de necesitate	CICDE <u>realizată</u> 2.. in anul 2025, CICDE a organizat 16 seminare pentru 343 membri ai consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea cu statut permanent	

	circumscripție de nivelul al doilea cu statut permanent.			r CECE de nivelul al doilea cu statut permanent; 2. Instruirea continuă și constantă a funcționarilor electorali.	2. 2025	
	5. Organizarea de stagii de practică pentru studenții instituțiilor de învățământ superior în cadrul autorităților publice	CEC CICDE	Parteneri externi	1. Nr. de solicitări din partea instituțiilor superioare de învățământ; 2. Nr. de stagii de practică organizate; 3. Nr. de participanți care au trecut stagiul de practică;	2023-2025	CEC <u>realizată pentru perioada de raportare</u> 1. O solicitare din partea Facultății de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova 2. 8 stagii de practică organizate 3. 8 participanți care au susținut stagiul de practică CICDE <u>realizată pentru perioada de raportare</u> 1. 1 solicitare din partea USM FRISPA 2. 5 stagii de practică organizate 3. 5 participanți
127.201 Întreprindeți acțiuni eficiente pentru a asigura și a extinde participarea minorităților la viața politică și implicarea	1. Întocmirea și tipărirea buletinelor de vot și altor documente și materiale electorale informative în limbile minorităților	CEC		1. Nr. de solicitări de întocmire și tipărire recepționate în raport cu	Până la finele anului 2025	CEC <u>realizată pentru perioada de raportare</u> 1.În procesul de organizare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional au fost recepționate solicitări de tipărire a buletinelor de vot în limbile rusă, găgăuză (UTAG Găgăuzia, o secție de vot din

deplină a acestei categorii de persoane în activitatea organelor de stat (Federația Rusă) / ODD 16	etnice din Republica Moldova.			cele executate. 2. Nr. de buletine de vot tipărite în limbile minorităților etnice în raport cu cantitatea totală de buletine de vot tipărite pentru un scrutin respectiv. 3. Nr. de limbi în care se tipăresc buletinele de vot. 4. Nr. de materiale informative în alte limbi elaborate în cadrul alegerilor.		străinătate (Istanbul, Turcia)), bulgară (Taraclia), romani (Drochia, Ocnița și Soroca) și ucraineană (Căușeni). 2. Pentru turul I al alegerilor din 20 octombrie 2024, au fost tipărite, în total, 3 674 005 buletine de vot dintre care: 2 914 800 în limba română, 753 329 în limba rusă, 3 900 în limba găgăuză, 991 în limba bulgară, 870 în limba romani și 115 în limba ucraineană. În cadrul turului II, numărul total de buletine de vot a fost de 3 674 505 buletine de vot: 2 915 200 în limba română și 753 429 în limba rusă, în celelalte limbi s-a tipărit același număr ca și în primul tur. 3.CEC poate tipări buletinele de vot în limbile: română, rusă, găgăuză, ucraineană, bulgară și romani. 4. Pentru campania de informare a alegerilor din 20 octombrie 2024, CEC a elaborat materiale informative în limba română și în 5 limbi ale minorităților etnice: rusă, ucraineană, bulgară, romani, găgăuză. În limbile română și engleză a fost elaborat „Ghidul observatorului”. În limbile română și rusă au fost elaborate pliante informative pentru alegătorii domiciliați în stânga Nistrului.
	2. Adoptarea și implementarea Programului pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare	MEC ARI APC	Organizații necomerciale și comunitățile etnoculturale,	Număr de acțiuni stipulate în Program realizate	2023 - 2025	<u>realizată pentru perioada de raportare MEC</u> Pe parcursul anului MEC a organizat 2 ședințe la Universitatea de Stat din Taraclia și la Universitatea de Stat din Comrat cu participarea reprezentanții ONG-urilor locale la capitolul I „Participarea la viața publică” din Programul

	a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, capitol I. “PARTICIPAREA LA VIAȚA PUBLICĂ”		Parteneri de dezvoltare		pentru perioada 2023-2025 cu privire la implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027. ARI În cadrul Agenției Relații Interetnice, la nivel de entitate consultativă, activează Consiliul coordonator al organizațiilor etnoculturale din Republica Moldova, fiind reprezentat de 83 organizații etnoculturale. Numărul organizațiilor etnoculturale acreditate pe lângă instituție s-a mărit în acest an cu 10 asociații, pentru prima dată fiind acreditate organizații obștești hindi, nigerieni. Pe parcursul anului au fost organizate 3 ședințe ale Consiliului Coordonator al Organizațiilor Etnoculturale din Republica Moldova și 4 ședințe ale Comitetului de conducere al Consiliului, pentru monitorizarea procesului de implementare a politicilor publice în domeniul relațiilor interetnice. Totodată, participarea persoanelor aparținând minorităților naționale la procesele de luare a deciziilor este asigurată prin facilitarea includerii reprezentanților minorităților naționale în componența comisiilor specializate și grupurilor de lucru în cadrul ministerelor și altor autorități publice centrale și locale în vederea identificării și abordării eficiente a problemelor ce se referă direct la minoritățile naționale, cum ar fi spre exemplu: Comisia specializată în cadrul Consiliului Național pentru drepturile omului privind monitorizarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale și Comisia specializată pentru monitorizarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, coordonate de către Ministerul Educației și Cercetării. Pe parcursul anului s-au desfășurat 4 ședințe ale Comisiilor cu participarea extinsă a reprezentanților minorităților naționale pentru discutarea procesului de implementare a acestor tratate
--	---	--	-------------------------	--	---

						internaționale, care reglementează drepturile omului, inclusiv drepturile minorităților naționale.
Domeniul de intervenție 34: Violența sexuală și bazată pe gen						
127.170 Consolidată legislația și politicile pentru combaterea mai eficientă a violenței domestice (Mongolia) / ODD 5	1. Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea cadrului legislativ în domeniu	MMPS MAI MJ		Proiect de lege aprobat	2023-2024	<u>realizată</u> MAI A fost adoptată Legea nr.231/2024 pentru modificarea Legii nr.45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie. MMPS În anul 2024 au fost realizate modificări la Legea nr.45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie. Drept urmare au fost introduse noi definiții precum „violența împotriva femeilor”, „femicid” și „violența psihologică”, care prevăd direct formele de violență prin utilizarea tehnologiei informației sau a comunicațiilor electronice/. În anul 2024 a fost elaborat Raportul de analiză a compatibilității legislației Republicii Moldova cu prevederile Convenției de la Istanbul. Link: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/07/RAPORT-de-compatibilitate-2024.iulie_.pdf De asemenea, a fost organizat evenimentul de consultare publică a Raportului de compatibilitate a cadrului juridic național cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie, pe segmentul violenței în bază de gen facilitată de tehnologie (16.07.2024).
	2. Implementarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS, autoritățile și instituțiile publice prevăzu		Acțiuni realizate conform Planului	2023-2025	MMPS <u>În curs de realizare</u> La moment, MMPS a inițiat procedura de colectare a informațiilor în vederea elaborării Raportului privind implementarea planului de acțiuni pentru anul 2024. Raportul pentru anul 2023 poate fi accesat la acest link https://bit.ly/3D0SAco

		te în progra m				
127.171 Asigurați investigarea eficientă a tuturor plângerilor de violență domestică și sexuală, urmărirea penală a făptuitorilor și pronunțarea sentințelor proporționale cu gravitatea violenței comise (Republica Islamică Iran) / ODD 5 / ODD 16 127.172 Asigurați investigarea eficientă a tuturor plângerilor de violență domestică și sexuală, a atacurilor bazate pe orientarea sexuală și identitatea de gen, precum și urmărirea penală a făptuitorilor (Austria) / ODD 5 / ODD 16	1. Analiza anuală a practicii de atragere la răspundere penală pentru violență în familie și violență sexuală.	PG, MAI		1. Rapoarte elaborate 2. Recomandări de unificare a practicii în domeniu pentru subiecții procesuali	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În anul 2024 de către IGP au fost elaborate: – Nota informațional - analitică nr. 34/58–8103 din 19.11.2024 privind infracțiunile de violență față de femei și copii pentru perioada anilor 2022-2023 și 9 luni ale anului 2024, în care sunt formulate și recomandări pe domeniul vizat; – Nota informațional - analitică nr. 34/58-3316 din 25.04.2024 privind examinarea actelor de violență în familie înregistrate în REI-2 în trimestrul I al anului 2024. PG În perioada de referință Procuratura Generală a analizat eficiența practicii de investigare a infracțiunilor de violență sexuală. Urmare a verificărilor efectuate cu titlu de control ierarhic superior, fiind constatate unele omisiuni admise de organul de urmărire penală la asigurarea respectării drepturilor victimei infracțiunii privind viața sexuală și violență în familie în cadrul procesului penal, Procuratura Generală a formulat indicații în scris privind întreprinderea măsurilor de ordin procesual pentru a fi asigurată informarea victimelor cu privire la drepturile lor, referirea lor la autoritățile și instituțiile disponibile pentru a le acorda asistență, la serviciile de suport de care poate beneficia (asistență medicală, consiliere psihologică, servicii de adăpost, asistență juridică). Asigurarea accesului acestora la asistență și protecția necesară ar garanta accesul efectiv la justiție, identificarea și intervenția timpurie pe cazuri de violență în familie, le-ar încuraja să participe la

						administrarea probatoriului în vederea tragerii la răspundere a agresorilor și prevenirii violenței. În conformitate cu Planul de activitate al Procuraturii pentru anul 2024, Procuratura Generală, cu concursul procurorilor teritoriali, a analizat cauzele penale cu privire la femeile urmărite penal/condamnate pentru omor a unui membru de familie, care au fost ele însele victime ale violenței în familie, pentru a verifica modul în care sunt interpretate și aplicate instituțiile legitimei apărări și stării de afect. Aspecte privind problematica investigării categoriei date de infracțiuni, însoțite de concluziile și propuneri au fost prezentate Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, pentru a fi analizate și discutate pe platforma inter-instituțională aspectele de modificare/completare a legislației în vederea aplicabilității legitimei apărări/stării de afect în cauzele de violență în familie, ce necesită o abordare particulară.
	2. Asigurarea implementării HG nr.223/2023 privind aprobarea Metodologiei de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și a Instrucțiunii de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală	MAI PG MMPS MS CNAJG S		1. Numărul de instruiți desfășurate mixte/per sector 2. Numărul de specialiști instruiți, per sector	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Numărul de instruiți -7 Numărul de persoane instruite - 646. PG Asigurarea unui răspuns coordonat al sistemului de justiție penală la fapte de violență față de femei și violență în familie cuprinde și instruirea sistematică continuă a procurorilor, cu accent pe problematica de gen și cele mai bune practici în combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

						Formarea continuă a procurorilor în funcție și a consultanților procurorului a fost realizată de Institutul Național al Justiției în cadrul cursurilor de instruire: ☐ ”Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie”; ☐ ”Accesul la justiție al femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul”; ☐ ”Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor cu caracter sexual” Concomitent, procurorii au participat în activități de instruire în cadrul a - 4 Ateliere de lucru cu genericul ” Asigurarea unui răspuns coordonat al sistemului de justiție penală pentru o mai bună soluționare a cazurilor de violență în familie”. În perioada de raportare, reprezentantul Procuraturii Generale a participat la ședințele Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (Ordinul Interministerial nr.89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022), prezentând informații și formulând propuneri relevante în vederea măsurilor necesare minimizării cazurilor de letalitate. MMPS În anul 2024 a fost elaborat Ordinul cu privire la instituirea Grupului de lucru cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional (Ordinul ministrului ministerului muncii și protecției sociale 127/2024). Urmare a aprobării ordinului au fost organizate și desfășurate două ședințe în vederea monitorizării și evaluării procesului de pilotare, de cooperare intersectorială și abordare integrată a procesului de prestare a serviciilor victimelor violenței sexuale, de analiză a problemelor și lacunelor în procesul de implementare (11.07; 29.11.2024). CNAJGS
--	--	--	--	--	--	--

						21 de avocați sunt specializați în acordarea ajgs victimelor infracțiunilor, inclusiv în cazurile de violență sexuală.
	3. Investigarea eficiență a faptelor de violență domestică și violență sexuală	MAI PG		1. Numărul de sesizări privind violența în familie înregistrate 2. Numărul de cauze penale privind violența în familie pornite și finite 3. Numărul de sesizări privind violența sexuală înregistrate 4. Numărul de cauze penale privind violența sexuală pornite și finite	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În anul 2024 Poliția a înregistrat 15976 informații/adresări referitoare la relațiile defectuoase în cadrul familiei. Din numărul total de sesizări, au fost înregistrate 1575, după cum urmează: - 34 omoruri/tentative de omor (art. 145 alin. (2), lit. e¹) Cod penal) - 22 violuri (art. 171 Cod penal); - 18 acțiuni violente cu caracter sexual (art.172 Cod penal); - 2 hărțuire sexuală (art.173 Cod penal); - 967 cazuri care au întrunit elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 201¹ Cod penal (conform datelor furnizate de STI), dintre care: -553 cauze penale pornite potrivit prevederilor alin. (1) lit. a) art. 201¹ Cod penal; - 242 cauze penale de violență psihologică potrivit prevederilor alin.(1) lit. b) art. 201¹ Cod penal; - 41 potrivit alin. (2) lit.a) art. 201¹ Cod penal; - 5 conform alin. (2) lit.b) art. 201¹ CP; - 73 conform alin.(2) lit.c) art.201¹ Cod penal; - 31 cazuri de vătămare gravă, conform alin.(3) lit. a) art.201¹ Cod penal; - 3 cazuri de violență în familie prin determinarea victimei la sinucidere sau la tentativă de sinucidere, conform alin.(3) lit.b), dintre care 2 cazuri victima a decedat; - 19 cazuri de violență în familie, soldate cu decesul victimelor urmare a vătămarilor corporale incompatibile cu viața, conform art. 201¹ alin. (4) Cod penal; - 34 cazuri care au întrunit elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art.201² Cod penal;

					- 498 cazuri care au întrunit elementele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 320¹ Cod penal. PG Investigate În anul 2024 procurorii au condus urmărirea penală în 967 cauze penale care au întrunit elementele infracțiunii, prevăzute de art. 201¹ Cod penal -violența în familie, fiind înregistrată o creștere comparativ cu anul 2023 (2023 -880, 2022-852 , 2021-947, 2020-886 cauze penale), după cum urmează: în 553 cauze penale pornite potrivit prevederilor art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal -maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății; 262 (121 – 2023) cauze penale de violență psihologică - art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal; 41 (29-2023) - potrivit art. 201¹ alin. (2) lit.a) Cod penal - violență în familie săvârșită asupra a doi sau a mai multor membri ai familiei; 5 - art. 201¹ alin. (2) lit.b) Cod penal - violență în familie săvârșită în legătură cu solicitarea sau aplicarea măsurilor de protecție; 73 (112 – 2023) - art.201¹ alin.(2) lit.c) Cod penal - violență în familie care a provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății; 31 - art.201¹ alin.(3) lit. a) Cod penal - violență în familie care a provocat vătămare gravă; 3 - art.201¹ alin.(3) lit.b) Cod penal - violență în familie prin determinarea victimei la sinucidere; 19 - art. 201¹ alin. (4) Cod penal - violență în familie, soldată cu decesul victimelor urmare a vătămarilor corporale incompatibile cu viața. Totodată, în sfera relațiilor familiale au fost investigate: 15 omoruri - art. 145 alin. (2), lit. e¹) Cod penal), 22 violuri (art. 171 Cod penal); 18 acțiuni cu caracter sexual neconsimțite (art.172 Cod penal); Pe fapte de încălcare a ordonanței de protecție procurorii au condus urmărirea penală în 498 (2023-448)
--	--	--	--	--	---

					cauze penale în temeiul art.320¹ din Codul penal – neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie. Urmărirea penală în cauzele penale indicate a fost desfășurată prioritar și în termeni rezonabili (16-45 zile), nu a depins de plângere depusă de către victimă și a continuat chiar dacă victima și-a retras declarațiile/plângerea, fiindu-le asigurate drepturile procesuale și acces efectiv la justiție. Procurorii au finalizat urmărirea penală cu întocmirea rechizitoriului în 642 cauze penale pe fapte de violență în familie, fiind trimise în instanța de judecată pentru examinare. Trimise în judecată Cu participarea acuzatorilor de stat au fost pronunțate 704 sentințe de condamnare (614 – 2023) a agresorilor familiali pentru comiterea violenței în familie, inclusiv: 275 – închisoare cu executarea pedepsei, dintre care : de la 2 la 5 ani – 115; 5-12 ani – 46; mai mult de 12 ani – 13, 1 sentință cu aplicarea detențiunii pe viață, 175 - închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale (art.90 Cp); 366 - condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității (311 bărbați, 88 femei); Pentru fapte de neexecutare a măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie au fost pronunțate 207 de sentințe de condamnare, cu aplicarea pedepselor penale: muncă neremunerată în folosul comunității – 88 persoane, închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale - 42 (art.90 Cp); închisoare cu executarea pedepsei- 77. Combaterea violenței față de femei și în familie și asigurarea unui răspuns prompt la fiecare caz de violență față de femei și violență în familie constituie un obiectiv, stabilit în Planul instituțional de acțiuni privind realizarea acțiunilor prevăzute în Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a
--	--	--	--	--	---

						violentei în familie pentru anii 2023-2027, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.13/3 din 16.02.2024.
	3. Dezvoltarea și consolidarea capacităților specialiștilor privind intervenția și investigarea cazurilor de violență domestică și violență sexuală (identificarea cazului, intervenția la fața locului, documentarea, asigurarea protecției victimei)	MAI INJ MMPS MS		1. Numărul de instruiri desfășurate, inclusiv mixte 2. Numărul de specialiști instruiți, per sector 3. Numărul de acte normative explicative elaborate și aprobate (ghiduri, instrucțiuni, circulare, etc.)	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În perioada anului 2024 angajații IGP au fost implicați și au participat în peste 45 de ședințe, ateliere, seminare dialoguri și discuții, orientate în domeniul de prevenire și asigurare a asistenței necesare victimelor violenței în familie și stabilirii mecanismelor de îmbunătățire a serviciilor prestate. Institutul Național al Justiției În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: - Două seminare „<i>Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie</i>” (8 februarie, 18 septembrie 2024). Participanți: 65 avocați care asigură asistență juridică garantată de stat. - Patru cursuri de instruire „<i>Aspecte psiho-fiziologice ale minorilor implicați în infracțiuni cu caracter sexual</i>” (9 februarie, 21 februarie, 26 septembrie, 2 octombrie 2024). Participanți: 7 judecători, 23 procurori, 26 asistenți judiciari, 16 grefieri, 2 șefi secretariat, 13 consultanți ai procurorilor, 4 colaboratori ai instanței/curții. - Două seminare „<i>Investigarea infracțiunilor cu caracter sexual săvârșite de minori și împotriva minorilor</i>” (19 februarie, 1 octombrie 2024). Participanți: 11 judecători, 24 procurori. - Două seminare „<i>Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor</i>”

					informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor” (5 martie, 7 noiembrie 2024). Participanți: 12 asistenți judiciari, 22 grefieri, 24 consultanți ai procurorilor, 10 colaboratori ai instanței/curții. - Trei școli tematice „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor” (3-4 aprilie, 30-31 octombrie, 26-27 noiembrie 2024). Participanți: 13 judecători, 37 procurori, 16 asistenți judiciari, 10 grefieri, 9 consultanți ai procurorilor. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind viața sexuală. Metodica investigării și judecării cauzelor penale pe abuz și exploatare sexuală cu utilizarea tehnologiilor online” (10-11 aprilie, 21-22 noiembrie 2024). Participanți: 14 judecători, 34 procurori, 4 OUP. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind viața sexuală” (29 mai, 18 septembrie 2024). Participanți: 15 asistenți judiciari, 19 grefieri, 17 consultanți ai procurorilor, 4 colaboratori ai instanței/curții. - Seminar „Investigarea cazurilor de sextorsiune (constrângere ce implică elemente cu caracter sexual) în conformitate cu standardele Uniunii Europene” (18-19 noiembrie 2024). Participanți: 4 judecători, 17 procurori, 4 OUP.
--	--	--	--	--	--

					- Două seminare „Tehnici și metode de lucru cu agresorii familiali. Prevenirea violenței față de femei și copii” (1 februarie, 27 septembrie 2024). Participanți: 52 consilieri de probațiune. - Două seminare „Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” (8 februarie, 18 septembrie 2024). Participanți: 65 avocați care asigură asistență juridică garantată de stat. - Atelier de lucru „Recomandarea Generală nr.1 a GREVIO pe dimensiunea digitală referitor la prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie” (14-16 februarie 2024). Participanți: 9 judecători, 30 procurori. - Două cursuri de instruire „Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (2 februarie, 8 noiembrie 2024). Participanți: 20 asistenți judiciari, 23 grefieri, 23 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori din cadrul instanței/curții. - Două seminare „Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul” (23 februarie, 15 noiembrie 2024). Participanți: 11 judecători, 22 procurori. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind violența în familie/violența față de copii” (29 februarie-1 martie, 28-29 noiembrie 2024). Participanți: 46 asistenți judiciari, 25 grefieri, 19 consultanți ai procurorului, 22 colaboratori din cadrul instanței/curții.
--	--	--	--	--	--

					- Două seminare „<i>Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie</i>” (14-15 martie, 5-6 decembrie 2024). Participanți: 17 judecători, 34 procurori. MMPS În perioada 21 noiembrie – 19 decembrie MMPS în parteneriat cu OIM a realizat 5 ateliere de lucru orientate spre consolidarea mecanismului de cooperare intersectorială între specialiștii din domeniul social, poliție și organizațiile necomerciale prin prisma aspectelor legate de colaborare și schimb de informații privind cazurile de violență împotriva femeilor, violență în familie și violență sexuală (156 de specialiști instruiți). În anul 2024 a fost elaborată Metodologia de cooperare a Structurilor teritoriale de asistență socială și a Structurilor teritoriale de ocupare a forței de muncă privind acordarea asistenței victimelor violenței în familie și traficului de ființe umane, care necesită suport suplimentar pe piața muncii a fost elaborat și urmează a fi aprobată prin ordinul ministerului. Metodologia stabilește aspectele ce privesc modalitățile de identificare, referire, asistență și accesare a măsurilor de re/integrare pe piața muncii de către victimele VF și victimele traficului de ființe umane, a procedurilor de intervenție a STAS și STOFM. Suportul metodologic va contribui la consolidarea capacităților profesionale pe domeniul identificării, referirii și asistenței victimelor, precum și abilitării economice a acestora și menținerea sustenabilității eforturilor de consolidare a capacităților profesionale în condițiile fluctuației constante a personalului din domeniul de asistență socială. De asemenea, MMPS în parteneriat cu UNFPA a elaborat draft-ul Ghidului metodologic „Managementul de caz pentru situațiile de violență împotriva femeilor și violență în
--	--	--	--	--	---

						familie și procedurilor operaționale de implementare a acestuia”. În procesul de consultare au fost organizate două ateliere de lucru (16, 17 mai) în vederea analizei și examinării proiectului cu implicarea asistenților sociali comunitari/specialiști/ șef Serviciu asistență socială comunitară cu experiență în gestionarea cazurilor de violență în familie, prestatorii de servicii (publici și privați
	4. Ajustarea Instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și combaterea violenței în familie. <i>(Realizat. La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie)</i>	MAI, PG	Organizații necomerciale specializate	Instrucțiune aprobată	2023	MAI realizată. Prin Ordinul șefului IGP din 28 martie 2023 a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie.
127.175 Asigurați servicii holistice de asistență specializată pentru femeile care se confruntă cu violență, inclusiv asistență socială și abilitare economică, în conformitate cu Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și	1.Elaborarea cadrului normativ cu privire la Centrul de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate. <i>Realizat. Prin Hotărârea Guvernului nr. 173 din 29 martie 2023 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de</i>	ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	MAI realizată. Prin Hotărârea Guvernului nr. 173 din 29 martie 2023 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate.

combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Belgia) / ODD 5	<i>Justiție Familială al Poliției și a Standardelor minime de calitate.</i>					
	2. Elaborarea cadrului normativ pentru pilotarea serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale	MMPS ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	<u>realizată.</u> MAI, MMPS A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2023 cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale. (link).
	3. Elaborarea proiectului de modificare a cadrului normativ pentru serviciile de plasament adresate victimele violenței în familie	MMPS ANAS MAI	UN Women Ambasada SUA APL	Hotărâre de Guvern aprobată	2023-2025	MMPS În anul 2024 au fost realizate două ședințe de consultare cu reprezentanții prestatorilor de servicii a proiectului Standardelor minime de calitate a Serviciului social de reabilitare a victimelor violenței în familie. A fost luată decizia de aprobare prin ordinul MMPS a cadrului normativ pentru serviciile de plasament adresate victimele violenței în familie.
127.176 Întreprindeți acțiuni pentru a asigura implementarea eficientă a legislației care oferă protecție împotriva violenței domestice și de gen, și protejarea victimelor și acordarea acestora a asistenței necesare (Cehia) / ODD 5 127.177 Acordați servicii de sprijin esențiale și specializate victimelor violenței	1. Crearea și pilotarea Centrului de Justiție Familială (CJF) în mun.Chișinău pentru victimele violenței în familie	MAI (IGP) MS	Primăria mun. Chișinău Ambasada SUA Fundația Te Doy Moldova	Centru creat și pilotat	2025	MAI <u>realizată</u> (link)
	2. Implementarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS, autoritățile și instituțiile publice prevăzute în		Acțiuni realizate conform Planului	2023-2025	MMPS <u>În curs de realizare</u> MMPS a inițiat procedura de colectare a informațiilor în vederea elaborării Raportului privind implementarea Planului de acțiuni pentru anul 2024. Raportul pentru anul 2023 poate fi accesat la acest link https://bit.ly/3D0SAco

bazate pe gen, inclusiv violentei domestice (Islanda) / ODD 5		progra m				
	3. Dezvoltarea capacităților de asigurare a protecției victimelor violentei în bază de gen (violență în familie, violență sexuală)	INP ANP MAI PG MMPS		1. Numărul de programe de reducere a comportame ntului violent dezvoltate, per domeniu 2. Numărul de programe de reducere a comportame ntului violent implementat e, per domeniu 3. Numărul de ORU emise 4. Numărul de OP emise, per domeniu 5. Numărul de ORU și OP încălcate	2023- 2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Pe perioada anului 2024 de către angajații de Poliție din cadrul inspectoratelor de Poliție teritoriale au fost eliberate: – 5826 Ordine de restricție de urgență; – 1104 ordonanțe de protecție. Administrația Națională a Penitenciarelor 1. În conformitate cu ANP nr.691 din 30.12.2024, a fost constituit Grupul de lucru privind adaptarea <i>Programului de intervenție psiho-socială asupra deținuților ce au săvârșit infracțiuni cu violență în familie</i>, după modelul programului Duluth. Membrii grupului vor planifica ședințele de lucru în perioada trimestrului I al anului 2025, în cadrul cărora vor revizui și adapta Programul vizat, în conformitate cu standardele internaționale. Programul adaptat va fi înaintat spre consultare către subdiviziunile subordonate din cadrul ANP și prezentat spre aprobare către finele semestrului I al anului 2025. 2. În perioada anului 2024, în instituțiile penitenciare <u>au fost implementate 6 programe</u> de reducere a comportamentului violent: - <i>Programul pentru reducerea violenței – cu 516 participanți incluși;</i> - <i>Programul de intervenție psiho-socială asupra deținuților ce au săvârșit infracțiuni cu violență în familie – cu 92 participanți incluși;</i> - <i>Programul de reabilitare pentru femeile victime ale VBG condamnate la pedepse privative de libertate pentru fapte</i>

				6. Numărul de victime referite către servicii specializate, per domeniu		<i>cu violență împotriva agresorului lor – <u>cu 7 participante incluse;</u></i> <i>- Programul pentru schimbarea comportamentului de agresiune sexuală – <u>cu 75 participanți incluși;</u></i> <i>- Programul de schimbare comportamentală pentru deținuții minori și tineri, care au comis infracțiuni cu caracter sexual – <u>cu 2 participanți incluși;</u></i> <i>- Programul de educație pentru viața sexuală pentru minori și tineri care execută pedepse privative de libertate - <u>cu 17 participanți incluși.</u></i> MMPS MMPS cu suportul UNFPA a elaborat în 2024 Studiul de analiză a programelor de reabilitare destinate agresorilor familiali „Siguranță și responsabilitate: îmbunătățirea programelor pentru agresorii familiali în Republica Moldova”. Contextual, a fost evaluat modul în care sunt tratați agresorii familiali, abordând în primul rând lacunele și deficiențele în privința conceperii și aplicării măsurilor care vizează agresorii familiali. În rezultat studiul prezintă o serie de recomandări centrate pe consolidarea capacităților instituțiilor responsabile pentru furnizarea și elaborarea programelor pentru agresori, asigurarea justiției, precum și consolidarea inițiativelor de sensibilizare pentru combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, în conformitate cu standardele stabilite în Convenția de la Istanbul.
127.178 Planificați acțiuni concrete pentru a îmbunătăți protecția și sprijinul victimelor violenței domestice, precum și pentru a asigura	1. Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie	MMPS	Hotărârea Guvernului aprobată	Hotărâre de Guvern aprobată	2023 (aprobat prin Hotărâr ea Guvern ului	MMPS <u>Realizată</u> Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023.

disponibilitatea asistenței juridice tuturor victimelor violenței, cu scopul de a asigura o abordare cuprinzătoare a violenței domestice, după cum s-a recomandat anterior (Slovenia) / ODD 5 127.179 Implementați Convenția de la Istanbul și întreprindeți acțiuni pentru asigurarea accesului la justiție și la asistență juridică pentru victimele violenței domestice și sexuale și dezvoltați servicii specializate pentru femeile care au supraviețuit violenței (Finlanda) / ODD 5 / ODD 16 127.181 Implementați integral Convenția de la Istanbul în legislația și politicile interne pentru protejarea și sprijinirea victimelor (Israel) / ODD 5	2. Asigurarea consilierii informaționale a victimelor infracțiunilor prin intermediul liniilor telefonice, precum și pe pagina-web oficială	MMPS	Organizații necomerciale de profil	1. Numărul apelurilor înregistrate (date dezagregate) 2. Pagină-web oficială actualizată	nr.332/2023) 2023-2025	MMPS <u>realizată pentru perioada de raportare</u> În calitate de mijloace de informare a victimelor violenței se enumeră: - pagina www.antiviolența.gov.md este dedicată prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Oferă accesul la informații privind mecanismul de soluționare a cazurilor de violență în familie, la infrastructura de servicii sociale pentru victimele violenței, victimele violenței domestice și agresori, precum și la resursele utile în domeniu. - Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru victimele violenței în familie și a violenței împotriva femeilor (0 8008 8008) – reprezintă un instrument important în realizarea activităților de prevenire a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. Serviciul este finanțat de MMPS și gestionat de Centrul Internațional „La Strada”, activează nonstop, gratuit și oferă consiliere psiho-emoțională, în contextul asigurării protecției victimelor violenței în familie și a violenței împotriva femeilor. Pe parcursul anului 2024, prin intermediul Telefonului de încredere pentru femei și fete au fost recepționate și înregistrate 2 024 apeluri telefonice
	3. Consolidarea răspunsului organelor competente și a mecanismelor de raportare cazurilor suspecte de comitere a violenței în familie	MAI MMPS		1. Mecanismul de înregistrare/ evidență a cazurilor de violență, aprobat	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI LA 11.12.2024 în ședința Guvernului s-au aprobat Conceptul Sistemului informațional „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie” și Regulamentul resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie”. MMPS

				2. 100% angajați implicați în proces instruiți 3. Raportul analitic elaborat 4. Recomandări înaintate		Anual MMPS colectează date statistice privind asistența cazurilor de violență în familie conform formularului statistic nr. 9 privind violența în familie, care sunt furnizate de către asistenții sociali comunitari și prestatorii de servicii specializate (publici și privați). În perioada 14-21 februarie 2024, 106 specialiști și specialiste din domeniul asistenței sociale au participat la instruirii privind sistematizarea datelor și completarea formularului statistic nr. 9 privind violența în familie. Instruirile au avut drept scop consolidarea capacităților specialiștilor și specialistelor la nivel teritorial și s-au axat pe subiecte ce vizează colectarea datelor și necesitatea acestora, rolul structurilor de asistență socială, al prestatorilor de servicii și al autorităților administrației publice locale de ambele niveluri, în procesul de completare a chestionarului. Raportul statistic „Violența în familie” pentru anul 2023 a fost elaborat și plasat pe site, inclusiv pe site-ul Ministerului (https://short-link.me/QrhF). În contextul realizării multiplelor măsuri adresate refugiaților din Ucraina, reformei în domeniul asistenței sociale RESTART indicatorii din Formularul statistic anual nr. 9 „Violența în Familie” au fost analizați și completați cu date suplimentare în conformitate cu standardele minime prevăzute de Convenția de la Istanbul. Totodată, în anul 2024 fost dezvoltate formulare de colectare a datelor pe platforma Kobotoolbox, cu privire la intervențiile sectorului social în procesul de asistență a victimelor violenței în familie. Săptămânal sunt colectate, analizate și sistematizate date statistice privind asistența victimelor violenței în familie, traficului de ființe umane, cuplurilor mamă-copil în dificultate și copiii separați de părinți. De asemenea, în anul 2024 MMPS a inițiat procesul de elaborare a indicatorilor de evaluare a gradului de
--	--	--	--	--	--	--

						implementare a Legii nr. 137/2016. Această acțiune are ca obiectiv evaluarea gradului de realizare a drepturilor victimelor infracțiunilor prin accesarea serviciilor de suport garantate de prevederile legii și consolidarea accesului la mecanismele
	4. Analiza domeniului oferirii asistenței juridice garantate de stat pentru victimele violenței în bază de gen: provocări și soluții.	CNAJG S MAI PG		1. Analiză efectuată 2. Recomandări înaintate	2024	CNAJGS (realizat parțial) Pe parcursul anului 2024 în adresa CNAJGS au parvenit 3879 solicitări de acordarea asistenței juridice calificate garantate de stat victimelor infracțiunilor, dintre care 2478 victime ale violenței domestice și 139 victime ale traficului de ființe umane PG Procuratura nu a fost implicată în realizarea acestei acțiuni.
127.182 Continuați implementarea Convenției de la Istanbul adaptând legislația națională și alocând resurse intersectoriale necesare (Suedia) / ODD 5 / ODD 16	1.Crearea Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor.	MAI MMPS MS, MJ CNAJG S MF		Acte departament ale aprobate	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI Comisia a fost instituită prin Ordinul interministerial nr. 89/22/172/56/20/121 (MAI, MMPS, MS, MJ, PG, MEC) din 28 februarie 2022 cu privire la instituirea mecanismului intersectorial de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor PG În vederea asigurării funcționalității Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (Ordinul Interministerial nr.89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022), reprezentantul Procuraturii Generale a participat la ședințele Comisiei desfășurate în anul 2024, prezentând informații și formulând propuneri relevante în vederea măsurilor necesare minimizării cazurilor de letalitate.

						Totodată, Procuratura Generală a examinat și a prezentat aviz, cu formularea de propuneri la proiectul Ordinului comun cu privire la instituirea mecanismului interinstituțional de analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor femei și proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei de analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor femei, proiectul fiind inițiat în vederea ajustării prevederilor Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie (noțiunii de genocid). MMPS MMPS a asigurat participarea la 3 ședințe ale Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale ale victimelor din cadrul MAI (25 martie, 23 mai, 11 octombrie)
	2. Elaborarea Regulamentului pentru funcționarea Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor. <i>Prin Ordinul interministerial nr. 89 din 28 februarie 2022 a fost instituit mecanismul de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în</i>	MMPS MAI MS MJ		Regulament elaborat și aprobat	2023-2025	

	<i>familie soldate cu deces sau vătămare gravă a integrității corporale a victimelor, respectiv și Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare și analiză.</i>					
	3. Elaborarea Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie. <i>Realizat. La 28 martie 2023 prin Ordinul șefului IGP a fost aprobată Instrucțiunea metodică privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie.</i>	MMPS MAI MS MJ		Instrucțiune elaborată și aprobată	2023-2025	MMPS <u>În curs de realizare</u> În parteneriat cu UNFPA a fost elaborat draft-ul Ghidului metodologic „Managementul de caz pentru situațiile de violență împotriva femeilor și violență în familie și procedurilor operaționale de implementare a acestuia”. În procesul de consultare au fost organizate două ateliere de lucru (16, 17 mai) în vederea analizei și examinării proiectului cu implicarea asistenților sociali comunitari/specialiști/ șef Serviciu asistență socială comunitară cu experiență în gestionarea cazurilor de violență în familie, prestatorii de servicii (publici și privați).
127.183 Finalizați procedurile interne necesare pentru implementarea integrală a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Italia) / ODD 5	Elaborarea Programului național în domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și violenței în familie (Hotărârea Guvernului nr.332/2023)	MMPS MAI MJ		Hotărâre de Guvern aprobată	Trim. II, 2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023
	Ajustarea Instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și combaterea violenței în familie.	MAI	A.O. „Centrul de drept al Femeilor”.	Instrucțiune aprobată	2025	MAI <u>în curs de realizare</u> Prin Ordinul MAI nr.443 din 19.08.2024 a fost instituit grupul de lucru pentru modificarea/elaborarea cadrului normativ intern în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

127.184 Asigurați implementarea efectivă a Convenției de la Istanbul (Croatia) / ODD 5 / ODD 16	Asigurarea funcționalității Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor (Ordinul Interministerial nr.89/22/172/56/20/121 din 28.02.2022).	MAI MMPS MS ANP INP PG		1. Rapoarte anuale elaborate 2. recomandări elaborate și implementate	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI În perioada de raport au fost desfășurate 3 ședințe a Comisiei, în cadrul cărora a fost discutat raportul de activitate pentru anul 2023, precum și practicele de incriminare și analiză a cazurilor de femicid. La fel, a fost elaborat raportul privind activitatea Comisiei pentru anul 2024, în care sunt reflectate cazurile din competența Comisiei, problematica și recomandările înaintate către autorități. PG Procuratura Generală a examinat proiectul Compendiului de indicatori naționali pentru prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie, elaborat de Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței Împotriva Femeilor și Violenței în Familie și s-a expus prin Avizul din 19.09.2024 nr. 7 /24- 179, formulând obiecții și propuneri. MMPS La moment MMPS a inițiat procesul de evaluare și analiză a intervențiilor specialiștilor din domeniul social pe cazurile de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor înregistrate în anul 2024. Ulterior, vor fi elaborate recomandări privind înlăturarea lacunelor și deficiențelor identificate, precum și de armonizare a cadrului normativ și de desfășurare a activităților de prevenire primară, precum îmbunătățirea cooperării interinstituționale.
127.185 Consolidați capacitatea colaboratorilor	1. Ajustarea programelor de instruire inițială și continuă în conformitate	MAI INJ		Programe revizuite și modificate	Trimestrul IV 2023	Institutul Național al Justiției <u>Realizată.</u> În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc:

organelor de aplicare a legii de a soluționa cazurile de violență bazată pe gen și de a aplica legislația națională privind violența împotriva femeilor (Muntenegru) / ODD 5 / ODD 16	cu noile modificări și cerințele Convenției de la Istanbul, recomandărilor GREVIO				- Două cursuri de instruire „<i>Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (2 februarie, 8 noiembrie 2024). Participanți: 20 asistenți judiciari, 23 grefieri, 23 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori din cadrul instanței/curții. - Două seminare „<i>Accesul la justiție a femeilor – particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (23 februarie, 15 noiembrie 2024). Participanți: 11 judecători, 22 procurori. Planul de formare inițială include discipline care abordează tematica infracțiunilor contra familiei și minorilor, precum și a infracțiunilor privind viața sexuală. Printre acestea se numără: Investigarea infracțiunilor contra familiei și minorilor, Investigarea infracțiunilor privind viața sexuală, Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra familiei și minorilor și Cercetarea judecătorească a infracțiunilor privind viața sexuală. Totodată, în cadrul Campaniei Internaționale „<i>16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen</i>” (25 noiembrie - 10 decembrie 2024), INJ a organizat trei activități extra-curriculare pentru audienții promoției a XVIII-a: La 22 noiembrie 2024 audienții candidați la funcția de judecător au fost într-o vizită de studiu la Centrul de Justiție Familială, unde au fost familiarizați cu activitatea centrului, care oferă un serviciu non-stop de tip multi-disciplinar, cu toți specialiștii în același spațiu, destinat victimelor violenței în familie și violenței sexuale agresate de către partenerul intim, soț sau alte persoane. La 26 noiembrie 2024, a avut loc o activitate de informare și sensibilizare pe tema violenței în familie. Aceasta a contribuit la creșterea conștientizării persoanelor implicate
---	--	--	--	--	--

						și a destinatarilor mesajului cu privire la fenomenul violenței în familie și la impactul său asupra victimelor, în special asupra femeilor și copiilor. La 27 noiembrie 2024, INJ în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor și Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Drept, Departamentul Drept Penal a organizat o simulare de proces cu tema „Cele mai bune practici de răspuns al statului la cazurile de violență în familie prin aplicarea măsurilor de protecție”. Simularea a oferit audienților oportunitatea de a aplica măsurile legale de protecție și de a învăța despre abordarea eficientă a cazurilor de violență în familie în cadrul unui proces judiciar, prin intermediul unui exercițiu practic. În total 45 audienți au fost instruiți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror).
	2. Dezvoltarea și consolidarea capacităților specialiștilor privind prevenirea și combaterea violenței față de femei (faptele incriminate de Convenția de la Istanbul).	MAI MMPS MS INP INJ		1. Numărul de instruiți desfășurate 2. Numărul de specialiști instruiți, per sector 3. Numărul de acte normative explicative elaborate și aprobate (ghiduri, instrucțiuni, circulare, etc.)	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI La data de 28.10.2024, un angajat al INSP al IGP, a participat la ședința on-line, organizată de Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței în Familie privind definitivarea Compendiului de indicatori naționali ce vizează prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie. Institutul Național al Justiției În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: - Două cursuri de instruire „<i>Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (2 februarie, 8 noiembrie 2024).

					Participanți: 20 asistenți judiciari, 23 grefieri, 23 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori din cadrul instanței/curții. - Două seminare „<i>Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (23 februarie, 15 noiembrie 2024). Participanți: 11 judecători, 22 procurori. MMPS În anul 2024, MMPS, cu sprijinul OIM, CoE și UNFPA, a organizat 27 de sesiuni de instruire pentru specialiștii din sectorul social, axate pe identificarea cazurilor de violență împotriva femeilor și violență în familie, reabilitarea victimelor infracțiunilor, prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței în familie, precum și asigurarea accesului victimelor la servicii de asistență și protecție. De asemenea, au fost desfășurate 7 ateliere de lucru dedicate reabilitării victimelor infracțiunilor, precum și, prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie destinate reprezentanților din domeniul social, poliției și centrelor de asistență și protecție. În cadrul acestor activități au fost instruiți mai mult de 400 de specialiști: - 41 șefi ai serviciului de asistență socială comunitară care ulterior au asigurat instruirea asistenților sociali comunitari; - 53 șefi ai agențiilor teritoriale de asistență socială, structurilor teritoriale de asistență sociale și structurilor responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia; - 48 specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor; - peste 200 de membri ai echipelor multidisciplinare teritoriale (specialiști din domeniul poliției, sănătății,
--	--	--	--	--	--

						educației, prestatori publici și privați de servicii în domeniul violenței în familie, psihologi, șefi ai agențiilor teritoriale de asistență socială, șefi ai serviciului de asistență socială comunitară, specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor); - 41 psihologi din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială și centrelor de asistență; - cca 35 specialiști din cadrul a 10 servicii specializate. Activitățile de consolidare a capacităților a abordat subiecte privind rolul autorităților în prevenire și identificarea victimelor violenței în familie și a altor categorii de infracțiuni conexe, instrumentele specifice de intervenție precum evaluarea riscurilor, managementul de caz, consimțământul victimei pentru referire în acordarea serviciilor de asistență și suport, tehnici de comunicare eficientă, drepturile victimelor și mecanismele speciale de protecție a acestora, cooperarea interinstituțională și intersectorială în asigurarea drepturilor la asistență și protecție a victimelor. Totodată, MMPS, cu sprijinul UNFPA, a instruit 956 de asistenți sociali comunitari. În cadrul instruirilor aceștia au fost familiarizați cu principiile Managementului de caz în intervențiile pentru cazurile de violență în familie, au învățat despre factorii favorizanți și consecințele violenței în familie, despre rolul esențial al asistentului social comunitar în asigurarea unei intervenții eficiente pentru soluționarea cazurilor și au dobândit abilități centrate pe nevoile victimelor. De asemenea, au fost pregătiți cu cunoștințele necesare pentru a asigura un răspuns coordonat și pro-activ în gestionarea acestor cazuri
	3. Elaborarea unui Suport de curs/ghid privind Intervenția și investigarea cazurilor de violență sexuală, destinat	PG INJ MAI	Organizațiile necomerciale din domeniu	Suport de curs elaborat și pus în aplicare	Trimestrul II 2024	PG <u>nerealizată</u> Acțiunea a fost planificată pentru semestrul I al anului 2025 . Au fost efectuate mai multe modificări legislative la domeniul infracțiunilor privind viața sexuală precum și la

	ofițerilor de urmărire penală și procurorilor					Codul de procedură penală. De asemenea mai sunt alte proiecte de modificări puse pe rol. Ținem să menționăm că în cadrul procuraturii au fost anterior elaborate: 1. Ghidul privind normele și instrumentele juridice internaționale și naționale în domeniul combaterii abuzului și exploatării sexuale a copiilor cu utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare, aprobat prin OPG nr. 80/15 din 15. 10.2020; 2. Au fost elaborate și aprobate ”Linii directoare de investigare a infracțiunilor privind viața sexuală în conformitate cu principiile bazate pe drepturile omului”, care a fost realizată în comun de către un grup de specialiști, inclusiv expertul internațional Patsili Toledo. Liniile directoare în calitate de recomandări metodologice prezintă un studiu complex și vin să contribuie la îmbunătățirea activității de investigare a infracțiunilor cu caracter sexual, având ca obiective elucidarea problemelor existente și documentarea practicienilor din domeniu cu aspecte de ordin metodologic, precum și orientarea pentru asigurarea corespunderii investigațiilor la standardele de eficiență impuse atât de legislația națională, cât și de cea internațională prin prisma jurisprudenței CEDO. (2016) Documentul a fost remis procurorilor dar și ofițerilor de investigații.
	4. Instruirea judecătorilor, procurorilor, cât și personalului din instanțele judecătorești și consultanții procurorului pe domeniul privind violența bazată pe gen și violența împotriva femeilor;	INJ	CDF	1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>realizată pentru perioada de raportare</u> În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: - Două seminare „Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” (8 februarie, 18 septembrie 2024).

					Participanți: 65 avocați care asigură asistență juridică garantată de stat. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării cauzelor penale pe infracțiuni privind viața sexuală. Metodica investigării și judecării cauzelor penale pe abuz și exploatare sexuală cu utilizarea tehnologiilor online” (10-11 aprilie, 21-22 noiembrie 2024). Participanți: 14 judecători, 34 procurori, 4 OUP. - Două seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind viața sexuală” (29 mai, 18 septembrie 2024). Participanți: 15 asistenți judiciari, 19 grefieri, 17 consultanți ai procurorilor, 4 colaboratori ai instanței/curții. - Seminar „Investigarea cazurilor de sextorsiune (constrângere ce implică elemente cu caracter sexual) în conformitate cu standardele Uniunii Europene” (18-19 noiembrie 2024). Participanți: 4 judecători, 17 procurori, 4 OUP. - Două seminare „Tehnici și metode de lucru cu agresorii familiali. Prevenirea violenței față de femei și copii” (1 februarie, 27 septembrie 2024). Participanți: 52 consilieri de probațiune. - Două seminare „Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” (8 februarie, 18 septembrie 2024). Participanți: 65 avocați care asigură asistență juridică garantată de stat. Atelier de lucru „Recomandarea Generală nr.1 a GREVIO pe dimensiunea digitală referitor la prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie” (14-16 februarie 2024). Participanți: 9 judecători, 30 procurori.
--	--	--	--	--	---

						- Două cursuri de instruire „<i>Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (2 februarie, 8 noiembrie 2024). Participanți: 20 asistenți judiciari, 23 grefieri, 23 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori din cadrul instanței/curții. - Două seminare „<i>Accesul la justiție a femeilor - particularitățile aplicabilității prevederilor Convenției de la Istanbul</i>” (23 februarie, 15 noiembrie 2024). Participanți: 11 judecători, 22 procurori. - Două seminare „<i>Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor privind violența în familie/violența față de copii</i>” (29 februarie-1 martie, 28-29 noiembrie 2024). Participanți: 46 asistenți judiciari, 25 grefieri, 19 consultanți ai procurorului, 22 colaboratori din cadrul instanței/curții. - Două seminare „<i>Investigarea și examinarea infracțiunilor privind violența în familie</i>” (14-15 martie, 5-6 decembrie 2024). Participanți: 17 judecători, 34 procurori.
	5. O activitate formare formatori pe tema „Abordarea centrată pe victimă în lumina Convenției de la Istanbul”.	INJ		1. Numărul de seminare organizate 2. Numărul de persoane instruite.		Nerealizată Deși această școală tematică a fost planificată pentru anul 2023, nu a fost realizată pe motivul imposibilității partenerilor. Vom încerca în 2025 să depunem eforturi fie pentru a relua negocierile de organizare a acestei activități de formare formatori cu CoE, fie o vom organiza de sine stătător.
	6. Organizarea E-cursurilor ”Violența împotriva femeilor și violența domestică” și	INJ	HELP	1. Numărul de seminare organizate	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>realizată pentru perioada de raportare</u>

	"Accesul femeilor la justiție"			2. Numărul de persoane instruite.		Pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice: - „<i>Violența împotriva femeilor și violența domestică</i>” – 55 certificări, dintre care: 3 judecători, 10 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 13 asistenți judiciari, 4 grefieri, 19 colaboratori din cadrul instanței, 1 șef de secretariat. - „<i>Accesul femeilor la justiție</i>” – 38 de certificate, distribuite astfel: 2 judecători, 4 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 24 asistenți judiciari, 4 grefieri și 9 colaboratori din cadrul instanței.
	7. Organizarea e-cursurilor Gestionarea cazurilor de violență în familie	MAI MMPS INJ		Numărul de profesioniști din domeniul social absolvenți certificați	2023-2025	Institutul Național al Justiției <u>realizată pentru perioada de raportare</u> Pe segmentul instruirii electronice au fost prestate următoarele cursuri electronice: - „<i>Violența împotriva femeilor și violența domestică</i>” – 55 certificări, dintre care: 3 judecători, 10 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 13 asistenți judiciari, 4 grefieri, 19 colaboratori din cadrul instanței, 1 șef de secretariat. - „<i>Accesul femeilor la justiție</i>” – 38 de certificate, distribuite astfel: 2 judecători, 4 procurori, 5 consultanți ai procurorului, 24 asistenți judiciari, 4 grefieri și 9 colaboratori din cadrul instanței. MMPS Realizat Din momentul lansării platformei E-learning, 268 de profesioniști au accesat cursul Gestionarea cazurilor de violență în familie

	8. Consolidarea înțelegerii ofițerilor de poliție a articolelor Convenției de la Istanbul - instruire adaptată pentru ofițerii de poliție cu privire la cazurile specifice de violență în familie (mai-iulie 2023)	MAI	Consiliul Europei	1. Nr.de persoane instruite 2. Nr. de evenimente desfășurate.	2023	
	9. Organizarea 3 evenimente pentru explicarea publicațiilor privind articolul 12 și articolul 60+61 din Convenția de la Istanbul și Recomandarea GREVIO nr.1 privind dimensiunea digitală a VÎF pentru ofițerii de poliție (septembrie-decembrie 2023);	MMPS	Consiliul Europei	1. Nr.de persoane instruite 2. Nr. de evenimente desfășurate..	2023	
127.188 Creați centre și instituții, în care victimele violenței din partea partenerului intim, violenței sexuale și abuzului sexual asupra copiilor să poată găsi un spațiu sigur și resurse publice pentru ruperea cercului vicios al dependenței (Insulele Marshall) / ODD 5 / ODD 16	Lansarea serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale	MMPS, MS, MAI	APL	1. Serviciu integrat funcțional 2. Cadrul normativ pentru pilotarea serviciului aprobat	2023-2025	MMPS <u>Realizată</u> A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 508/2023 cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale. În anul 2024 a fost elaborat Ordinul cu privire la instituirea Grupului de lucru cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional (Ordinul ministrului muncii și protecției sociale 127/2024). Urmare a aprobării ordinului au fost organizate și desfășurare a două ședințe în vederea monitorizării și evaluării procesului de pilotare, de cooperare intersectorială și abordare integrată a procesului de prestare a serviciilor victimelor violenței sexuale, de

						analiză a problemelor și lacunelor în procesul de implementare (11.07; 29.11.2024). Pe parcursul anului 2024 serviciul regional integrat pentru victimele violenței sexuale din mun. Ungheni a oferit asistență pentru 37 de cazuri, dintre care 25 violuri și 12 tentative de viol.
Domeniul de intervenție 35: Libertatea gândirii, conștiinței și religiei						
127.124 Întreprindeți acțiunile necesare pentru a asigura nediscriminarea grupurilor religioase minoritare și pentru a garanta respectarea efectivă a secularității Statului și a dreptului la libertatea religioasă (Spania) / ODD 10 / ODD 16	Monitorizarea implementării recomandărilor formulate de Consiliul pentru egalitate în raport cu cazurile de discriminare a minorităților religioase precum și sensibilizarea autorităților publice cu privire la implementare a acestora	CE	ARI	1. Număr de recomandări monitorizate 2. Număr de recomandări implementate	2024-2025	Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor CE a fost prezentată la recomandarea nr 127.44 acț. nr. 2
Domeniul de intervenție 36: Dreptul la alimentație						
127.138 Continuați măsurile de eradicare a malnutriției în rândul femeilor și copiilor (India) / ODD 2	Asigurarea copiilor cu vîrsta sub 5 ani din păturile vulnerabile cu produse alimentare, inclusiv amestecuri lactate adaptate (ALA) gratuit, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1182/2010 „Pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-	Ministerul Sănătății	APL	Numărul de copii asigurați cu produse alimentare	Anual	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MS Potrivit atribuțiilor funcționale, coordonează realizarea măsurilor ce țin de profilaxia maladiilor, alimentația rațională a copiilor și promovarea unui mod de viață sănătos. Consiliile raionale/municipale/locale planifică și alocă mijloacele financiare necesare pentru asigurarea alimentației adecvate a copiilor cu vîrsta de până la 5 ani din familiile în situație de risc (Hotărârea de Guvern nr. 1182/2010 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de colaborare intersectorială în domeniul medico-social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne infantile și a copiilor cu vîrsta de până

	social în vederea prevenirii și reducerii ratei mortalității materne, infantile și a copiilor cu vârsta până la 5 ani la domiciliu”.					la 5 ani la domiciliu”). Astfel din informația prezentată de către specialiștii din teritorii, s-a constatat că pe parcursul anului 2024, în jur de 2959 copii cu vârsta sub 5 ani din familii în situații de risc, au fost asigurați cu amestecuri lactate adaptate, procurate din sursele bugetare ale autorităților publice locale, acestea variind de la un teritoriu la altul.
Domeniul de intervenție 37: Dreptul la proprietate						
127.24 Asigurați o implementare mai eficientă a dispozițiilor privind moștenirea și succesiunea din Codul civil și a altor norme conexe, pentru a elimina discrepanțele grave între lege și realitate (Spania) / ODD 5 / ODD 16	Organizarea instruirilor pentru notari	MJ Camera notarială		Instruiri realizate	2023-2025	MJ <u>realizată pentru perioada de raportare</u> Comisia pentru generalizarea practicii notariale din cadrul Camerei Notariale a elaborat două Note Informative, aprobate de Consiliul Camerei Notariale, pentru uniformizarea practicii notariale: 1. <i>Nota Informativă privind eliberarea certificatelor de moștenitor</i> în cazul decesului celui care a lăsat moștenirea până la 01.03.2019 și decesul moștenitorului acestuia după 01.03.2019, aprobată prin <i>Decizia CCN nr. 1 din 17.07.2024</i>. 2. <i>Nota Informativă privind transferul dosarului succesoral</i> de la un notar la altul, aprobată prin <i>Decizia CCN nr. 2 din 26.12.2024</i>, ca urmare a modificării <i>Legii nr. 246/2018 privind procedura notarială din 30.05.2024</i>. În perioada 2023-2024, Camera Notarială a organizat cursuri de instruire pentru notari pe tema <i>MOȘTENIREA</i> cu următoarele tematici: În 2023 – 28 de instruiri: - Insolvabilitatea masei succesoriale – 4; - Inventarul succesoral – 3; - Testamentul olograf. Vizarea spre neschimbare și validarea testamentului olograf – 4; - Execuțiunea testamentară – 3;

						-Eliberarea certificatelor în cadrul procedurii succesorale: Certificatul de custode; Certificatul de executor testamentar; Certificatul de administrator al masei succesorale – 3; -Deschiderea procedurii succesorale. Investigații în cadrul procedurii succesorale – 4; -Închiderea procedurii succesorale. Partajul masei succesorale. Aspecte generale – 4. Rezerva succesorală – 3. În 2024 – 6 instruiri: -Mecanismul privind aplicabilitatea /efectele juridice pe teritoriul RM a Certificatului european de moștenitor – 3; - Partajul masei succesorale – 3.
Domeniul de intervenție 38: Avansarea femeilor						
127.158 Întreprindeți acțiuni concrete pentru promovarea egalității de gen, în special la locul de muncă, și pentru participarea egală a femeilor la procesele decizionale și la viața economică și politică (Portugalia) / ODD 5 / ODD 10 / ODD 16	Elaborarea Conceptului și noului Program de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați pentru anii 2023-2027	MMPS ISM		1. Concept elaborat și coordonat cu CS 2. Proiect de act normativ aprobat	2023	MMPS <u>Realizată</u> Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023.
127.160 Elaborați și implementați politici și programe pentru a facilita integrarea femeilor pe piața muncii și pentru a reduce diferența de remunerare între femei și bărbați	Antrenarea la servicii și măsuri active în scopul angajării în câmpul muncii	MMPS ANOF M		Număr de femei angajate prin intermediul serviciilor prestate de către ANOFM	2023-2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MMPS, ANOFM Pe parcursul anului 2024 la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STOFM) au fost înregistrate cu statut de șomer 9849 femei, ceea ce constituie 52,3% din numărul total de șomeri înregistrați (18831 persoane). Au fost plasate în câmpul muncii 3659 femei șomere sau 37,2% din totalul femeilor înregistrate cu statut de șomer.

(Lituania) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10 127.161 Eliminați decalajul de remunerare între femei și bărbați și adoptați un cadru legislativ pentru aplicarea principiului remunerării egale pentru munca cu aceeași valoare (Islanda) / ODD 5 / ODD 8						Au absolvit cursuri de formare profesională prin voucher - 493 femei sau 71,3% din totalul absolvenților cursurilor de formare profesională și 5% din totalul femeilor înregistrate cu statut de șomer. După absolvirea cursurilor de formare profesională au fost plasate în câmpul muncii 139 femei (28,2% din numărul total de absolvente) au plasate în câmpul muncii cu suportul STOFM, iar 96 (La măsura de formare profesională prin instruire la locul de muncă în cadrul unității pe parcursul anului 2024 au absolvit 21 femei (77,8% din numărul total de absolvenți). După finalizarea instruirii 13 femei (61,9% din totalul de femei absolvente) au fost plasate în câmpul muncii cu suportul STOFM iar 2 (9,5%) s-au angajat de sine stătător. 19,5%) s-au angajat de sine stătător. La măsura de formare profesională prin stagiu profesional din numărul total de șomeri antrenați (110 persoane) au beneficiat 89 femei (80,9%). De stimularea mobilității forței de muncă au beneficiat 163 șomeri, dintre care 90 femei (55,2% din totalul de beneficiari). În scopul facilitării integrării șomerilor care necesită suport suplimentar pe piața muncii, pe parcursul anului 2024 au fost acordate subvenții aferente art. 36 din Legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, pentru angajarea a 238 șomeri, dintre care 93 (39,1%) sunt femei. Au fost acordate subvenții agenților economici pentru crearea locurilor de muncă pentru persoane cu dizabilități și pentru adaptarea locului de muncă, conform art. 38 din Legea 105/2018, pentru 13 șomeri dintre care 5 sunt femei. În conformitate cu dispoziția art. 39 din Legea 105/2018 - inițierea unei afaceri au fost acordate subvenții pentru 14 beneficiari, dintre care 9 sunt femei
127.162 Implementați măsuri specifice care	1. Antrenarea femeilor la serviciile și măsurile	MMPS ANOF M		Număr de femei angajate	2023- 2025	

contribuie la garantarea unei egalități de gen mai mari și a ocupării forței de muncă (Republica Dominicană) / ODD 5 / ODD 8 / ODD 10	active de angajare în câmpul muncii			prin intermediul serviciilor prestate de către ANOFM		
	2. Realizarea Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeii pace și securitatea pentru anii 2023-2027	MA SIS CNA SV MAI	Asociația Femeilor din Poliție A.O. Centul de Drept al Femeilor A.O. Centul de Drept al Femeilor ANFSAI	Nr. de acțiuni implementat e	2023- 2025	<u>realizată pentru perioada de raportare</u> MAI MAI se află la etapa de definitivare a Raportului de progres pentru anul 2024 privind implementarea Programului în cauză, care va fi remis Cancelariei de Stat până la 20 martie 2025, astfel cum este prevăzut la pct. 3 subpct. 1) din HG nr. 152/2023 (link). SV: Pe parcursul anului 2024 au fost organizate și desfășurate 51 de activități (instruiri, ateliere de lucru, webinare/tranșinguri, conferințe) în cadrul cărora au fost instruiți 181 de funcționari vamali (137/femei și 44/bărbați) cu suportul partenerilor internaționali și naționali: Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Organizația Mondială a Vămirilor (OMV), UN Women Moldova, Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate (DCAF), Platforma pentru Inițiative de Securitate și Apărare (PISA), MAI, Consiliul Economic pe lângă Prim-ministru, Asociația Obștească „Institutul Democrație și Dezvoltare” (I4DD), Institutul Administrare Publică din cadrul Universității de Stat din Moldova. SIS În cadrul SIS sunt asigurate condiții egale de ocupare a funcțiilor, inclusiv ce vizează participarea și implicarea femeilor în procese decizionale la nivel departamental și

					instituțional (<i>funcții manageriale, membri de comisii și delegații, etc</i>). Angajatele Serviciului sunt antrenate în activități de specialitate exclusiv prin prisma potențialului și abilităților profesionale, fiind eliminate barierele și condiții bazate pe criterii de gen. În anul 2024, peste 160 de persoane de gen feminin au participat la instruirii, ateliere de lucru, conferințe și alte evenimente pe domeniul de securitate națională. Totodată, Serviciul a asigurat implementarea Recomandării nr. 30 a comitetului CEDAW, fiind asigurate următoarele activități: - realizate un șir de măsuri interne privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor; - efectuată revizuirea și ajustarea cadrului normativ ce reglementează procesul de evaluare a pregătirii fizice generale pentru femei și bărbați bazat pe eliminarea discriminării de gen. Drept rezultat, au fost realizate: • ajustarea baremelor de evaluare a pregătirii fizice pentru femei și bărbați; • modificarea graficului privind frecventarea orelor de sport pentru femei și bărbați, ținând seama de nevoile speciale ale acestora; • desfășurarea măsurilor în domeniul folosirii și aplicării armamentului și munițiilor din dotare; • acomodarea infrastructurii Serviciului, din perspectiva incluziunii dimensiunii egalității de gen.
--	--	--	--	--	--

						CNA(19.02.2025) – participarea pe parcursul anului 2024 de către 65 de angajați/ angajate ale Centrului la 5 instruiți tematiche.
127.163 Continuați acțiunile de consolidare a abilitărilor femeilor în domeniile politic, social și economic (Bulgaria) / ODD 5 127.164 Sporiți participarea femeilor la luarea deciziilor, precum și preveniți și abordați violența bazată pe gen (Canada) / ODD 5 / ODD 10	Implementarea Programului „Suport pentru co-crearea programelor de abilitare economică a femeilor supraviețuitoare a violenței în bază de gen”	MMPS ME	UN Women	Număr de evenimente la nivel local, număr participante la program	2023	MMPS <u>Realizată</u> MMPS în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor cu susținerea financiară a UN Women, a organizat cinci ateliere regionale de lucru privind abilitarea economică a victimelor violenței în familie. Evenimentele au avut loc în perioada 23-30 iulie 2024, în cadrul proiectului „Susținerea eforturilor multi-sectoriale de prevenire a violenței împotriva femeilor, prin acordarea unor servicii cuprinzătoare de asistență victimelor violenței în familie, inclusiv prin intermediul programelor de abilitare economică”. În cadrul atelierelor s-au reunit 84 de specialiști/-ste din domeniul asistenței sociale, reprezentanți/-te a subdiviziunilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și prestatori de servicii sociale specializate din 33 de regiuni ale țării. Tematicile abordate au inclus: interacțiunea eficientă cu victimele violenței în familie, asigurarea unui răspuns multisectorial eficient și accesul acestora la un ciclu complet de sprijin și planul de intervenție pentru abilitare economică
127.165 Concentrați eforturile suplimentare pe abilitarea economică a femeilor, în special pentru cele aflate în situații vulnerabile sau din grupuri minoritare (Armenia) / ODD 5	Aprobarea noului Program destinat femeilor în afaceri	MDED		Hotărâre de Guvern aprobată	2023	MDED <u>realizată</u> HG nr.809/2023 cu privire la aprobarea Programului de susținere a antreprenoriatului feminin
127.166 Continuați promovarea egalității	Elaborarea Conceptului și noului Program de	MMPS ISM		1. Concept elaborat și	2023	MMPS <u>Realizată</u>

de gen și protejați mai bine drepturile femeilor și ale copiilor (China) / ODD 5	promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați pentru anii 2023-2027			coordonat cu CS 2. Proiect de act normativ aprobat		Programul de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023-2027 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 203/2023.
Domeniul de intervenție 39: Copiii: justiția juvenilă						
127.189 Excludeți măsurile de izolare disciplinară a minorilor (Insulele Marshall) / ODD 16	Realizat. Nu se aplică în prezent măsuri de izolare disciplinară a minorilor în instituțiile penitenciare.					
Recomandări <i>notate</i> (Republica Moldova nu și-a asumat angajamente pentru implementarea lor, dar poate întreprinde acțiuni pentru realizare)						
127.35 Încheiați procesul de implementare a reformelor legislative pentru a consolida rolul Ombudsmanului și al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, garantându-le astfel independența financiară și oferindu-le împuternicirea corespunzătoare de investigare, recomandare și	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ, MF				

sanționare (Mexic) / ODD 16						
127.1 Ratificați Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Bangladesh); (Albania) (Chile) / ODD 16 127.2 Luați în considerare ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Senegal); (Filipine); Luați în considerare aderarea la Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Indonezia); Luați în considerare ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor	Ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor și a membrilor familiilor lor, și anume faptul că, este prematur ca țara noastră să inițieze procedura de ratificare a Convenției, adoptată la New York, la 18.12.1990 (pct.7.3.,7.5., 7.6.,7.7. și 7.8.), întrucât implementarea acesteia ar solicita mai multe obligații pentru RM în raport cu beneficiile oferite pentru cetățenii noștri în străinătate. Totodată, menționăm că, documentul în cauză a fost ratificat de majoritatea statelor din Africa și America de Sud, state în care activează un număr mic de cetățeni ai Republicii Moldova.	MAI MMPS MAEIE				MMPS În Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2024, pentru anul 2026 a fost stabilită acțiunea de efectuare a studiului de fezabilitate referitor la ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ai membrilor familiilor acestora.

tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora (Niger) / ODD 16						
127.3 Ratificați Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Slovacia); (Chile); (Mexic); (Lituania) / ODD 16 127.4 Ratificați Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, care este un instrument important de prevenire (Mongolia) / ODD 16 127.6 Accelerați procedurile interne pentru ratificarea Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Uruguay) / ODD 16		MAI, MAEIE				

127.7 Ratificați Convenția internațională privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, pe care Republica Moldova a semnat-o în anul 2007 (Japonia) / ODD 16 127.8 Luați în considerare adoptarea măsurilor necesare în vederea ratificării Convenției internaționale privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate (Argentina) / ODD 16						
127.14 Ratificați Protocolul opțional la Pactul opțional la Convenția internațională cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (Portugalia) / ODD 16		MMPS, MAEIE				MMPS Lipsă de progres În conformitate cu PNADO, analiza oportunității ratificării Protocolului opțional este planificată pentru anul 2026.
127.15 Ratificați și implementați Protocolul din 2014 la Convenția OIM privind munca forțată din 1930 (Regatul Unit		MMPS, MAEIE				MMPS Se propune examinarea subiectului de ratificare și implementarea a Protocolului, la etapa de transpunere a REGULAMENTULUI (UE) 2024/3015 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

al Marii Britanii și Irlandei de Nord) / ODD 16						din 27 noiembrie 2024 privind interzicerea pe piața Uniunii a produselor realizate utilizând muncă forțată și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937, setată pentru 2026 în proiect PNA
127.16 Ratificați Convenția nr. 169 a Organizației Internaționale a Muncii privind popoarele indigene și tribale (Danemarca) / ODD 16						
127.207 Luați măsuri legislative eficiente pentru a preveni înlocuirea limbii ruse ca limbă de comunicare interetnică în toate domeniile vieții statului și societății (Federația Rusă) / ODD 10	Elaborarea Avizului generalizat a proiectului de lege cu privire la statutul limbii ruse pe teritoriul Republicii Moldova (inițiativa legislativă nr. 106 din 20.04.2023)	MEC, ARI		Aviz elaborat	2023	
127.34 Consolidăți resursele acordate instituțiilor responsabile pentru protecția drepturilor omului și lupta împotriva discriminării, în special Avocatului Poporului, Consiliului pentru Prevenirea și		MF				MF: <u>Realizată</u> Pentru anul 2024 au fost precizate mijloace financiare în volum de 28,2 mil. lei, pentru Oficiul Avocatului Poporului, din care au fost executate 26,1 mil. lei sau 92,3% din alocațiile precizate. Consiliului pentru Egalitate i-au fost precizate mijloace financiare în volum de 8,3 mil. lei, din care au fost executate 8,26 mil. lei sau 99.5 % din alocații precizate.

Eliminarea Discriminării și Biroului Mediatorului (Franța) / ODD 16						Se prezintă informația privind alocarea resurselor financiare în bugetul de stat pentru anul 2025 pentru autoritățile vizate: Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024, în bugetul Oficiului Avocatului Poporului la subprogramul 0402 „Respectarea drepturilor și libertăților omului” sunt prevăzute cheltuieli în sumă de 31 181,2 mii lei dintre care: - 23 651,0 mii lei pentru controlul asupra respectării drepturilor omului; - 530,2 mii lei pentru mecanismul național de prevenire a torturii; - 5 000,0 mii lei pentru restaurarea imobilului OAP din str. Sfatul Țării, nr.16, mun. Chișinău; - 2 000,0 mii lei pentru activități în cadrul proiectului „Monitorizarea și protecția refugiaților, solicitanților de azil și apatrizilor” finanțat din contul granturilor oferite de către partenerii de dezvoltare. Finanțarea cheltuielilor la situația din 17.02.2025 s-a realizat în sumă de 4 063,1 mii lei sau la nivel de 13,0% din alocațiile aprobate. Consiliul pentru Egalitate, i-au fost aprobate mijloace financiare în volum de 8 330,5 mii lei, din care la situația din 17.02.2025 au fost executate 1 344,6 mii lei sau 16,1 % din alocații aprobate.
127.36 Consolidarea rolului și independența Instituției Ombudsmanului și a Consiliului pentru Egalitate, asigurând, printre altele, oferirea de către aceștia a remediilor eficiente și garantând	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ, MF				

independența lor financiară cu resurse bugetare și umane suficiente pentru funcționarea lor corespunzătoare și eficientă (Serbia) / ODD 16						
127.37 Consolidarea capacităților Instituției Avocatului Poporului în vederea monitorizării și protecției drepturilor omului în regiunea transnistreană (Belgia) / ODD 16	Realizat. <i>Similar cu recomandările nr.127.32 și 127.33</i>	MJ				
127.54 Implementarea unui plan cuprinzător de combatere a discriminării, indiferent de motivul pe care aceasta se bazează (naționalitate, etnie, religie, dizabilitate, gen, orientare sexuală, altele), inclusiv criminalizarea infracțiunilor motivate de ură (Argentina) / ODD 10 / ODD 16		MJ				Acțiuni de combatere a discriminării, în diverse domenii sociale, se regăsesc în multiple documente strategice, transversal.
127.63 Implementarea măsurilor legislative de	Realizat.	MJ				

prevenire a discriminării persoanelor LGBTQI (Cipru) / ODD 10 / ODD 16	Acțiunea a fost realizată prin ajustarea cadrului legal, în speta Legea nr. 121/2012 privind asigurarea egalității de șanse.					
127.64 Implementați măsuri suplimentare de promovare a egalității de drepturi în fața legii a comunității LGBTI (Republica Dominicană) / ODD 10		CE	OAP			
127.94 Extindeți mandatul Consiliului pentru Prevenirea Torturii pentru a include vizitele regulate, fără obstacole și neanunțate în toate locurile în care persoanele sunt private de libertate, inclusiv în spitalele de psihiatrie și instituțiile psihoneurologice, precum și în instituțiile rezidențiale pentru copii, în conformitate cu recomandarea Comitetului împotriva	Realizat. În sensul Legii nr.52/2014, membrii Consiliului aleg în mod independent locurile care urmează să fie vizitate și persoanele cu care doresc să discute. Pentru a efectua vizitele preventive și de monitorizare nu este necesară înștiințarea prealabilă, nici permisiunea vreunei autorități. Nu se considera necesar ajustarea cadrului legal.	MJ				

Torturii (Croatia) / ODD 3 / ODD 16						
127.123 Adoptați un cadru de reglementare specific pentru protejarea apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor cu un buget suficient, precum și o planificare corespunzătoare a acțiunilor de către autoritățile competente pentru drepturile omului cu participarea Ministerului Afacerilor Interne (Spania) / ODD 16	<i>Recomandarea respectiva se va cumula cu altele de acest gen, expuse mai sus, la Domeniul de intervenție nr. 2</i>	MJ, MF, MAI				MJ <u>nerealizată.</u> Potrivit Foii de parcurs pentru „Statul de Drept”, acțiunea este planificată pentru anul 2026.
127.50 Elaborați și implementați o strategie cuprinzătoare pentru prevenirea și combaterea discursului instigator la ură (Islanda) / ODD 10 / ODD 16	<i>Nu se considera rațional elaborarea unei strategii naționale la subiect.</i> <i>Măsuri privind combaterea discursului de ură sunt prevazute în planurile de acțiuni ale autoritatilor publice centrale, inclusiv este un proiect al CoE care se implementează pe componenta respectiva.</i> <i>Vom raporta, în măsura</i>	MJ				

	<i>realizarii, rezultatele atinse.</i>					
127.68 Elaborați o strategie cuprinzătoare pentru prevenirea și combaterea discursurilor instigatoare la ură la adresa persoanelor LGBTI+, inclusiv prin instituirea unui mecanism de monitorizare, îmbunătățirea mecanismelor de sancționare și cooperarea mai bună între organele de aplicare a legii pentru a facilita urmărirea penală a discursurilor instigatoare la ură (Irlanda) / ODD 10 / ODD 16	Asigurarea acordării de servicii în condiții nediscriminatorii tuturor persoanelor, inclusiv persoanelor LGBT	MAI PG	Inspectoratele de poliție ONG-uri	Servicii acordate în condiții nediscriminatorii	2023-2025	PG <u>realizată</u> Nu a fost pornit nici un dosar în anul 2024 privind instigarea la ură pe motiv că persoana face parte din comunitatea LGBT.
127.174 Revizuiți legislația și politicile cu privire la violența sexuală și bazată pe gen pentru a asigura disponibilitatea și accesibilitatea asistenței juridice pentru victime și supraviețuitori și	Modificarea legislației în vederea asigurării drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind violența sexuală (MJ) Ajustarea cadrului legislativ în vederea asigurării accesului	MJ, MAI	Organizații necomerciale	Cadrul legislativ modificat	2023-2024	

tragerea la răspundere a făptuitorilor (Australia) / ODD 3 / ODD 5	victimelor violenței în familie la justiție					
	<i>Acțiunea a fost realizata.</i> Partea recomandării referitoare la accesul la asistența juridică pentru victime și supraviețuitoare se regăsește în legislația națională, și anume: - art.58 și 60 din Codul de procedură penală - art.19 din Legea nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Prin urmare, nu necesită întreprinderea a careva măsuri. Cît privește tragerea la răspundere a făptuitorului, aceasta ar presupune unele activități cu referire la instruirea efectivului Poliției privind intervenția eficientă în cazurile violenței față de femei și a violenței în bază de gen, similar acțiunilor prevăzute pentru recomandarea 127.168 din Domeniul de					

	intervenție 24 „Violența împotriva femeilor” Prin Legea nr.316 din 17.11.2022 au fost modificate unele acte normative privind asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie.					
--	---	--	--	--	--	--

ABREVIERI:

AM – Agenția de Mediu

ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

ANP – Administrația Națională a Penitenciarelor

ARI – Agenția Relații Interetnice

BPR – Biroul politici de reintegrare

CA – Consiliul Audiovizualului

CC – Consiliul Concurenței

CEC – Comisia Electorală Centrală

CNA – Centrul Național Anticorupție

CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

CE – Consiliul pentru Egalitate

CS – Cancelaria de Stat

CSM – Consiliul Superior al Magistraturii

CSP – Consiliul Superior al Procurorilor
INJ – Institutul Național al Justiției
ISM – Inspectoratul de Stat al Muncii
MAEIE – Ministerul Afacerilor Interne și Integrării Europene
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MEC – Ministerul Educației și Cercetării
MF – Ministerul Finanțelor
MIDR – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MJ – Ministerul Justiției
MM – Ministerul Mediului
MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale
MS – Ministerul Sănătății
OAP – Oficiul Avocatului Poporului
PA – Procuratura Anticorupție
PG – Procuratura Generală
SIS- Serviciul de Informații și Securitate
SV – Serviciul Vamal
UAM – Uniunea Avocaților din Republica Moldova